

ANNUAL REPORT 2009 **ÁRSSKÝRSLA 2009**

 iceida

Annual Report 2009/Ársskýrsla 2009

Icelandic bilateral development cooperation from 1 January to 31 December 2009
Tvíhliða þróunarsamvinna Íslands 1. janúar til 31. desember 2009

Published by ICEIDA, P.O. Box 5330, IS-125 Reykjavík, Iceland
Útgefið af ÞSSÍ, P.O. Box 5330, 125 Reykjavík, Ísland

© Icelandic International Development Agency 2010
© Þróunarsamvinnustofnun Íslands 2010

Editor/Ritstjóri: Þórarinna Söebeck
Co-Editor/Aðstoðarritstjóri: Gunnar Salvarsson

Contributors/Eftirfarandi lögðu til efni:

Alda Jorge
Ágústa Gísladóttir
Árni Helgason
Ásdís Bjarnadóttir
Davíð Bjarnason
Drífa Hrönn Kristjánsdóttir
Dulce Mungoi
Geir Oddsson
Gioconda Guevara
Gísli Pálsson
Glúmur Baldvinsson
Guðmundur Valur Stefánsson
Gunnar Salvarsson
Hannes Hauksson
Jo Tore Berg
Margrét Einarsdóttir
Nína Helgadóttir (RKÍ/IRC)
Sighvatur Björgvinsson
Stefán Jón Hafstein
Stefán Kristmannsson
Tumi Tómasson
Þórarinna Söebeck
Þórdís Sigurðardóttir
Vilhjálmur Wium

Proofreading and translation/Prófarkalestur og þýðing: Hildur Pétursdóttir og Oliver Kentish

Photos/Ljósmyndir: Gunnar Salvarsson

Graphic Design/Hönnun: Vatíkanið ehf. og Vilborg Anna Björnsdóttir

Layout/Umbrot: Vilborg Anna Björnsdóttir

Printing/Prentun: GuðjónÓ

ISSN 1670-7672

Contents

Foreword by the Director General of ICEIDA	4	4
Highlights from the Home Office	7	7
Malawi	15	15
Introduction	16	17
Development Cooperation between ICEIDA and Malawi	19	19
Support to the Education Sector	19	19
Support to the Health Sector	20	21
Support to Water and Sanitation	22	21
Support to the Fisheries Sector	22	22
Cross-Cutting Issues - Gender	24	24
Namibia	25	25
Introduction	26	27
Development Cooperation between ICEIDA and Namibia	26	27
Support to the Education Sector	26	27
Support to Water and Sanitation	30	31
Support to the Fisheries Sector	32	32
Cross-Cutting Issues - Gender	32	32
Mozambique	33	33
Introduction	34	35
Development Cooperation between ICEIDA and Mozambique	34	35
Support to the Education Sector	37	37
Support to the Health Sector	37	37
Other Support to Social Infrastructure	38	39
Support to the Fisheries Sector	38	39
Cross-Cutting Issues - Gender	40	40
Uganda	41	41
Introduction	42	43
Development Cooperation between ICEIDA and Uganda	45	43
Support to the Education Sector	45	45
Multisectoral Support	46	47
Support to the Fisheries Sector	48	47
Support to Private Sector Development	48	48
Support to NGOs	50	48
Cross-Cutting Issues - Gender	50	50
Sri Lanka	51	51
Introduction	52	53
Development Cooperation between ICEIDA and Sri Lanka	52	53
Support to the Fisheries Sector	52	53
Other Activities	56	57
Cross-Cutting Issues - Gender	58	58
Nicaragua	59	59
Introduction	60	61
Development Cooperation between ICEIDA and Nicaragua	60	61
Support to Social Infrastructure	63	63
Support to the Energy Sector	63	63
Support to NGOs	64	64
Cross-Cutting Issues - Gender	64	64
Financial Overview 2009	66	67
Annual Accounts	68	69
Steering Group, Council on International Development Cooperation and Development Cooperation Committee	74	75
Employees and Consultants in the year 2009	76	77
Abbreviations	82	82
Address list	83	83

Efnisyfirlit

Formáli framkvæmdastjóra ÞSSÍ	
Yfirlit frá aðalskrifstofu	
Malaví	
Inngangur	
Þróunarsamvinna ÞSSÍ og Malaví	
Stuðningur við menntamál	
Stuðningur við heilbrigðismál	
Stuðningur við vatns- og hreinlætismál	
Stuðningur við fiskimál	
Þverlæg málefni – jafnréttismál	
Namibía	
Inngangur	
Þróunarsamvinna ÞSSÍ og Namibíu	
Stuðningur við menntamál	
Stuðningur við vatns- og hreinlætismál	
Stuðningur við fiskimál	
Þverlæg málefni – jafnréttismál	
Mósambík	
Inngangur	
Þróunarsamvinna ÞSSÍ og Mósambíkur	
Stuðningur við menntamál	
Stuðningur við heilbrigðismál	
Annar stuðningur við félagslega innviði	
Stuðningur við fiskimál	
Þverlæg málefni – jafnréttismál	
Úganda	
Inngangur	
Þróunarsamvinna ÞSSÍ og Úganda	
Stuðningur við menntamál	
Marghliða stuðningur	
Stuðningur við fiskimál	
Stuðningur við þróun einkageirans	
Stuðningur við frjáls félagasamtök	
Þverlæg málefni – jafnréttismál	
Srí Lanka	
Inngangur	
Þróunarsamvinna ÞSSÍ og Srí Lanka	
Stuðningur við fiskimál	
Önnur starfsemi	
Þverlæg málefni – jafnréttismál	
Níkaragva	
Inngangur	
Þróunarsamvinna ÞSSÍ og Níkaragva	
Stuðningur við félagslega innviði	
Stuðningur við orkumál	
Stuðningur við frjáls félagasamtök	
Þverlæg málefni – jafnréttismál	
Fjármálayfirlit 2009	
Ársreikningur	
Stýrihópur, samstarfsráð um þróunarsamvinnu og þróunarsamvinnunefnd	
Starfsfólk og ráðgjafar ÞSSÍ árið 2009	
Skammstafanir	
Heimilisföng	

Defence

by Sighvatur Björgvinsson, Director General of ICEIDA

The year of 2009 was a difficult year for the Icelandic people. After having achieved to be ranked first on the United Nations Human Development Index (HDI), the very foundations the nation believed to be the most safe collapsed. It emerged that the expansion of the Icelandic financial system abroad was; at best; built on deception. Despite its impressive packaging, the contents were meagre. The economic growth, which, along with other elements, had put Iceland on the top of the UN HDI, was largely driven by excessive domestic consumption financed, for the most part, by foreign loans. Added to the leverage of households and businesses was leverage caused by the failure of the country's largest commercial and savings banks. In the wake of this came the collapse of the Icelandic króna causing foreign debt to double almost overnight. The Icelandic nation now has to deal with difficulties entailing heavy leverage and greatly reduced trust abroad, as a large number of individuals, companies and institutions have suffered great financial losses because of their business transactions with Icelandic bankers and financiers.

The domestic problems facing the Icelandic government concern first and foremost state expenditure. The nation is no longer in a position to maintain the expenditure pattern established in state activities. This is compounded by the demands now made on the depleted Treasury on behalf of households, businesses and municipalities to take costly actions to resolve their financial problems. It should be clear to all, however, that any effort to rebuild the nation's economy is bound to fail if a balance between revenue and expenditure is not accomplished.

There is little time to achieve this as results must be evident within the next two to three years. This will require efficient decision-making on the tasks to include in the state budget. There is nothing that can be left out of such a reconstruction of state expenses. Neither the running of educational and cultural institutions nor public health services. Not expenditure on social services. Not communal construction projects, such as roads, harbours, airports, schools, hospitals and cultural centres. Not transferred items, such as grants and contributions. None of the above can be excluded from cutbacks in state expenditure if results are to be achieved. Not even contributions to emergency aid and development cooperation can be excluded. And this has not been the case. In 2009, the funds for development cooperation were reduced more than in most other areas. On the one hand, through the direct reduction of budget appropriations and on the other hand as a consequence of the depreciation of the Icelandic króna, as all ICEIDA's foreign commitments, as well as most of the standing commitments regarding contributions to international institutions, are made in US dollars.

Í vörn

eftir Sighvat Björgvinsson, framkvæmdastjóra ÞSSÍ

Árið 2009 var erfitt ár Íslendingum. Eftir að hafa náð efsta sætinu á lífsskjaralista Sameinuðu þjóðanna hrundu þeir burðarbitar undir efnalegri afkomu sem þjóðin hélt vera einna traustasta. Í ljós kom að svokölluð útrás Íslenska fjármálakerfisins var byggð á blekkingum þegar best lét. Umbúðirnar sýndust vera miklar en innihaldið var rýrt. Sá hagvöxtur, sem ásamt öðru hafði skilað Íslensku þjóðinni í efsta þrep lífsskjaralista S.þ. var drifinn áfram af hóflausri einkaneyslu sem að miklu leyti var kostuð með lánsfé frá útlöndum. Við þá skuldsetningu heimila og fyrirtækja bættist skuldsetningin sem leiddi af falli allra stærstu banka og sparisjóða landsins. Svo fylgdi í kjölfarið hrun Íslenska gjaldmiðilsins sem eitt út af fyrir sig leiddi nær samstundis til tvöföldunar á erlendum skuldum. Íslendingar glíma nú við vanda, sem lýsir sér í mikilli skuldsetningu og stórskertu trausti utanlands þar sem fjölmargir einstaklingar, félög og stofnanir hafa beðið mikinn fjárhagsskaða af viðskiptum við Íslenska banka- og fjármálamenn.

Vandi Íslenska ríkisins innanlands er fyrst og fremst útgjaldavandi. Þjóðin er þess ekki lengur umkomin að standa undir því útgjaldamynstri í rekstri ríkisins sem skapað hafði verið. Hvað þá heldur þegar því til viðbótar rísa kröfur frá heimilum, fyrirtækjum og sveitarfélögum um að fjárvana ríkissjóður grípi til kostnaðarsamra aðgerða við að leysa fjárhagsvanda þeirra. Öllum má hins vegar ljóst vera að öll viðleitni til viðreisnar þjóðarbúsins verður unnin fyrir gíg ef ekki næst að koma á jafnvægi útgjalda og tekna hjá ríkissjóði. Til þess gefst ekki nema takmarkaður tími. Á tveimur til þremur árum verður sá árangur að nást.

Það gerist ekki án þess að markvisst sé valið og hafnað viðfangsefnum ríkisfjármála. Þar er ekkert sem hægt er að undanskilja þegar um slíka endurskipulagningu ríkisútgjalda er að ræða. Ekki rekstur mennta- og menningarstofnana. Ekki þjónusta heilbrigðisstofnana. Ekki útgjöld við kerfi félagslegrar samhjálp. Ekki samfélagsframkvæmdir á við vegi, hafnir og flugvelli, skólabyggingar, spítala og menningarmiðstöðvar. Ekki tilfærsluástandi svo sem styrki og stuðningsframlög. Ekkert af þessu er hægt að undanskilja samdrætti í útgjöldum ef árangur á að nást. Ekki heldur framlög til neyðaraðstoðar og þróunarmála. Enda hefur það ekki verið gert. Á árinu 2009 voru framlög til þróunarsamvinnu lækkuð meira en til flestra annara viðfangsefna. Í fyrsta lagi með beinni lækkun framlaga á fjárlögum. Í öðru lagi sem afleiðing af hruni Íslensku krónunnar en allar erlendar skuldbindingar ÞSSÍ sem og flestar fastar skuldbindingar um framlög til alþjóðastofnana eru umsamdar í bandarískum dollurum.

Stjórnendur ÞSSÍ í samvinnu við utanríkisráðuneytið brugðust við strax undir lok ársins 2008 þegar ljóst var orðið hvert stefndi í ríkisfjármálum. Þá þegar gerðu menn sér ekki aðeins ljóst að mikill samdráttur ríkisútgjalda yrði ekki umflúinn árið 2009 heldur einnig, að allt benti til að áframhaldandi samdráttur

ICEIDA's administrators, in conjunction with the Ministry for Foreign Affairs, took action straight away at the end of 2008, when it had become clear where state finances were headed. By then, it was evident that not only were extensive cutbacks in state expenditure unavoidable in 2009, but funds for development cooperation in the following years would inevitably have to be reduced. ICEIDA's reactions would have to take this outlook into account. The subsequent revision of plans and projects assumed that the Icelandic nation would honour all its agreements and obligations undertaken in the partner countries, both vis-à-vis central as well as district and municipal authorities and NGOs. All other financial outlays would have to be suspended. This has been achieved successfully. In 2009, ICEIDA closed its offices in two partner countries, Sri Lanka and Nicaragua. This was implemented while honouring all agreements with these countries. No promises have been broken. The office in Namibia will be closed down before the end of 2010. There too, all agreements will be honoured and promises kept. Only half of the partner countries active in 2008 will therefore remain after 2010 and less than half of that year's funds will be available to ICEIDA. Activities in the remaining three partner countries will be greatly reduced, due to, amongst other things, the lack of funds available to ICEIDA for the preparation of new projects.

For how long can a situation such as this continue? Only a very few years. All ICEIDA's projects last for a limited period of time. The longest-lasting project will be concluded in 2015, whilst most other projects will be completed by the end of 2012. At the end of this period, ICEIDA will grind to a halt without sufficient scope to prepare new projects in the three remaining partner countries.

The Icelandic International Development Agency has operated for nearly 40 years. In the course of its activities, extensive knowledge has been gathered within the Agency on the situation in developing countries and the implementation of development assistance. On the one hand, this is based on continuous operating experience and lessons drawn from such experience handed down from one member of staff to another. On the other hand, the participation of ICEIDA in multilateral cooperation has enabled it to ascertain internationally accepted procedures that have proven most successful. If the Agency's operations now decline, this extensive knowledge and operating experience accumulated will inevitably be lost. It will prove both difficult and costly if operations have to be rebuilt from scratch. Endeavouring to preserve existing knowledge would be far easier. The government is doubtless aware of this fact and I have no doubt that the knowledge and experience of ICEIDA's staff will be preserved, and the Agency will have the capacity to maintain the limited venue remaining, and on that basis prepare to increase its aid again to the world's poorest countries, as is Iceland's obligation, once the most pressing debt difficulties have been resolved.

Earlier, I stated that the trust Iceland has established abroad has been lost to a large extent. ICEIDA has made an effort to guide its operations during cutbacks so as not to lose the trust enjoyed by the Agency – as well as by Iceland and the Icelandic nation – in its countries of operations. We have succeeded in this respect. In every place where we have wound down operations or had no choice but to leave we have held meetings with top level officials. Everywhere we have been received with good will, understanding and great compassion has been expressed to the Icelandic nation in its present difficulties. Everywhere we have received the same questions: "How did what happened to you come to pass? You are a small nation, an active democracy, well educated, well informed, with independent media, numerous universities, and specialist institutions, as well as extensive relations with the international knowledge society. How come this happened to you? Really, couldn't you see where this was heading?"

I will leave it to the readers to answer these questions. The answers are not straightforward. "How could this come to pass? Really, didn't you know?" These questions merit answers. Perhaps the "New Iceland" will be the country where true answers are sought, not merely a country of hollow assertions.

á framlögum til þróunarsamvinnu væri óumflýjanlegur næstu árin þar á eftir. Viðbrögð stofnunarinnar yrðu að taka mið af þeim horfum. Í þeirri endurskoðun á áformum og verkefnum, sem þá hófst, var reynt að ganga út frá því að Íslendingar gætu staðið við alla samninga og skuldbindingar, sem gengið hafði verið frá við samstarfsaðila okkar í þróunarsamvinnu, jafnt stjórnvöld sem héraðs- og sveitarstjórnir og frjáls félagasamtök. Öll önnur útgjaldatilfni yrðu að vika. Þetta hefur tekist. Á árinu 2009 lokaði stofnunin skrifstofum sínum í tveimur samstarfslöndum, Srí Lanka og Níkaragva. Það var gert þannig að við alla samninga í þessum löndum hefur verið staðið. Þar er ekkert loforð óefnt. Í lok næsta árs, ársins 2010, er svo stefnt að því að loka starfsemi í Namibíu. Einnig þar verða allir samningar og öll fyrirheit efnd sem gefin hafa verið. Eftir stendur þá aðeins helmingur af samstarfslöndum stofnunarinnar eins og þau voru árið 2008 og innan við helmingur af þeim fjármunum, sem stofnunin hafði til ráðstöfunar á því ári. Umsvifin í þeim þremur samstarfslöndum sem eftir standa verða því til muna minni en þau hafa verið m.a. af þeirri ástæðu að stofnunin hefur ekki haft fjármuni til þess að undirbúa ný verkefni.

Hversu lengi getur slíkt ástand varað? Aðeins í örfá ár. Öll viðfangsefni ÞSSÍ eru tímabundin. Það verkefni, sem lengst líf á, verður á enda komið árið 2015. Flest öllum mun þeim ljúka um eða við árslok 2012. Svo hratt fjarar undan stofnuninni ef ekki verður svigrúm til þess að hefja undirbúning að nýjum verkefnum í þeim þremur samstarfslöndum sem eftir eru.

Þróunarsamvinnustofnun Íslands hefur nú starfað í tæp 40 ár. Á þeim starfsferli hefur skapast mikil þekking á aðstæðum í þróunarlöndum og framkvæmd þróunaraðstoðar innan stofnunarinnar. Þar er annars vegar byggt á samfelldri starfsreynslu og þeim lærdómum, sem draga hefur mátt af slíkri reynslu þar sem einn byggir á reynslu annars. Hins vegar hefur þátttaka stofnunarinnar í fjölþjóðasamstarfi gert henni fært að tileinka sér þau vinnubrögð frá alþjóðavettvangi, sem best eru talin hafa gefist. Ef fjarar nú undan starfi stofnunarinnar þá glatast óhjákvæmilega þessi mikla þekking og starfsreynsla sem byggst hefur upp á starfsferlinum. Bæði erfitt og kostnaðarsamt mun reynast ef þarf að byggja þar allt upp frá grunni á nýjan leik. Miklum mun auðveldara er að leitast við að verja þá þekkingu sem þó er enn til. Stjórnvöldum er það án efa ljóst þannig að ég efa ekki að þekkingin og reynslan, sem býr meðal starfsfólks ÞSSÍ, verður varin og stofnuninni gert kleift að verja þann takmarkaða vettvang sem eftir er og undirbúa sig að geta á þeim grunni aukið á ný aðstoð sína við fátækustu ríki heims eins og Íslendingum er skylt að gera þegar fundin hefur verið lausn á bráðasta skuldavandanum.

Ég orðaði það fyrr í máli mínu að Íslendingar búi nú við stórskert traust utanlands. ÞSSÍ hefur reynt að haga starfsemi sinni á niðurskurðartímum þannig að traustið glatist ekki sem stofnunin hefur haft – og þá um leið Ísland og Íslendingar – í þeim löndum þar sem stofnunin hefur starfað. Það hefur okkur tekist. Hvarvetna þar sem við höfum dregið saman starfsemi eða neyðst til þess að hverfa á braut höfum við átt um það fundi með æðstu stjórnendum. Hvarvetna hefur okkar verið tekið af velvild, skilningi og mikilli samhygð lýst með íslensku þjóðinni í erfiðleikum hennar. Hvarvetna höfum við hins vegar verið spurð sömu spurninganna: „Hvernig gat þetta gerst, sem fyrir ykkur kom? Þið eruð fámenn þjóð, búið við virkt lýðræði, þjóðin er vel menntuð, hún er vel upplýst, hún býr við frjálsa fjölmiðla, með marga háskóla og sérhæfðar stofnanir og á mikil samskipti við alþjóðlegt þekkingarsamfélag. Hvernig get þetta gerst hjá ykkur? Gátuð þið virkilega ekkert vitað um að hverju dró?"

Ætli ég láti ekki lesendum eftir að svara þessum spurningum. Við þeim er sennilega ekkert einhlítt svar. „Hvernig gat þetta gerst? Gátuð þið virkilega ekkert vitað?" Spurningarnar eru samt þess virði að menn leiti svaramanna. Kannske er „Nýja Ísland“ landið þar sem menn munu leita réttra svara, ekki bara innantómra fullyrðinga.

Við Viktoríuvatn
By Lake Victoria

Highlights from the Home Office

Country Offices Closed Down

Due to reduction in the allocations to the Iceland Development Agency in 2009 and the depreciation of the Icelandic króna it was decided to discontinue development cooperation with Sri Lanka and Nicaragua. The decision was also made not to renew an agreement on development cooperation with the Namibian government which is due to expire at the end of 2010. ICEIDA's country office in Colombo, also the Icelandic Embassy in Sri Lanka, was closed in July at which time all projects had been concluded and Iceland had fulfilled all its obligations vis-à-vis the government. ICEIDA's country office in Managua, also the embassy of Iceland in Nicaragua, was formally closed in August. Because of Iceland's obligations to the government in Nicaragua on cooperation concerning geothermal utilisation until 2012, an office will be operated in the country for the duration of the project period and ICEIDA has acquired office facilities at the Finnish Embassy in Managua for its locally hired employee. Around the middle of 2009, the Icelandic authorities notified the Namibian government that it would not be possible to grant its request for an extension of their agreement on development cooperation. Thus, in 2009, Iceland's partner countries were reduced by two and by the end of 2010 the partner countries will be three instead of the six prior to the financial crisis. The closing down of operations will be discussed in more detail in the separate sections on each partner country.

Employee Manual

The ICEIDA employee manual was first published in 2002 and has been reviewed on a regular basis since then. The ICEIDA working environment has undergone substantial changes over the past years. Special mention may be made of a new Act on Icelandic International Development Cooperation adopted by the Parliament in the autumn of 2008, which provided the Agency with a new working environment. In response to this, an extensive review of the manual was carried out, which included *inter alia* the coordination of ICEIDA's employee manual and the MFA's employee manual. The new edition of the manual took effect in June and replaces the revised version from 2007.

The purpose of the manual is, as before, to provide the most accurate information possible on the rights and obligations of the employees of the Agency. The purpose is also to ensure that cases concerning the rights and obligations of employees are at all times dealt with in a comparable manner. Furthermore, the manual is aimed at easing the first steps of new employees of ICEIDA in their work. A new Code of Conduct of the Agency forms a part of the manual.

Code of Conduct

Preparations for the Code of Conduct for ICEIDA began in 2008. It was considered necessary to produce a comprehensive set of rules reiterating the responsibility of parties and giving guidance for decision-making and procedures within the Agency. The objective of such rules is to promote the welfare and protect the rights of all those affected by ICEIDA operations.

It was soon decided to work alongside the Ministry for Foreign Affairs in the preparation as such a Code of Conduct was under preparation in the ministry at that time. Numerous joint meetings were held and a significant number of parties were consulted when drafting the Code of Conduct. ICEIDA's publication of the Code of Conduct took effect on 26 June 2009 and it is essentially identical to that of the ministry. The Code applies to all who work for ICEIDA. It was soon translated into English and published in a special publication to ensure its accessibility. The Code is divided into sections on interaction, obligations, financial matters and security matters. It is accessible on the Agency's website.

Yfirlit frá aðalskrifstofu

Lokun umdæmisskrifstofa

Sökum niðurskurðar í framlögum til Þróunarsamvinnustofnunar Íslands á árinu og gengisfalls Íslensku krónunnar var ákveðið að hætta þróunarsamvinnu við Srí Lanka og Níkaragva. Einnig var tekin sú ákvörðun að endurnýja ekki samning um þróunarsamvinnu við namíbísk stjórnvöld, en hann rennur út í lok árs 2010. Umdæmisskrifstofu ÞSSÍ og sendiráði Íslands í Kolombó, Srí Lanka, var lokað í júlí, en þá hafði öllum verkefnum verið lokið og Ísland staðið við allar sínar skuldbindingar gagnvart stjórnvöldum. Umdæmisskrifstofu ÞSSÍ og sendiráði Íslands í Managva, Níkaragva, var formlega lokað í ágúst. Vegna skuldbindinga Íslands um samstarf við stjórnvöld í Níkaragva um jarðhitamál fram til 2012 verður rekin skrifstofa í landinu út samningstímann og fékk staðarráðinn starfsmaður ÞSSÍ starfsaðstöðu í sendiráði Finna í Managva. Um mitt ár 2009 tilkynntu Íslensk stjórnvöld namíbískum stjórnvöldum að ekki væri unnt að verða við óskum þeirra um framlengingu á samstarfssamningi þjóðanna um þróunarsamvinnu. Samstarfsþjóðum Íslendinga fækkaði því um tvö á árinu 2009 og í lok ársins 2010 verða samstarfsríkin helmingi færri en fyrir fjármálakreppuna, orðin þrjú í stað sex. Nánar er fjallað um þessi starfslok í umfjöllun um samstarfslöndin sjálf.

Starfsmannahandbók

Handbók starfsmanna ÞSSÍ kom fyrst út árið 2002 og hefur verið endurskoðuð reglulega síðan. Miklar breytingar hafa orðið á starfsumhverfi ÞSSÍ á síðustu misserum og árum. Má þar sérstaklega nefna ný lög um alþjóðlega þróunarsamvinnu Íslands sem afgreidd voru frá Alþingi haustið 2008 og settu stofnuninni nýtt starfsumhverfi. Var í framhaldi af því ráðist í viðamikla endurskoðun á handbókinni þar sem m.a. var unnið að samhæfingu handbókar starfsmanna ÞSSÍ og starfsmanna utanríkisráðuneytisins. Nýja útgáfa handbókarinnar tók gildi í júní og leysti þar með af hólmi endurskoðaða útgáfu frá 2007.

Tilgangur handbókarinnar er, eftir sem áður, að gefa sem réttastar upplýsingar um réttindi og skyldur starfsfólks stofnunarinnar. Tilgangurinn er jafnframt að tryggja að ávallt séu sambærilegar afgreiðslur á málum starfsfólks er varða réttindi þeirra og skyldur. Þá er handbókin ætluð til þess að auðvelda nýju starfsfólki ÞSSÍ að hefja störf. Nýjar siðareglur stofnunarinnar eru hluti af handbókinni.

Siðareglur

Undirbúningur að gerð siðareglna fyrir ÞSSÍ hófst á árinu 2008. Nauðsynlegt þótti orðið að setja fram heildstæðar reglur sem áréttuðu ábyrgð aðila og væru leiðbeinandi fyrir ákvarðanatöku og verklag innan stofnunarinnar. Markmið slíkra reglna er að stuðla að velferð og vernda réttindi allra þeirra sem starfsemi ÞSSÍ snertir.

Fljótlega var ákveðið að ganga til liðs við utanríkisráðuneytið við undirbúninginn en þar var á sama tíma í gangi vinna við gerð siðareglna fyrir utanríkisþjónustuna. Haldnir voru margir sameiginlegir fundir og voru drög að reglunum borin undir fjölda aðila. Siðareglurnar í útgáfu ÞSSÍ tóku gildi 26. júní 2009 og eru þær að grunni til samhljóða siðareglum utanríkisráðuneytisins. Reglurnar gilda fyrir alla þá sem starfa fyrir ÞSSÍ. Þær voru fljótlega þýddar á ensku og gefnar út í sérstöku riti til að tryggja að þær væru sem aðgengilegastar. Reglurnar skiptast í kafla um samskipti, skyldur, mál fjárhagslegs eðlis og öryggi. Hægt er að nálgast þær á heimasíðu stofnunarinnar.

Reglugerð um þróunarsamvinnu

Þann 23. október var samþykkt reglugerð nr. 894/2009 um framkvæmd alþjóðlegrar þróunarsamvinnu Íslands. Reglugerðin kveður á um skýrari verklagsreglur og vinnubrögð í samvinnu Íslands við þróunarlönd. Skipulag og framkvæmd þróunarsamvinnu eru skilgreind ásamt hlutverki og starfsemi Þróunarsamvinnustofnunar Íslands og starfsmanna hennar. Eldri reglugerð um ÞSSÍ er frá árinu 1998.

Regulation on Development Cooperation

On 23 October, Regulation No. 894/2009 on the Implementation of Icelandic International Development Cooperation was adopted. The Regulation provides for more clear procedures and working methods in Iceland's cooperation with developing countries. The organisation and implementation of development cooperation are defined as well as the role and operation of the Icelandic International Development Agency and that of its employees. An older regulation on ICEIDA dates back to 1998.

Cooperation with NGOs

An effort was made in 2009 to simplify cooperation between the government and NGOs through the preparation of common guidelines and a single application procedure for all projects, whether emergency or humanitarian aid, which the Ministry for Foreign Affairs oversees, or development projects carried out in cooperation with ICEIDA. The guidelines will also apply to the cooperation with national NGOs in Iceland's partner countries. Due to ICEIDA's difficult financial situation, no grants were offered in 2009. However, ICEIDA's representative was on the MFA panel responsible for allocating grants for emergency and humanitarian aid.

Paris Declaration Survey

As part of the Agency's internal audit, a survey was carried out in regard to ICEIDA's projects with a view to the Paris Declaration. The survey examines to what extent work procedures and methodology fulfil the requirements of the Paris Declaration concerning the ownership of partner countries, alignment to their internal systems and donor coordination in order to secure efficiency. The results of the survey also provide important information as to where and how ICEIDA's procedures should be improved and it is therefore a factor in the long-term planning of international development cooperation by the Icelandic authorities.

Adoption of a Gender Equality Action Plan and Appointment of a Gender Equality Representative

During the year, a gender equality action plan was drawn up for ICEIDA and adopted by the Director General on 20 November. The objective of the action plan is to promote the equal rights and position of men and women within the Agency, as well as to integrate the gender dimension in its activities and policy-making. Furthermore, the equality plan is to stipulate targets and actions to secure the rights of ICEIDA's employees as stipulated in Act No. 10/2008 on the Equal Status and Equal Rights of Women and Men. One of the issues addressed in the equality plan is that ICEIDA must employ a gender equality representative who shall address and monitor gender equality work within the Agency. On 14 December, Þórarinna Söbech was appointed as ICEIDA's gender equality representative for a term of two years.

New Employee

One new employee, Jo Tore Berg, was hired in 2009 as project manager for social projects in Malawi. He commenced his duties in May and is based in Monkey Bay as virtually all of ICEIDA's support is aimed at that area. Berg has a bachelors' degree in Anthropology and a masters' degree in Anthropology and Development Studies from the University of Iceland.

Total Expenditure in 2009

ICEIDA's total expenditure in 2009 amounted to ISK 1,746.4 million which is an 11% decrease from the previous year, with reference to the Icelandic króna. However, if reference is made to the U.S. dollar, the currency which ICEIDA uses in its activities in the partner countries, the decrease amounts to 37%. ICEIDA's operations in the six partner countries are covered in detail in special sections in the annual report. A special section on the Agency's finance shows the expenses in 2009 divided by countries and sectors.

Samstarf við félagasamtök

Á árinu 2009 var unnið að því að einfalda samstarf stjórnvalda og félagasamtaka með því að útbúa sameiginlegar verklagsreglur og undirbúa eitt umsóknarferli fyrir öll verkefni, hvort heldur um er að ræða neyðar- og mannúðaraðstoð sem utanríkisráðuneytið sinnir eða þróunarverkefni sem unnin eru í samstarfi við ÞSSÍ. Verklagsreglurnar munu einnig gilda um samstarf við innlend félagasamtök í samstarfsríkjum Íslands. Vegna bágrar fjárhagsstöðu ÞSSÍ voru engir styrkir veittir á árinu 2009 en fulltrúi ÞSSÍ sat í úthlutunarhópi utanríkisráðuneytisins vegna styrkja til neyðar- og mannúðaraðstoðar.

Parísaryfirlýsingarkönnun (Paris Declaration Survey)

Sem liður í innri skoðun á verklagi stofnunarinnar var gerð könnun á verkefnum ÞSSÍ með tilliti til Parísaryfirlýsingarinnar (Paris Declaration Survey). Í þeirri könnun er skoðað að hve miklu leyti verklag og aðferðafræði uppfyllir kröfur Parísaryfirlýsingarinnar um eignarhald samstarfslanda, aðlögun að innlendum kerfum þeirra og samhæfingu veitenda þróunaraðstoðar til að tryggja skilvirkni. Niðurstöður könnunarinnar veita svo einnig mikilvægar upplýsingar um það hvar og hvernig verklag ÞSSÍ þurfi að bæta og er því liður í langtímaáætlun íslenskra stjórnvalda um alþjóðlega þróunarsamvinnu.

Samþykkt jafnréttisáætlunar og skipan jafnréttisfulltrúa

Á árinu var samin jafnréttisáætlun fyrir ÞSSÍ og var hún samþykkt af framkvæmdastjóra þann 20. nóvember. Jafnréttisáætluninni er ætlað að stuðla að jöfnu rétti og stöðu kynjanna innan stofnunarinnar sem og samþættingu kynja- og jafnréttissjónarmiða í starfi og stefnumótun hennar. Áætluninni er kynframt ætlað að kveða sérstaklega á um markmið og aðgerðir til að tryggja starfsmönnum ÞSSÍ þau réttindi sem kveðið er á um í jafnréttislögum nr. 10/2008. Eitt af málum áætlunarinnar er að á stofnuninni starfi jafnréttisfulltrúi sem fjalli um og hafi eftirlit með jafnréttisstarfi innan stofnunarinnar. Þórarinna Söbech var skipuð jafnréttisfulltrúi ÞSSÍ 14. desember til næstu tveggja ára.

Nýr starfsmaður

Á árinu 2009 var einn starfsmaður ráðinn til starfa hjá stofnuninni, Jo Tore Berg sem ráðinn var verkefnisstjóri félagslegra verkefna í Malaví. Hann tók við starfinu í maí og hefur hann aðsetur í Monkey Bay, en nánast allur stuðningur ÞSSÍ við Malaví beinist að því svæði. Jo er með BA gráðu í mannfræði og MA gráðu í mann- og þróunarfræði frá Háskóla Íslands.

Heildarútgjöld á árinu

Heildarútgjöld ÞSSÍ námu 1.746,4 milljónum íslenskra króna árið 2009 sem er um 11% samdráttur milli ára ef miðað er við Íslenskar krónur, en ef miðað er við Bandaríkjadali, gjaldmiðilinn sem ÞSSÍ notar í starfsemi sinni í samstarfsríkjum, nemur samdrátturinn 37%. Nánar og ítarlega er fjallað um starfsemi ÞSSÍ í samstarfslöndunum í sérköflum í ársskýrslunni. Í sérkafla um fjármál stofnunarinnar má svo sjá hvernig útgjöld stofnunarinnar árið 2009 skiptast eftir löndum og málaflokkum.

Helstu mál sviðsstjóra á aðalskrifstofu í fiskimálum

Árið 2005 var komið á fót fiskimálasamstarfi innan Alþjóðabankans sem kallast PROFISH og byggir á samstarfi bankans við hagsmunaaðila í greininni. Íslensk stjórnvöld hafa verið virkur þátttakandi í PROFISH frá upphafi og veitt faglegan og fjárhagslegan stuðning. Árið 2009 var kynnt óháð úttekt sem gerð var á umsvifunum fyrstu þrjú árin. Niðurstöðurnar gefa til kynna að umtalsverður árangur hafi náðst af starfseminni, ekki síst innan bankans en helst mætti bæta stefnumörkun og markaðssetningu samstarfsins. Undanfarin ár hefur sviðstjóri fiskimála hjá ÞSSÍ sótt stýrihópsfundi PROFISH, í samstarfi við utanríkisráðuneytið sem fer með formleg samskipti við bankann.

Spila fótbolta í Úganda
Playing football in Uganda

Main Tasks of the Director of Fisheries Desk at the Head Office

In 2005, cooperation within the World Bank on fisheries, PROFISH, was established and is based on the Bank's cooperation with stakeholders in the sector. The Icelandic authorities have actively participated in the PROFISH project from the outset and provided both professional and financial support. In 2009, an evaluation of the operations was presented, carried out by independent experts, over the first three-year period. The results indicate that significant progress has been made, not least within the Bank, although there is room for improvement both as regards policy-making and the marketing of the cooperation. In recent years, ICEIDA's Director of Fisheries Desk has attended meetings of the PROFISH steering committee, in cooperation with the Ministry for Foreign Affairs, which oversees formal relations with the Bank.

There was a turning point in ICEIDA's activities in 2009 when, for the first time, the Agency participated in a multinational programme. This is a trilateral cooperation agreement between the Mozambique fisheries authorities, ICEIDA and the Norwegian authorities on support for certain matters of priority. Participation in new modalities requires extensive preparation. The Director of Fisheries Desk participated both directly and indirectly in the negotiation procedure.

The Director participated in the MFA's working group on the long-term planning of development cooperation. Emphasis was placed on responsibility, results and reliability. Furthermore, the work was guided by international commitments concerning increased efficiency, coordination and harmonisation of the activities.

The Director of Fisheries Desk attended several meetings and conferences during the year, both at home and abroad. Amongst these was a meeting in Sweden of European experts in fisheries in the developing countries, and a Board meeting in Rome of the World Bank's PROFISH project. In addition, the Director continued with the review of procedures concerning the preparation, implementation, monitoring and evaluation of ICEIDA's projects. Coordination was, in particular, addressed and the first comprehensive list of definitions and terms in Icelandic development cooperation was compiled both in Icelandic and English.

Main Tasks of the Director of Energy and Social Desk at the Head Office

The Director's tasks were carried out in accordance to the procedures which were adopted following the change of Directors in 2008. However, the closing down of the country office in Nicaragua increased the scope.

In February, the Director visited Mozambique to acquaint himself with the status of social projects in the country, as the Agency's support to the MMAS, as well as to the MEC, had been redefined to a great extent. A recent project, carried out in cooperation with the latter, on adult education and life-skills in Jangamo district, was examined especially. On the same mission, the Director attended a strategic meeting on adult education in Uganda, held following an evaluation of the progress of the Agency's adult education projects in Malawi and Uganda. In July, the Director attended a conference on geothermal energy on the island of Nevis in the Caribbean. The purpose was to introduce the results of an evaluation of the regulatory framework concerning geothermal energy on the islands of Dominica and Nevis, ICEIDA having concluded an agreement with the Icelandic National Energy Authority to provide such assistance. Uganda was visited in November, with the purpose of introducing, together with a representative from Iceland GeoSurvey (ISOR), the conclusions and recommendations presented in the final draft of the report on the geothermal energy projects in Katwe-Kikorongo and Kibiro. On this same tour, the Director

attended the annual meeting of ARGeo held in Nairobi where the project was formally adopted.

When the country office in Nicaragua was closed down, supervision of the Agency's geothermal energy project was transferred from the Country Director of that country to the Director of Energy Desk. The Director attended two Steering Committee meetings for the project, in February and December. Further to this, an agreement was concluded with Reykjavik Geothermal on geothermal energy consultancy, including the monitoring of the project in Nicaragua.

Course held in Cooperation with the Icelandic Crisis Response Unit and the Icelandic Red Cross on Development Cooperation and Aid Work

In the spring, a course was held on development cooperation, humanitarian aid and peace work in the field, a joint effort by ICEIDA, the Iceland Crisis Response Unit of the MFA and the Icelandic Red Cross. The main objective of the course was to meet the need for general instruction and information on this area as a whole, and it was expected that the participants would become acquainted with the principle trends in international aid ideology and methodology and would gain an understanding of the national and international bodies' spheres of activity. The course was a combination of lectures and practical exercises, where maximum effort was made to provide the participants with an insight into the working environment and circumstances in the field. The course was held in cooperation with Continuous Education of the University of Iceland and carried out both at its premises and at the MFA from 29 April to 17 May, 25 hours in all. Twenty five people attended the course, from a field of twice that many applicants.

Breakfast Meeting on Health Issues in Monkey Bay in Cooperation with Reykjavik University on 3 November

To commemorate 20 years of cooperation between Iceland and Malawi in the field of development cooperation, and 10 years of cooperation with health authorities in the country, ICEIDA held a breakfast meeting in cooperation with Reykjavik University. At the meeting, Geir Gunnlaugsson, Medical Director of Health, then professor of public health at Reykjavik University, and Jónína Einarsdóttir, professor of Anthropology at the University of Iceland, introduced an evaluation on the situation and prospects of health care in Monkey Bay in Mangochi district, which ICEIDA has supported since 2000. In addition, Inga Dóra Pétursdóttir, a masters' student in Development at the University of Iceland and former employee of ICEIDA, discussed health care at the time of HIV/AIDS. The meeting was well attended.

Open House at ICEIDA on Reykjavík Cultural Night, 22 August

ICEIDA held an open house on Reykjavik Cultural Night on 22 August. The ICEIDA headquarters at Pverholt 14 were open between 14-18. ICEIDA's operations were introduced in words and pictures and employees were present to answer the guests' questions. Various artworks from Iceland's partner countries were on display. These have been acquired by ICEIDA over the 25-year period in which the Agency has been operating; paintings, sculpture and wood carvings of various types. Between one and two hundred guests visited the Agency.

Á árinu 2009 urðu vatnaskil í umsvifum ÞSSÍ þegar stofnunin gerðist í fyrsta skipti þátttakandi í fjölþjóðlegri verkefnastoð (e. Programme). Hér er um að ræða þríhliða samstarfssamning mósambískra fiskimálayfirvalda við ÞSSÍ og norsk stjórnvöld um stuðning við tiltekin áherslumál. Mikið undirbúningsstarf liggur að baki þátttöku í nýjum nálgunum. Tók sviðstjóri fiskimála bæði beinan og óbeinan þátt í samningaferlinu.

Sviðsstjórinn tók þátt í starfshópi utanríkisráðuneytisins um gerð langtíma-áætlunar um þróunarsamvinnu. Áhersla var lögð á ábyrgð, árangur og áreiðanleika. Ennfremur voru alþjóðlegar skuldbindingar okkar um aukna hagkvæmni, samræmingu og samhæfingu starfsins hafðar að leiðarljósi.

Sviðsstjóri fiskimála sótti nokkra fundi og ráðstefnur á árinu, bæði innanlands og erlendis. Meðal annars sótti hún fund evrópskra sérfræðinga í fiskimálum þróunarlanda í Svíþjóð og stjórnarfund PROFISH-verkefnisins Alþjóðabankans í Róm. Auk þess vann sviðsstjórinn að áframhaldandi endurskoðun verkferla við undirbúning, framkvæmd, eftirlit og úttekt verkefna stofnunarinnar. Sérstaklega var hugað að samræmingu og fyrsti heildstæði listinn, bæði á íslensku og ensku, yfir skilgreiningar og hugtök í íslenskrri þróunarsamvinnu leit dagsins ljós.

Helstu mál sviðsstjóra á aðalskrifstofu í orku- og félagsmálum

Verkefni sviðsstjóra héldu áfram að mestu með sama hætti og mótast hafði í kjölfar sviðsstjóraskiptanna árið 2008. Lokun umdæmisskrifstofunnar í Níkaragva jók þó á umfang starfsins.

Í febrúar heimsótti sviðsstjóri Mósambík til að kynna sér stöðu félagslegra verkefna í landinu en ákveðin vatnaskil voru í stuðningi stofnunarinnar við kvenna- og félagsmálaráðuneytið sem og við mennta- og menningarmálaráðuneytið. Nýlegt verkefni í samvinnu við hið síðarnefnda, um fullorðinsfræðslu og lífsleikni í Jangamo-héraði, var skoðað sérstaklega. Í sömu ferð sótti sviðsstjóri stefnumótunarfund um fullorðinsfræðslu í Úganda, en fundurinn var haldinn í kjölfar mats á framvindu fullorðinsfræðsluverkefna stofnunarinnar í Malaví og Úganda. Sviðsstjóri sótti í júlí ráðstefnu um jarðhitamál sem haldin var á eyjunni Nevis í Karíbahafinu. Tilgangurinn var að kynna niðurstöður matsgerðar á regluverki jarðhitamála á eyjunum Dóminíku og Nevis en ÞSSÍ hafði gert samning við Orkustofnun Íslands um að veita slíka aðstoð. Úganda var heimsótt í nóvember í þeim tilgangi að kynna, ásamt fulltrúa ÍSOR, þær niðurstöður og ráðleggingar sem er að finna í lokaskýrslu um jarðhitaverkefnið í Katwe-Kikorongo og Kibiro. Í sömu ferð sat sviðsstjóri ársfund ARGeo sem haldinn var í Nairóbí, en á fundinum var verkefninu formlega veitt brautargengi.

Við lokun umdæmisskrifstofunnar í Níkaragva fluttist eftirlit með jarðhitaverkefni stofnunarinnar frá umdæmisstjóra þess lands til sviðsstjóra orkumála. Sviðsstjóri sótti tvo stjórnarfundu verkefnisins, þann fyrri í febrúar en hinn síðari í desember. Einnig var gerður samningur við Reykjavík Geothermal um að veita stofnuninni ráðgjöf í jarðhitamálum, þ.m.t. við eftirlit verkefnisins í Níkaragva. Um mitt ár sótti sviðsstjóri sex vikna inngangsfyrirlestranámskeið við Jarðhitaskóla Háskóla S.þ.

Námskeið í samstarfi við Íslensku friðargæsluna og Rauða kross Íslands um þróunarsamvinnu og hjálparstarf

Á vordögum var haldið námskeið sem bar heitið "Þróunarsamvinna, mannúðar- og friðarstarf á vettvangi erlendis", en námskeiðið var samstarfsverkefni ÞSSÍ, friðargæsluskrifstofu utanríkisráðuneytisins og Rauða kross Íslands. Meginmarkmiðið með námskeiðinu var að mæta þörf á almennri fræðslu og upplýs-

ingum um málaflokkinn í heild sinni og gert var ráð fyrir að þátttakendur kynntust helstu straumum og stefnum í hugmynda- og aðferðafræði alþjóðlegs hjálparstarfs og öðluðust skilning á verksviði innlendra og alþjóðlegra stofnana. Námskeiðið var blanda af fyrirlestrum og verklegum æfingum, en reynt var eftir fremsta megni að veita þátttakendum innsýn i vinnuumhverfi og aðstæður á vettvangi. Námskeiðið var haldið í samvinnu við Endurmenntunarstofnun Háskóla Íslands og var haldið í húsakynnum þeirra og í utanríkisráðuneytinu 29. apríl – 17. maí, í samtals 25 tíma. Tuttugu og fimm manns sóttu námskeiðið en umsækjendur voru tvöfalt fleiri.

Morgunverðarfundur um heilbrigðismál í Monkey Bay í samvinnu við Háskólann í Reykjavík 3. nóvember

Í tilefni af 20 ára samstarfi Íslands og Malaví á sviði þróunarsamvinnu og 10 ára samstarfi við heilbrigðisyrivöld í landinu efndi þróunarsamvinnustofnun Íslands til morgunverðarfundar í samstarfi við Háskólann í Reykjavík. Á fundinum var kynnt ný úttekt Geirs Gunnlaugssonar landlæknis, þáverandi prófessors í lýðheilsu við HR og Jónínu Einarsdóttur prófessors í mannfræði við HÍ, um stöðu og viðhorf til heilsugæslunnar í Monkey Bay í Mangochi-héraði, sem ÞSSÍ hefur stutt við frá árinu 2000. Þá ræddi Inga Dóra Pétursdóttir, meistaranemi í þróunarfræðum við HÍ og fyrrverandi starfsmaður ÞSSÍ, um heilsugæslu í skugga HIV og alnæmis. Fundurinn var fjölsóttur.

Opið hús hjá ÞSSÍ á menningarnótt 22. ágúst

ÞSSÍ var með opið hús á Menningarnótt Reykjavíkurborgar laugardaginn 22. ágúst. Opið var á aðalskrifstofu ÞSSÍ í Þverholti 14, 2. hæð, frá klukkan 14-18. Starfsemin var kynnt í máli og myndum og starfsfólk til staðar til að svara spurningum gesta. Einnig voru til sýnis ýmis listaverk frá samstarfsþjóðum Íslendinga sem ÞSSÍ hefur eignast frá því stofnunin tók til starfa fyrir rúmum aldarfjórðungi, málverk, höggmyndir og trélistaverk af ýmsu tagi. Á annað hundrað gestir komu í heimsókn.

Starfsnemar og styrkir

Vegna niðurskurðar í fjárlögum og samdráttar í framlögum til ÞSSÍ árið 2009 gat stofnunin hvorki ráðið til sín starfsnema né veitt árlega styrki til nemenda í doktors- og meistaranámi.

ÞSSÍ styrkti einn nemanda til náms í Jarðhitaskóla Sameinuðu þjóðanna, Juana Ruiz Mendieta frá Níkaragva, sem hlaut styrk til sex mánaða náms í skólanum.

Umdæmisstjórafundur á Íslandi í janúar og í Malaví í október

Á árinu 2009 atvikaðist það svo að haldnir voru tveir umdæmisstjórafundir ÞSSÍ. Um er að ræða árlega fundi, en fundurinn sem halda átti árið 2008 frestaðist fram yfir áramót og var haldinn dagana 6.-7. janúar í Reykjavík. Þann fund sátu Stefán Jón Hafstein, Malaví, Jóhann Pálsson, Mósambík, Árni Helgason, Úganda, Vilhjálmur Wium, Namibíu, Geir Oddsson, Níkaragva og Tumi Tómasson, Srí Lanka. Auk þeirra sátu fundinn fulltrúar frá aðalskrifstofu. Meðal dagskráratríða má nefna áhrif nýrra laga um alþjóðlega þróunarsamvinnu á starfsemi ÞSSÍ, horfur í rekstri stofnunarinnar árið 2009, handbók um meðhöndlun skjala, nýtt ráðningaferli og undirbúningsfræðslu starfsfólks og brottförina frá Srí Lanka.

Interns and Scholarships

Due to budget cutbacks and reductions in contributions to ICEIDA in 2009, the Agency was neither able to hire interns nor offer its annual scholarships to students at the master's and doctoral levels.

ICEIDA offered one student, Juana Ruiz Mendieta from Nicaragua, a six-month scholarship to study at the UN University Geothermal Training Programme, UNU-GTP.

Country Directors' Meeting in Iceland in January and in Malawi in October

It so happened that two ICEIDA country directors' meetings were held in 2009. These meetings are usually held annually, however the 2008 meeting was postponed until after the New Year and was held in Reykjavik on 6-7 January. The following country directors attended that meeting: Stefán Jón Hafstein, Malawi, Jóhann Pálsson, Mozambique, Árni Helgason, Uganda, Vilhjálmur Wium, Namibia, Geir Oddsson, Nicaragua, and Tumi Tómasson, Sri Lanka. Representatives from the Head Office also attended the meeting. The agenda included the effect of a new Act on International Development Cooperation on the operations of ICEIDA, prospects for the Agency's operations in 2009, guidelines on the handling of documents, new recruitment procedure and preparatory instruction for employees, and the departure from Sri Lanka.

The latter meeting of the country directors was held in Malawi on 8-9 October in Lilongwe. This meeting was attended by the same country directors with the exception of Tumi Tómasson and Geir Oddsson, as ICEIDA's country offices in Sri Lanka and Nicaragua had been closed down earlier in the year. Representatives from Iceland also attended this meeting. These were Sighvatur Björgvinsson, Director General, Þórdís Sigurðardóttir, Deputy Director and Hannes Hauksson Finance Manager. Discussions at the meeting included topics such as work procedures, rules of procedure and the Code of Conduct, as well as the projects of the Agency in the field of adult education, as well as ICEIDA's support in regard to district development plans.

The ARGeo Project

ARGeo is a cooperation project entailing the exploitation of the geothermal resource in six countries in Northeast Africa: Kenya, Uganda, Djibouti, Ethiopia, Eritrea and Tanzania. The project has been under preparation for some time and has since the onset in 2003 undergone significant changes. The United Nations Environment Programme (UNEP) initiated the project, the aim of which was to reduce the demand for fuel and consequently deforestation by assisting in the utilisation of the geothermal resource. The aim of the project is to share research and knowledge, as well as provide the member states with support in creating an attractive environment for investors. By establishing a reciprocal risk mitigation fund, ARGeo will also offer refund of a certain percentage of the drilling cost in areas deemed on grounds of research, to be the most likely areas for such exploitation, should results turn out to be below expectations.

ICEIDA's representatives participated in a meeting of the ARGeo member states and donors held in Nairobi in November 2009. At the meeting, ARGeo was granted formal approval and support by the United Nations Environment Programme (UNEP), Global Environment Facility (GEF), and the World Bank (WB), and the financial regulatory framework of the mitigation fund was also introduced. The first guarantee has been granted, to Reykjavik Energy Invest (REI) for a project in Djibuti. The meeting was not only a turning point in the history of the project but also reflected a new and exiting period in the geothermal sector of this region.

Seinni umdæmisstjórafundurinn var haldinn í Malaví dagana 8. -9. október í Lilongwe. Þann fund sátu sömu umdæmisstjórar utan Tuma Tómassonar og Geirs Oddssonar þar sem umdæmisstjofum ÞSSÍ í Srí Lanka og Níkaragva hafði verið lokað fyrr á árinu. Fulltrúar frá Íslandi sóttu einnig fundinn, þau Sighvatur Björgvinsson framkvæmdastjóri, Þórdís Sigurðardóttir skrifstofustjóri og Hannes Hauksson fjármálastjóri. Á þessum fundi var m.a. rætt um verklag, starfsreglur og siðareglur, ásamt því að rætt var um verkefni stofnunarinnar á sviði fullorðinsfræðslu og stuðning ÞSSÍ við þróunarátlanir héraða.

ARGeo-verkefni

ARGeo er samstarfsverkefni um nýtingu jarðhita í sex löndum Norðaustur-Afríku, þ.e. Kenía, Úganda, Djíbúti, Eþíópía, Erítreu og Tansaníu. Undirbúningstími verkefnisins hefur verið langur og verkefnið tekið miklum breytingum frá því að byrjað var að vinna að því árið 2003. Umhverfisstofnun S.þ. (UNEP) átti frumkvæði að verkefninu, en markmiðið er að draga úr þörf fyrir eldivið og skógar eyðingu með því að hjálpa til við nýtingu jarðvarma. Verkefninu er ætlað að samnýta rannsóknir og þekkingu, auk þess að veita aðildarríkjum aðstoð við að búa til aðlaðandi umhverfi fyrir fjárfesta. Með uppsetningu gagnvirs ábyrgðarsjóðs mun ARGeo einnig bjóða endurgreiðslu á tilteknu hlutfalli borunarkostnaðar á svæðum sem rannsóknir hafa úrskurðað líklegustu nytjasvæðin, ef árangur verður ekki sem skyldi.

Fulltúar þróunarsamvinnustofnunar tóku þátt í fundi aðildarþjóða ARGeo og veitenda þróunaraðstoðar, sem haldinn var í Naíróbí í nóvember 2009. Á fundinum var ARGeo veitt formlegt samþykki og brautargengi Umhverfisstofnunar S.þ., Hnatræna umhverfisbótasjóðsins (GEF) og Alþjóðabankans (WB), auk þess sem fullgert regluverk ábyrgðarsjóðsins var kynnt. Búið er að veita fyrstu ábyrgðina, sem hlotnaðist Reykjavik Energy Invest (REI) vegna verkefnis í Djíbúti. Fundurinn markaði ekki einungis tímamót í sögu verkefnisins heldur endurspegladi hann nýja og spennandi tíma í jarðhitamálum þessa svæðis.

Nordic Plus samstarf

Samstarf við aðrar Norðurlandþjóðir hefur frá upphafi verið liður í starfi ÞSSÍ, bæði á vettvangi einstakra þróunarverkefna í samstarfslöndunum sem og samstarfshópa er lúta að almennu verklagi í þróunarsamvinnu. Nordic Plus er samráðshópur þróunarstofnana/þróunarráðuneyta allra Norðurlandanna, Bretlands, Írlands og Hollands og hefur ÞSSÍ tekið þátt í starfi hans um nokkurra ára skeið. Hópurinn hefur það meginmarkmið að auka árangur og skilvirkni í þróunarsamvinnu og vinnur því að samræmingu og samhæfingu verklags og regluverks framlagsríkjanna er að hópnum koma.

Samráðsfundur framkvæmdastjóra Nordic plus var haldinn í London dagana 24.-25. mars. Meðal umræðuefna á fundinum var fjármálakreppan og áhrif hennar, mögulegt samstarf við Bandaríkin og árangur í þróunarsamvinnu með tilliti til Accra-fundarins. Fundir þessir eru haldnir árlega og verður næsti fundur haldinn í Írlandi.

Norræna Afríkustofnunin

Ísland er aðili að starfsemi Norrænu Afríkustofnunarinnar sem er setur fyrir rannsóknir, öflun og söfnun heimilda og upplýsinga um málefni Afríku. Starfsemi stofnunarinnar er fjármögnuð af Norðurlöndunum fimm og eru bæki-stöðvar hennar í Uppsölum í Svíþjóð.

Norðurlöndin skipa fulltrúa í verkefna- og rannsóknarráð stofnunarinnar sem hefur það hlutverk að veita ráðgjöf og sinna eftirliti með stofnuninni og því samnorræna samstarfi sem þar á sér stað. Fulltrúarnir eru tveir frá hverju landi.

KAOKO INFO CENTRE

LOCAL GUIDES

i

i

Nordic Plus

Cooperation with other Nordic countries has, from the beginning, been a part of ICEIDA's activities, both in the field of development projects in the partner countries and in the area of cooperation which relates to approaches and procedures in development cooperation. Nordic Plus is a consultative group of development agencies and ministries of all the Nordic countries, plus Britain, Ireland and the Netherlands. The group's main objective is to maximise effectiveness and efficiency in development cooperation and works towards the coordination and harmonisation of the approaches and regulations within the Nordic Plus donor community.

The consultative meeting of Nordic Plus Directors General was held in London, 24-25 March. Amongst topics under discussion were the following: the global economic crisis and its effects, possible cooperation with the USA and effectiveness of development cooperation in relation to the Accra meeting. These meetings are held annually and the next one will be held in Ireland.

The Nordic African Institute

Iceland is a party to the operations of the Nordic African Institute which is a centre for research, documentation and information of African issues. The activities of the Institute are financed by the five Nordic countries and it is based in Uppsala, Sweden.

The Nordic countries each appoint their representatives to the project and research board of the Institute which has the role of providing consultation and of supervision of the Institute and the Nordic cooperation within the Institute. Each country provides two representatives. ICEIDA appoints one of Iceland's representatives while the MFA appoints the other. The board meets twice annually. The autumn meeting is held in Uppsala whereas the member states take turns to host the spring meeting which is usually held at the same time as a seminar for the public on development issues. On this occasion, the board met in Reykjavík and the meeting was held in the MFA on 8 May. On the day before, a seminar was held at the University of Iceland on the effect of the financial crisis on African states. Economist Ann Pettifor, specialist in debts and financial crises, Fantu Cheru, research director at the Nordic African Institute, and Stefán Ólafsson, professor at the University of Iceland, each gave a talk. In addition, a book by Kristín Loftsdóttir, professor at the University of Iceland, published by the Nordic African Institute, was introduced. The meeting was chaired by Jónína Einarsdóttir, professor at the University of Iceland, who is also one of Iceland's representatives on the project and research board. The seminar was well attended and the talks aroused well-deserved interest.

Visits

A group of five from Nicaragua visited Iceland 6-12 September to acquaint themselves with geothermal issues.

A group of 12 from Uganda visited and attended entrepreneurship training in the Reykjavik University 13-27 June.

ÞSSÍ skipar annan íslenska fulltrúann en utanríkisráðuneytið hinn. Ráðið hittist tvisvar á ári. Haustfundurinn er haldinn í Uppsölum en aðildarlöndin skiptast á um að halda vorfundinn og eru þá gjarnan jafnframt haldin málþing fyrir almenning um þróunarmál. Að þessu sinni hittist ráðið í Reykjavík og var fundurinn haldinn í utanríkisráðuneytinu þann 8. maí. Deginum áður var haldið málþing í Háskóla Íslands um áhrif efnahagskreppunnar á ríki Afríku. Erindi héldu þau Ann Pettifor hagfræðingur og sérfræðingur í skuldum og fjármálakreppum, Fantu Cheru forstöðumaður rannsókna hjá Norrænu Afríkustofnuninni og Stefán Ólafsson prófessor við Háskóla Íslands. Jafnframt var kynnt bók Kristínar Loftsdóttur, prófessors við Háskóla Íslands, sem kom út á vegum Norrænu Afríkustofnunarinnar. Fundarstjóri var Jónína Einarsdóttir, prófessor við Háskóla Íslands, sem jafnframt er annar fulltrúi Íslands í verkefna- og rannsóknarráðinu. Málþingið var vel sótt og vöktu erindin verðskuldaða athygli.

Heimsóknir

Fimm manna hópur frá Níkaragva heimsótti Ísland 6.-12.september og fræddist um jarðhitamál.

Tólf manna hópur frá Úganda kom og sótti frumkvöðlafræðslu í HR dagana 13.-27.júní.

MALAWI

MALAVÍ

Introduction

In May 2009, presidential and parliamentary elections were held in Malawi. President Bingu Mutharika was re-elected by a wide margin and his splinter party from the former ruling party achieved an absolute parliamentary majority. The elections were peaceful and well-conducted and ICEIDA staff members were amongst the electoral observers in Mangochi District. Overall, the elections were regarded as successful. However, in the period leading up to the elections, the state media's campaign for the president and his party, at the expense of other candidacies, was criticised. Studies of media content strongly supported this criticism. The elections had no repercussions and international observation showed that they were fair and confirmed correct vote counting on election-day.

There was some economic progress made in the year despite the rising prices of fuel and agricultural input. The government continued supporting cultivation by farmers engaged in subsistence farming by subsidising fertiliser as in previous years. In March, at the end of the rainy season, there was a record harvest in the country, leaving a considerable surplus for the following year. The price of to-

The country suffers from chronic power shortages and only 6% of the inhabitants have access to electricity. Malawi is isolated from the power grids of other countries and must generate its own energy. Rationing of electricity is very frequent and those dependent on electricity cannot rely on it. The country's power stations are supplied by hydroelectric plants with considerable possibilities of increased productivity. Maintenance seems to be a problem as failures in the power stations and the power lines are common.

In 2009, a uranium mine was opened in Malawi, with foreign parties constituting the majority of owners, which is anticipated to generate significant income for the state in the future. Malawi is believed to have possibilities in mineral processing. There are several coal mines in the country, however the inhabitants mostly go to those woods that can be utilised to make charcoal and therefore desertification, with resulting erosion, is a major problem.

Malawi is one of the poorest countries in Africa and also the poorest of those countries free from unrest. Maternal and infant mortality are amongst the

Malawi - Key Figures

Land area	118,484 km ²
Population	13 million
Population growth rate	2.7%
GDP per capita PPP	900 US\$
GDP growth rate	5.9%
Life expectancy at birth	52.4 years
Adult literacy rate (age 15 and above)	71.8%
Population living below 2 US\$ a day	90.4%
Human Development Index, rank	160
ICEIDA contribution 2009	3.2 million US\$

Statistical Sources: *Malawi Census, 2008, Human Development Report 2009, published by the United Nations Development Programme. CIA World Factbook: Malawi (estimated numbers for 2009)*

bacco fell from the previous year, affecting the country's revenues as export revenues from tobacco amount to around 70% of Malawi's foreign currency earnings. Other main export commodities are tea and coffee. Towards the end of the year there was a severe currency shortage which led to fuel rationing and shortage in many places. The World Bank estimated that the consequent loss amounted to a total of 100 billion kwacha in November alone.

Farmers engaged in subsistence farming are 80% of a population heavily dependent on food production. The main product is maize which is the daily necessity in every household. The government's chief policy is "food security" achieved by cultivating enough maize to avoid famine until next year's crop has been harvested. There is only one annual harvest. The plan is to launch a cultivation effort in the districts on Lake Malawi and use irrigation to increase diversity in cultivation and production. The lake itself is one of the main sources of protein for the population as fishery is an important industry. Fishing stocks in the lake are overexploited and the increased fishing effort has caused the lake to yield less than before as the fishing stocks cannot support increased fishing.

highest in the world. Illiteracy is high and drop-out rates from primary schools is close to 50% as the children stop school before completing the senior classes. This is more common in the case of girls than boys, although the situation is generally bad. The ratio of those who graduate from secondary schools is very low and the lack of education is an obvious curb to development in the country. Diseases such as malaria, respiratory illnesses and diarrhoea are responsible for many deaths in children. The AIDS virus has infected 14-15% of the population. The country's birth rate is six children per woman and the current population of Malawi stands at 13 million. Obviously, the country suffers from overpopulation and there is serious doubt as to whether the country will be able to sustain the increasing population. Malawi is faced with rapid population increase, deforestation, desertification, overexploitation of resources, diseases and lack of education. It is therefore evident that the country's problems are multifarious and in no way easily resolved, neither in the short nor the long term.

Domestic stability is a major factor in Malawi's favour vis-à-vis donors, many of whom increased their contributions following the elections on the grounds that the prospects were considered good. Nonetheless, there were also some

Inngangur

Í maí 2009 kusu Malavar forseta og til þings. Bingu Mutharika forseti var endurkjörinn með yfirburðum og klofningsflokkur hans frá fyrrum stjórnarflokki fékk hreinan meirihluta á þingi. Kosningar fóru friðsamlega og vel fram og voru starfsmenn ÞSSÍ meðal eftirlitsmanna í Mangochi héraði. Í heild þóttu kosningarnar takast vel, en helsta gagnrýni í undanfara þeirra var hve ríkisfjölmiðlar landsins beittu sér fyrir forsetann og flokk hans á kostnað annarra framboða. Mælingar á fjölmiðlaefni studdu þessa gagnrýni rækilega. Engin eftirmál urðu af kosningunum svo teljandi séu, alþjóðlegt eftirlit sýndi að þær fóru heiðarlega fram og talning var rétt á kjördag.

Efnahagslegur uppgangur var nokkur á árinu þrátt fyrir hækkandi eldsneytisverð og hækkun á aðföngum til landbúnaðar. Ríkið studdi áfram við ræktun sjálfsþurftarbænda með niðurgreiðslum á áburði eins og fyrri ár. Uppskeyra var meiri en nokkru sinni fyrr í landinu að loknum regntíma í mars og birgðir til næsta árs umtalsverðar. Verð á tóbaki lækkaði frá fyrra ári og hafði áhrif á tekjur landsins, en útflutningstekjur af tóbaki nema 70% af gjaldeyrisöflun Malaví. Aðrar meginútflutningsafurðir eru te og kaffi. Undir lok ársins bar á miklum

fyrir þá sem eru háðir henni. Orkuverin í landinu eru knúin með vatnsaflsvirkjunum og möguleikar miklir á að auka afkastagetu þeirra. Viðhald virðist vandamál því bilanir í orkuverum og á flutningslínunum eru tíðar.

Árið 2009 var opnuð fyrsta úrannáman í Malaví, sem er að meirihluta í eigu erlendra aðila, en mun væntanlega gefa ríkinu umtalsverðar tekjur þegar á líður. Talið er að Malaví eigi möguleika í jarðefnavinnslu. Kolanámur eru nokkrar í landinu en almenningur sækir mest í þá skóga sem hægt er að brenna til kola-gerðar og er gróðureyðing mikið vandamál og samsvarandi jarðeyðing.

Malaví er enn eitt fátækasta ríki Afríku og talið verst statt meðal þeirra ríkja þar sem ekki ríkir ófriður. Mæðra- og ungbarnadaði er með því hæsta sem gerist í heiminum. Ólæsi er mikið og afföll í barnaskóla nálægt 50% því börnin hætta skólasókn áður en þau ljúka efstu bekkjum. Það á frekar við um stúlkur en piltar en almennt er staða þessara mála slæm. Hlutfall þeirra sem ljúka framhaldsskólanámi er afar lágt og menntunarskortur áberandi hemill á framþróun í landinu. Sjúkdómar eins og malaría, öndunarfæraveikindi og niðurgangur

Malaví – Helstu lykiltölur

Flatarmál	118.484 km ²
Mannfjöldi	13 milljónir
Fólksfjölgun	2,7%
VLF á mann, jafnvirðisgildi (PPP)	900 US\$
Hagvaxtarþrósentu (VLF)	5,9%
Lífslíkur við fæðingu	52,4 ár
Læsi (15 ára og eldri)	71,8%
Hlutfall íbúa sem lifir á undir 2 US\$ á dag	90,4%
Sæti á lífskjaralista S.þ.	160
Framlag ÞSSÍ 2009	396 milljónir ÍSK

Heimildir: *Manntal Malaví 2008, Human Development Report 2009, útgefið af: United Nations Development Programme. CIA World Factbook: Malawi (áætlaðar tölur fyrir 2009)*

gjaldeyriskortu sem leiddi til eldsneytisskömmunar og skorts víða um land. Alþjóðabankinn mat tap vegna þessa alls 100 milljarða kwatsa í nóvembermánuði einum saman.

Alls eru 80% landsmanna sjálfsþurftarbændur og á þjóðin öll mikið undir matvælaframleiðslu. Helsta afurðin er maís sem er dagleg nauðsynjavara á öllum heimilum. Höfuðstefnumál ríkisins er „matvælaöryggi“ sem felst í því að rækta svo mikið af maís að ekki komi til hungursneyðar þar til uppskeyra næsta árs kemur í hús. Landið fær aðeins eina uppskeru árlega. Til stendur að hefja mikið ræktunaráttak í héruðum sem liggja að hinu stóra Malavívatni og nota áveitur til að auka fjölbreytni í ræktun og framleiða meira. Vatnið sjálft er ein aðaluppsetta eggjahvítu fyrir landsmenn því að fiskveiðar eru mikilvæg atvinnugrein. Fiskistofnar í vatninu eru ofnýttir og mikil sóknaraukning hefur leitt til þess að vatnið gefur ekki jafnmikið af sér og áður þar sem fiskistofnar þola ekki álagið.

Stöðugur orkuskortur er í landinu og aðeins 6% íbúa hafa aðgang að raforku. Malaví er einangrað frá orkuneti annarra ríkja og verður að framleiða sjálft það sem notað er. Skömmun á rafmagni er mjög tíð og engin leið að treysta á orku

draga mörg börn til dauða. Alnæmisveiran hefur smitað 14-15% landsmanna. Hver kona á að meðaltali sex börn og eru Malavar nú 13 milljónir. Landið á greinilega við of fjölgun að stríða og mikið vafamál að það beri síaukin fólksfjölda. Þegar fara saman hröð fólksfjölgun, skóg- og gróðureyðing, ofnýting auðlinda og sjúkdómar, svo og menntunarskortur er ljóst að vandi landsins er margháttaður og hvergi nærri auðleystur, hvorki í brád né lengd.

Innanlandsfriður er eitt helsta tromp Malava í samskiptum við veitendur þróunaraðstoðar sem margir hverjir juku framlög til landsins í framhaldi af kosningunum og vegna þess að horfur þóttu góðar. Þess gætti þó einnig að framlagsríki drægju úr framlögum vegna erfiðleika heima fyrir og var Ísland eitt þeirra. Framlag Íslands til Malaví nam ríflega 3,1 milljón dollara sem var lækkuð úr 4,8 milljónum dollara árið áður. Í lok ársins var ljóst að framlög Íslands myndu enn lækka og nema 2,3 milljónum dollara árið 2010. Malaví er mjög háð framlögum erlendra ríkja. Á bilinu 30-40% af fjárlögum ríkisins eru erlendir styrkir. Á árinu 2009 gætti þess greinilega að Kínverjar hafa nú tekið við hlutverki Taívangs í Malaví. Kínverjar byggja nýtt þinghús, ráðstefnuhöll og þjóðarleikvang fyrir Malaví.

Í fullorðinsfræðslu felst valdefling kvenna
Adult Literacy is empowering to women

cases were contributions were decreased by the donors due to their own domestic difficulties, Iceland being one. Iceland's contribution to Malawi amounts to just over 3.1 million US\$, which is a decrease from the 4.8 million US\$ in the previous year. At the end of the year, it became evident that Iceland's contribution would be further decreased and amount to 2.3 million US\$ in 2010. Malawi is extremely dependent on contributions from foreign states as foreign grants amount to 30-40% of the state budget. In 2009, it became evident that China had now taken over Taiwan's role in Malawi. The Chinese are currently constructing a new parliament building, a conference hall, and a national stadium for Malawi.

Malawi is at present carrying out a review on the implementation of development cooperation. The plan is to direct as much as possible of donor funds to the so-called sector-wide approach where the government and the donors combine their efforts for the optimal utilisation of funds and organisation. The donor countries are expected to share in this effort. The defined development sectors now count 16 and it is planned that each Donor Partner takes active role in two to three of these. This transition is in its early stages and it is estimated that 70% of total donor funds are allocated to Direct Project Support.

Development Cooperation between ICEIDA and Malawi

ICEIDA's cooperation project in fisheries at Monkey Bay ended in 2009 and the project will not be continued. The nature of the support to the Monkey Bay community hospital was altered and a special project manager will not be located there as the support will be managed from ICEIDA's Lilongwe office. In 2010, support towards adult education, water and sanitation projects, as well as the Monkey Bay community hospital, will be continued.

In 2009, Stella Samúelsdóttir completed her work for ICEIDA in Malawi after nearly five years and her replacement was Jo Tore Berg who is the project manager for adult education. Stefán Kristmannsson completed his work for the fisheries project. Other posted members of staff were Stefán Jón Hafstein, Country Director, Glúmur Baldvinsson, Project Manager, Water and Sanitation, and Ásdís Bjarnadóttir, administrator at the office.

Support to the Education Sector

Adult Literacy

The ICEIDA supported Adult Literacy Project in Traditional Authority Nankumba is implemented by the Ministry of Gender, Children and Community Development. It is part of the Malawi Government's efforts to support socio-economic development in the area. Literacy levels in Mangochi District are the lowest in Malawi. It is estimated that only 38 % of women and 59 % of men age 15 years and above are literate. ICEIDA support to the Adult Literacy Project commenced in 2001 with 4 literacy circles. By the year 2009, 94 adult literacy circles have been established in the area with 1695 female and 160 male participants. In November 2009, a total of 1020 literacy participants were assessed to find those who have attained literacy skills. 506 participants passed the test, representing a 49% pass rate.

REFLECT (Regenerated Freirean Literacy through Empowering Community Techniques) is the methodology that is used to impart literacy skills to adult learners in this project. According to REFLECT, people should not only learn how to read and write, but focus should be on empowering people to take actions in their local communities. Discussion on development issues are thus an integrated part of the literacy circles activities. It is through such discussions that action points are hatched. An action point is a collective action which the adult learners in collaboration with other community members have agreed to

Í Malaví stendur nú yfir endurskoðun á framkvæmd þróunarsamvinnu. Ætlunin er að sem mest af þróunarfé fari í gegnum svonefnda geiranálgun, þar sem ríkisvald og veitendur þróunaraðstoðar leggja saman krafta sína til að nýta sem best fé og skipulag. Ætlast er til að framlagsríki skipti með sér verkum. Hinir skilgreindu þróunargeirar eru alls 16 en í anda verkaskiptingar er reiknað með að hvert erlent ríki taki einungis þátt í 2-3 geirum. Þessi umbreyting er skammt á veg komin og 70% af þróunarfé er verkefnabundið.

Þróunarsamvinna ÞSSÍ og Malaví

Á árinu lauk samstarfsverkefni ÞSSÍ í fiskveiðimálum við Apaflóa og verður ekki framhald á verkefninu. Breytingar urðu á formi stuðnings við sjúkrahúsið við Apaflóa og verður ekki sérstakur verkefnisstjóri þar staddur, heldur stuðningi stýrt frá umdæmisskrifstofu. Árið 2010 verður stuðningi haldið áfram við fullorðinsfræðslu, vatns- og hreinlætisverkefni, auk sjúkrahússins við Apaflóa.

Á árinu lauk Stella Samúelsdóttir störfum fyrir ÞSSÍ í Malaví eftir nær fimm ára starf og tók Jo Tore Berg við af henni sem verkefnisstjóri fullorðinsfræðslu. Stefán Kristmannsson lauk störfum við fiskveiðiverkefnið. Aðrir útsendir starfsmenn voru Stefán Jón Hafstein umdæmissjóri, Glúmur Baldvinsson verkefnisstjóri vatns- og hreinlætismála og Ásdís Bjarnadóttir sérfræðingur á skrifstofu.

Stuðningur við menntamál

Fullorðinsfræðsla

Jafnréttismálaráðuneytið annast framkvæmd fullorðinsfræðsluverkefnisins í Traditional Authority Nankumba sem ÞSSÍ styrkir. Það er liður í aðgerðum ríkisstjórnar Malaví sem miða að því að styðja við félagslega og efnahagslega þróun á svæðinu. Hlutfall læsra í Mangochi-héraði er það lægsta í Malaví. Áætlað er að einungis 38% kvenna og 59% karla 15 ára og eldri séu læs. ÞSSÍ hóf stuðning sinn við fullorðinsfræðsluverkefnið 2001 með fjórum leshringjum. Árið 2009 hafði 94 leshringjum verið komið á fót á svæðinu með þátttöku 1695 kvenna og 160 karla. Í nóvember 2009 var lagt mat á færni alls 1020 þátttakenda í leshringjum til að finna þá sem náð höfðu lesfærni. Af þeim náðu 506 þátttakendur prófinu eða 49%.

REFLECT-nálgunin er aðferðarfræði sem er notuð til að aðstoða fullorðna þátttakendur í verkefninu við að öðlast lesfærni. Samkvæmt nálguninni ætti ekki einungis að kenna fólki lestur og skrift heldur ætti einnig að leggja áherslu á að hvetja fólk til aðgerða í eigin samfélagi. Umræður um þróunarmál eru þannig samþættar starfi leshringjanna. Umræður af þessu tagi hafa einnig leitt til hugmynda um aðgerðir sem fullorðnir nemendur hafa samþykkt að standa að í samvinnu við aðra í samfélaginu og miðar að því að leysa vandamál þeirra. Aukin umræða hefur leitt til margs konar aðgerða á árinu 2009, þ.m.t. byggingar húss fyrir kennara, skólahúsa fyrir grunnskóla og kennsluskýla. Gestafyrirlesarar hafa einnig komið að verkefninu og m.a. fjallað um HIV/alnæmi, umhverfisstjórnun, fjölskyldustefnu og kynbundið ofbeldi.

Fullorðinsfræðsluverkefnið var kynnt forseta Malaví, Dr. Bingu wa Mutharika, á Alþjóðadegi kvenna í dreifbýli sem var haldinn hátíðlegur í Mangochi-héraði. Forsetinn kynnti sér afurðir hópanna sem njóta stuðnings verkefnisins til að skapa atvinnu og staðfesti mikilvægi slíkrar starfsemi til að vinna gegn fátækt. Ellefu atvinnuskapandi verkefnum var komið á fót 2008 fyrir þátttakendur í leshringjum til að bæta fjárhagslega stöðu þeirra. Verkefnið taka m.a. til geitabúskapar, grænmetisræktunar og alifuglaræktar. Alls hafa 156 þátttakendur í leshringjum notið góðs af þessum atvinnuskapandi verkefnum. Tekið hefur verið upp nýtt kerfi í verkefnum með geitur þar sem fyrstu kvenkyns afkvæmunum er deilt út til annarra þátttakenda í leshringjum. Samkvæmt þessu kerfi njóta fleiri fullorðnir nemendur hags af þeim.

embark on, as a solution to their problem. Promotion of discussions has resulted in a variety of action points in 2009 including construction of a teacher's house, primary school blocks and learning shelters. Guest speakers have also come to the project to talk about issues such as HIV/AIDS, environmental management, family planning and gender based violence.

At the celebrations of the International Rural Women's Day, which took place in Mangochi District, the President of Malawi, Dr. Bingu wa Mutharika, was introduced to the adult literacy project. The President was able to appreciate products from livelihood groups supported by the project and acknowledged the importance of such activities to fight poverty. Eleven livelihood projects were established in 2008 for literacy participants to boost their economic status. The livelihood projects include goat-keeping, vegetable growing and poul-

Grunnskólar hafa verið byggðir og endurbættir í Mangochi-héraði
Primary schools in Mangochi-district have been constructed and rehabilitated

try. 156 circle participants benefit directly from these livelihood projects. A pass-on system has been introduced in the livelihood projects with goats. Under this system, more adult learners will benefit since the first female offsprings are passed on to other circle members.

The construction of the Monkey Bay Community Resource Centre including two staff houses was completed in 2009. At the centre there are offices for government staff working on adult literacy, a conference hall, seminar rooms and a kitchen for skills trainings. The National Library is going to establish a library at the centre. A water and sanitation demonstration centre is being developed at the plot, including two hand dug shallow wells that will supply water for the vegetable and fruit garden at the centre. Ecological sanitation latrines have been developed for people who come to the centre to see and emulate in their homes. Community volunteers have also been trained in permaculture and are working to transform the plot into a green and productive area. The centre has not yet been connected with electricity and this has delayed the opening to 2010.

Primary Schools

ICEIDA has constructed and rehabilitated several schools in Mangochi District. A formal handover ceremony took place in April at St. Augustine I Primary School for all the 10 schools that ICEIDA has constructed or rehabilitated in 2007-2008. Needed furniture was also procured and delivered to Malenga, Mponya, Msasa and St. Augustine I primary schools in 2009.

Support to the Health Sector

This year, a new Project Document for ICEIDA's Monkey Bay community hospital project was adopted, which entails certain changes being made to the previous arrangement. Now there will no longer be an Icelandic project manager at the hospital and no Icelandic employee will be involved in daily management. The Malawian staff members will take on added responsibility for the utilisation of the operational support from Iceland, while cooperation with the district authorities is at the same time increased significantly. Iceland's support is multifaceted and entails i.a. funds for new buildings, professional assistance, and other support. Operational support is limited and used mainly to secure the operation of ambulances, health zone communication, monitoring visits in the neighbouring areas, etc. A cooperation agreement was concluded with the Reykjavík University whereby Dr. Geir Gunnlaugsson and Dr. Guðjón Magnússon would become advisors during the project period; sadly, Dr. Magnússon passed away at the end of the year.

The hospital has progressed considerably since plans for support to a health centre were first put into operation and has now developed to becoming close to a fully equipped community hospital. It now has wards for in-patients, an operating theatre, a research laboratory and facilities for infant care, as well as offering counselling for AIDS and infant care. The old maternity ward's resources were under great pressure and therefore a new and excellent ward was planned in 2009, becoming operational in the first half of 2010. The future aim is to construct a paediatric ward and improve facilities for outpatients who pay over 50 thousand visits annually. Furthermore, a health centre will be refurbished in a remote area which is seriously lacking in facilities and isolated.

It is evident that the authorities' decision to no longer allow traditional birth attendants to deliver babies and provide counselling during pregnancies, will increase considerably the pressure on existing health establishments. The services provided by the hospital and within the Monkey Bay Health Zone are renowned amongst the locals who claim its existence has marked a watershed as shown by a survey carried out in 2009 by Geir Gunnlaugsson and Jónína Einarsdóttir. The project has now been in operation for close to a decade and the current Project Document will remain valid until the end of 2011.

Á árinu 2009 var lokið við byggingu félagsmiðstöðvar í Monkey Bay, þ.m.t. tvö starfsmannahús. Í félagsmiðstöðinni eru skrifstofur fyrir þá opinberu starfsmenn sem starfa að fullorðinsfræðslu, ráðstefnusalur, herbergi fyrir málstofur og kennslueldhús. Landsbókasafnið hyggst koma á fót bókasafni í félagsmiðstöðinni. Á lóðinni er verið að reisa vatns- og hreinlætisaðstöðu þ.m.t. handgrafna grunna brunna sem munu sjá grænmetis- og ávaxtagarði miðstöðvarinnar fyrir vatni. Vistvæn salerni hafa verið sett upp sem fólk sem heimsækir miðstöðina getur skoðað og líkt eftir á eigin heimilum. Sjálfbóðaliðar í samfélaginu hafa einnig fengið þjálfun í vistmenningu og vinna að því að breyta lóðinni í grænt og frjósamt svæði. Rafmagni hefur enn ekki verið komið á í miðstöðinni og af þeim sökum mun opnunin dragast til 2010.

Grunnskólar

ÞSSÍ hefur byggt og endurnýjað nokkra skóla í Manghochi-héraði. Formleg afhendingarathöfn fór fram í apríl í grunnskólanum St. Augustine I fyrir alla skólana tíu sem ÞSSÍ byggði eða endurnýjaði á árunum 2007-2008. Nauðsynleg húsgögn voru einnig útveguð og afhent grunnskólunum Malenga, Mponya, Msasa og St. Augustine I árið 2009.

Stuðningur við heilbrigðismál

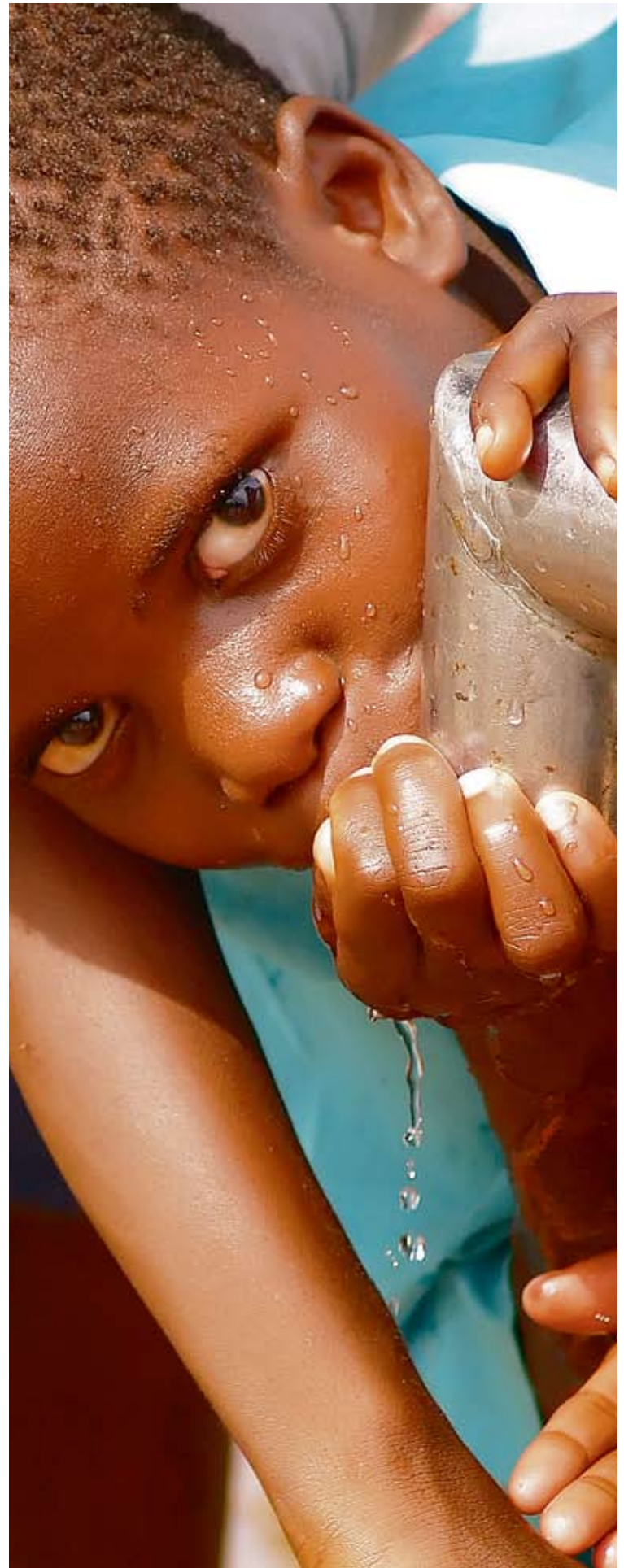
Á árinu var samþykkt nýtt verkefnisskjal fyrir sjúkrahúsverkefni ÞSSÍ við Apafloa. Það felur í sér nokkrar breytingar frá fyrra fyrirkomulagi. Nú verður ekki lengur Íslenskur verkefnisstjóri á spítalanum og enginn Íslenskur starfsmaður kemur að daglegum rekstri. Malavísku starfslíði er falin aukin ábyrgð á notkun rekstrarstuðnings frá Íslandi en samtímis er stórukið samstarf við héraðsýfirvöld. Stuðningur Íslands er margbættur og felst meðal annars í framlögum til nýbygginga, faglegri aðstoð og stuðningi. Framlög til rekstrar eru takmörkuð og eru aðallega notuð til að tryggja rekstur sjúkrabíla, samskipti á heilsugæslusvæðinu, eftirlitsferðir um nærliggjandi sveitir og fleira í þeim dúr. Gerður var samstarfssamningur við Háskólann í Reykjavík um að þeir dr. Geir Gunnlaugsson og dr. Guðjón Magnússon yrðu ráðgjafar á verkefnistímanum; því miður lést dr. Guðjón undir árslok og nýtur krafta hans ekki lengur.

Spítalinn hefur nú þróast mikið frá upprunalegum hugmyndum um stuðning við heilsugæslustöð og hefur færst mjög í átt að því marki að vera fullbúið „sveitarjúkrahús“ (e. community hospital). Þar eru nú sjúkraálmur fyrir innlagnir, skurðstofa, rannsóknarstofa og ungbarnaeftirlit, auk ráðgjafar vegna alnæmis og ungbarnaeftirlits. Gamla fæðingardeildin var undir miklu álagi og því var ráðist í byggingu nýrrar og glæsilegrar álmu á árinu 2009 sem verður tekin í notkun á fyrri hluta 2010. Ætlunin er að byggja barnadeild og bæta aðstöðu komusjúklinga en heimsóknir þeirra eru rúmlega 50 þúsund á ári. Því næst stendur til að endurgera heilsugæslustöð í fjarlægri sveit sem býr við mikinn aðstöðuskort og einangrun.

Sýnt er að ákvörðun stjórnvalda að heimila ekki lengur yfirsetukonum að taka á móti börnum og veita meðgönguráðgjöf eykur mjög álagið á þær heilbrigðisstofnanir sem eru fyrir. Sú þjónusta sem veitt er á spítalanum og á þjónustusvæði hans er rómuð meðal heimamanna sem telja tilkomu hans hafa valdið straumhvörfum, en það kom fram í könnun sem framkvæmd var á árinu af Geir Gunnlaugssyni og Jónínu Einarsdóttur. Verkefnið hefur nú verið í gangi í hartnær áratug og gildir núverandi verkefnisskjal til ársloka 2011.

Stuðningur við vatns- og hreinlætismál

Verkefnið er komið vel á veg með að útvega meirihluta íbúa TA Nankumba á Nankumba-skaga í Mangochi-héraði aðgang að tæru og neysluhæfu vatni. Um 110 þúsund manns byggja svæðið og stefnt er að því að nær allir íbúar hafi aðgang að vatnsbólum innan 500 metra frá heimilum sínum í árslok 2010. TA Nankumba liggur að Malavívatni og ástæða þess að ráðist var í verkefnið árið

Verkefni ÞSSÍ miðar að því að veita 110 þúsund íbúum þorpanna á Nankumba-skaga aðgang að neysluhæfu vatni ICEIDA's project aims at providing 110 thousand inhabitants of the villages in TA Nankumba access to potable water

Support to Water and Sanitation

The project is making good progress in providing the majority of the inhabitants of TA Nankumba in the Nankumba Peninsula in Mangochi District with clean and potable water. Around 110,000 people live in the area and the target is that by the end of 2010 the majority of inhabitants will have access to water wells within 500 m from their homes. TA Nankumba lies on the shores of Lake Malawi and the reason for launching the project in 2006 was that diseases linked to poor sanitation and polluted water, such as cholera and diarrhoea, were extremely common in the area and claimed many lives. This was caused by an extensive lack of access to wells with clean water which is a common problem in sub-Saharan Africa, as well as in other developing countries, especially in the rural areas.

The project has both educational and health-related aspects and assumes maximum participation by locals. The construction of wells is not undertaken until the villagers have established water point committees and declared their willingness to participate. The training initiative concerns the handling of water, maintenance of the wells, although, first and foremost, the necessity to improve sanitation to fight diseases. The locals contribute to the construction of the wells, such as providing materials and labour. This demand driven approach and emphasis on maximum participation by the locals themselves is aimed at instilling a sense of ownership of the wells by the locals as well as reinforcing the point that it is their responsibility to maintain the wells and manage the water. The sanitation aspect is extremely important and intricate as the sanitation campaign requires a change of attitude – a change in traditions and customs. Continuous training and dialogue amongst the locals is therefore a key issue. The project provides material for the construction or repair of covered latrines but otherwise the locals themselves are responsible for the construction of the general sanitation facilities, including facilities for bathing and hand-washing. For this reason, no well is handed over to the locals until it has been guaranteed that a large majority of the villagers has installed decent sanitation facilities.

At the end of 2009 close to 300 wells (shallow wells and boreholes) had been constructed under the project and in addition forty older, inactive boreholes in the area were repaired. In all likelihood, the target of the project of 450 active wells for over twenty thousand homes will be achieved by the end of 2010. Furthermore, on the basis of the project, great effort has been put into refurbishing pit latrines and general sanitation facilities for around ten thousand homes at the end of 2009, with the aim of improving sanitation facilities for as many homes in the area as possible, where improvement is needed, by the end of the project period. Statistics show that the incidence rate of cholera and diarrhoea in TA Nankumba over the project period has decreased significantly. The main goal now towards the end of the project is to secure, in close cooperation with the locals, that this development will be permanent.

Support to the Fisheries Sector

ICEIDA's fisheries project at Lake Malawi came to an end in 2009. Following a review carried out in late 2008, it was decided to extend the project for one year, although the project period had ended, in order to complete key aspects of the project. The main purpose of the project was the development of boats and gear which could be used in deeper waters than was customary. Fishermen living on the coast generally use dugout canoes that are dangerous in deep waters and cannot manage heavy gear. In addition, it is estimated that fishing stocks close to the coast are overexploited whereas further out there are stocks hitherto unexploited.

Two prototype wooden boats were constructed by Malawian boat builders using local wood. The boats, larger than the traditional boats, passed stability

2006 í samstarfi við heimamenn var sú að sjúkdómar tengdir bágu hreinlæti og menguðu vatni, eins og kólera og niðurgangur, voru afar tíðir á svæðinu og kostuðu mörg mannlíf. Þessu olli víðtækur skortur á aðgengi að vatnsbólum með hreinu vatni sem er víðtækt vandamál í sunnanverðri Afríku sem og annars staðar um þróunarlönd, sér í lagi í afskekktum byggðum.

Verkefnið er hvort tveggja í senn fræðslu- og heilsuverkefni og byggir á hámarksþátttöku heimamanna. Ekki er ráðist í gerð vatnsbóla við þorp fyrr en þorpsbúar hafa komið á laggirnar vatnsbólafundum og lýst yfir vilja til þátttöku. Fræðsluáttakið snýst um meðhöndlun vatns, viðhald brunna en fyrst og fremst um nauðsyn bættra hreinlætisvenja til að sporna við sjúkdómum. Heimamenn leggja sitt af mörkum til uppbyggingar vatnsbóla, þ.m.t efni og vinnu. Þessari aðferðafræði um eftirspurn og hámarksþátttöku íbúanna sjálfra er ætlað að innræta heimamönnum að eignarhaldið á vatnsbólum er þeirra og sömuleiðis ábyrgðin á viðhaldi brunna og meðferð vatns. Þáttur hreinlætis er gríðarlega mikilvægur og vandasamur því að átak í hreinlætismálum krefst hugarfarsbyltingar – breytinga á hefðum og venjum. Stöðug fræðsla og skoðanaskipti meðal íbúa eru því lykilatriði. Verkefnið leggur til efnis til byggingar eða endurbóta á lokuðum, yfirbyggðum kömrum en að öðru leyti sjá íbúarnir sjálfir um framkvæmdir og uppbyggingu almennrar hreinlætisaðstöðu, þ.á m. bað- og handþvottaðstöðu. Þess vegna er það svo að ekkert vatnsból er afhent íbúum til eignar fyrr en fulltryggt er að mikill meirihluti þorpsbúa hefur komið sér upp sómasamlegri hreinlætisaðstöðu.

Í lok árs 2009 hafði verið komið upp tæplega 300 vatnsbólum (grunnum brunnum og borholum) á vegum verkefnisins og gert við um 40 eldri, óvirkar borholur á svæðinu til viðbótar. Allt bendir því til þess að markmið verkefnisins um 450 virk vatnsból til handa ríflega 20 þúsund heimilum náist fyrir árslok 2010. Þá hefur á grundvelli verkefnisins mikið verið lagt af mörkum til endurbóta á salernisaðstöðu og almennri hreinlætisaðstöðu hjá um 10 þúsund heimilum í lok árs 2009 og markmiðið er að það takist að bæta hreinlætisaðstöðu sem flestra heimila á svæðinu þar sem úrbóta er þörf fyrir lok verkefnistímans. Tölur sýna að dregið hefur verulega úr tíðni kóleru og niðurgangs í TA Nankumba á verkefnistímanum. Helsta keppikeflið nú á lokastigum verkefnisins er að tryggja, í náinni samvinnu við heimamenn, að sú þróun haldist til frambúðar.

Stuðningur við fiskimál

Fiskveiðiverkefni ÞSSÍ við Malavívatn lauk í árslok 2009. Ákveðið var við úttekt á verkefninu síðla árs 2008 að framlengja um eitt ár, þótt verkefnistími væri liðinn, svo unnt væri að ljúka mikilvægum þáttum verkefnisins. Megintilgangur þess var að þróa báta og veiðarfæri sem nota mætti til að sækja fisk á dýpri mið en nú tíðkast. Fiskimenn sem búa við ströndina nota einkum eintrjána sem eru hættulegir á djúpslóð og ráða ekki við öflug veiðarfæri. Auk þess er talið að um ofveiði sé að ræða með ströndum en utar séu ónýttir stofnar.

Smíðaðir voru tveir trébátar af heimamönnum með viði sem fæst í Malaví. Bátarnir, sem voru stærri en hefðbundnir bátar, þóttu standast próf hvað varðar stöðugleika. Efni og gerð annars bátsins sem var smíðaður af heimamönnum var ábótavant en hinn báturinn sem var smíðaður úr krossviði af völdum innlendum bátasmið tókst betur og nýttist sem fyrirmynd. Líklegast er að trefjaplástbátur standist kröfur um veiðar á djúpslóð. Veiðarfærarpróf stóðu 2008-2009 og voru bráðbirgðaniðurstöður ekki afgerandi. Sérfræðingur sem gerði könnun á þeim síðla árs 2009 kom með ábendingar sem nota má varðandi framþróun veiðarfæra til þeirra nota sem ætlað var í upphafi.

Innan verkefnisins voru einnig skipulögð námskeið í öryggismálum fyrir fiskimenn. Fiskimenn lenda oft í slæmum veðrum á vatninu og slys eru tíð og því þótti mikilvægt að efla þennan fræðsluþátt með öðru, sem var og gert í nánu samstarfi við fiskifyfirvöld á svæðinu. Alls sóttu 3.123 þátttakendur námskeiðin og talað er um að slysum hafi fækkað á vatninu í kjölfarið. Einnig var boðið upp

Malavísk stúilka
Malawian girl

tests. The material and construction of one of the boats built by the locals were inadequate whereas the other boat, made from plywood by a designated domestic boat builder, was more successful and could be used as a model. A fibreglass boat is probably most able to fulfill the requirements concerning fishing in deep offshore waters. The gear was tested in 2008-2009, but the preliminary conclusions were inconclusive. An expert that examined the gear in late 2009 made some observations that can be used for further development of the gear.

Safety courses for fishermen were also organised within the project. The weather on the lake is often bad and accidents amongst fishermen frequent, and therefore it was considered important to emphasise the training aspect as well as other aspects in close cooperation with local fishing authorities. A total of 3,123 participants attended the courses and it is said that accidents on the lake have since decreased. Instruction in business management was also offered in fishing villages, aimed at improving the livelihoods of fishermen and traders, making it easier for them to increase their sales incomes on grounds of improved handling and marketing. This was well received and a total of 739 received training, of which women were 45%. In addition, fish handling and processing manual for small-scale fish processors and fish traders was prepared.

A production plant was opened in Monkey Bay, in Madzedze village, where training will be provided on other possible processing methods and to improve facilities for fish-processing. It is now possible to dry and smoke fish, land the catches and there is a shed at the site. The facilities are run by the local fishing authority for the utilisation of locals.

Cross-Cutting Issues - Gender

ICEIDA in Malawi pursues gender equality policy in the implementation of projects, i.e. by providing women as well as men with equal opportunities to receive vocational training. Scholarships have been granted in many projects, which usually means that a Malawian employee, involved in the project, is provided with an opportunity to seek training or education relevant to the job. Care is taken to give both women and men an opportunity to make use of such offers. The same policy is followed within the ICEIDA staff group. In 2009, seven members of the ICEIDA staff, all of them women, had entered some kind of vocational training supported by the agency. This was training in auditing and bookkeeping, business training and a computer course.

á fræðslu um rekstrarmál með það að markmiði að bæta lífsgæði meðal fiskimanna og –seljenda, með því að auðvelda þeim að auka tekjur af sölu með bættri meðferð og markaðssetningu. Góður rómur var gerður að því og nutu 739 þjálfunar, þar af voru konur 45%. Að auki var útbúin handbók um fiskverkun og –vinnslu fyrir veiðimenn og verkendur.

Þá var opnuð fiskvinnslustöð við Apaflóa, í þorpinu Madzedze, til að veita fræðslu um fleiri vinnsluhætti en nú tíðkast og koma upp betri aðstöðu til að vinna fisk. Hægt er að þurrka og reykja fisk, leggja að með afla og skýli er á staðnum. Aðstaðan er rekin af fiskifyfirvöldum á svæðinu því ætlunin er að heimamenn við vatnið nýti sér þessa aðstöðu.

Þverlæg málefni - jafnréttismál

ÞSSÍ í Malaví fylgir jafnréttisstefnu við framkvæmd verkefna, meðal annars með þeim hætti að veita jafnt konum sem körlum tækifæri til starfsmenntunar. Námsstyrkir hafa verið veittir í mörgum verkefnum og felast oftast í því að malavískur starfsmaður, sem tengist verkefninu, fær tækifæri til að leita sér þjálfunar eða menntunar sem nýtist í starfi. Þess er gætt að gefa bæði konum og körlum kost á að nýta sér þessi tilboð. Innan starfsmannahóps ÞSSÍ hefur sama stefna gilt. Á árinu 2009 voru sjö starfsmenn ÞSSÍ, allt konur, í einhvers konar starfsnámi sem stofnunin styrkti. Var um að ræða endurskoðunar- og bókhaldsnám, viðskiptanam og tölvunámskeið.

NAMIBIA

NAMIBÍA

Introduction

Parliamentary and presidential elections were held in November. For this reason, the year was filled with political tension. These were the first elections since the founding of the Rally for Democracy and Progress. This is a split candidacy from the SWAPO movement which has ruled the country since it gained its independence. The election results came as no surprise. As before, the SWAPO movement holds a dominant position. The movement received 54 parliamentary seats out of 72, although it lost one seat. The Rally for Democracy and Progress is the largest opposition party with eight seats. Hifekepunye Pohamba was re-elected as president.

The economy declined somewhat. This was first and foremost caused by a decrease in international demand for diamonds and other metals. In addition, preliminary figures point to a decline in the tourist industry. However, there are various indications that the recession has reached its lowest point and that 2010 will see an upswing.

Towards the end of the year statistics were published showing unemployment

in 2009, the Icelandic government came to the decision not to extend the agreement. Consequently, development cooperation between the nations will end on 31 December 2010. This marks a watershed in ICEIDA's history as activities in Namibia cover a period of nearly 20 years. For many years, Namibia was ICEIDA's largest partner country. In June, ICEIDA's Director General visited Namibia to deliver the news to the Namibian authorities. He also explained that the difficult financial position of the Icelandic state was the principal reason for this decision. Representatives of the Namibian government sympathised with the decision. They expressed their gratitude to the Icelandic people for successful cooperation and wished them every success in working through their difficulties. The Director General met with the agency's staff in Namibia and assured the local staff that they would keep their jobs until the end of 2010.

The Country Director attended two country directors' meetings. The former meeting, which had been postponed from 2008, due to the financial difficulties, was held in Reykjavik.

Namibia - Key Figures

Land area	825,418 km ²
Population	2.1 million
Population growth rate	-1%
GDP per capita PPP	6,400 US\$
GDP growth rate	0.7%
Life expectancy at birth	60.4 years
Adult literacy rate (age 15 and above)	88%
Population living below 2 US\$ a day	62.2%
Human Development Index, rank	128
ICEIDA contribution 2009	2.3 million US\$

Statistical Sources: *Economic outlook February 2010*, *Human Development Report 2009*, published by the United Nations Development Programme. *CIA World Factbook: Namibia* (estimated numbers for 2009)

in the country running at around 51%. This received some attention as official figures on unemployment have stated unemployment at around 36%. These figures caused some dismay and this has instigated renewed discussions on issues related to employment and education, and have raised questions on the results of government policies in these areas.

For the second year running floods in the northern part of the country caused extensive damage. It has been estimated that around 350,000 people lost their livelihoods entirely or to a large extent because of this. This equals almost 16% of the Namibian population. The government declared states of emergency in various areas.

Development Cooperation between ICEIDA and Namibia

A General Agreement on Forms and Procedures for Development Cooperation between Iceland and Namibia remains in force until the end of 2010. In early

The latter was held in Malawi in October. A number of short-term consultants worked for the country office during the year, both Icelandic and Namibian. However, compared to previous years, activities were diminished.

Support to the Education Sector

ICEIDA channels the largest part of its support in Namibia to education projects. The most prominent project in the country is focused on Deaf education and development of the Namibian Sign Language. Additionally, ICEIDA supports projects in the field of early childhood development (ECD), vocational training and adult learning.

During 2009, a number of important milestones were reached in the Deaf education project, and considerable progress was made towards reaching the project's objectives.

Inngangur

Þing- og forsetakosningar voru haldnar í nóvember. Einkennidust stjórnmal landsins af þessu allt árið. Þetta voru fyrstu kosningar eftir að Lýðræðis- og framfarafylkingin (e. Rally for Democracy and Progress) var stofnuð. Er hún klofningsframboð frá SWAPO-hreyfingunni sem hefur verið við völd frá sjálfstæði landsins. Úrslit kosninganna komu ekki á óvart. SWAPO-hreyfingin hefur yfirburðastöðu sem fyrr. Fékk hún 54 af 72 þingmönnum, en tapaði þó manni. Lýðræðis- og framfarafylkingin er stærsti stjórnarandstöðuflokkurinn með átta þingmenn. Hifekepunye Pohamba var endurkjörinn forseti.

Nokkur lægð var í efnahagslífinu. Skýrist það fyrst og fremst af minni spurn eftir demóntum og öðrum málum á alþjóðavettvangi. Einnig benda bráðabirgðatölur til samdráttar í ferðamannaiðnaði. Ýmislegt gefur þó til kynna að botninum sé náð og að viðsnúningur verði 2010.

Undir lok árs birtust tölur um að atvinnuleysi í landinu væri í kringum 51%. Vakti þetta töluverða athygli en opinberar tölur um atvinnuleysi hafa verið um 36%. Þessar tölur vöktu nokkurn óhug og hafa komið af stað nýrri umræðu um at-

biskum stjórnvöldum fréttirnar. Útskýrði hann jafnframt að slæm fjárhagsstaða íslenska ríkisins sé meginástæða ákvörðunarinnar. Fulltrúar namibískra stjórnvalda sýndu ákvörðuninni skilning. Þökkuðu þeir Íslendingum farsælt samstarf og óskuðu íslensku þjóðinni góðs gengis við að koma sér upp úr öldudalnum. Framkvæmdastjóri fundaði einnig með starfsmönnum stofnunarinnar í Namibíu og fullvissaði innlent starfsfólk um að það héldi störfum sínum til ársloka 2010.

Á árinu sótti umdæmisstjóri tvo umdæmisstjórafundi. Annars vegar í Reykjavík í ársbyrjun, en þeim fundi hafði verið frestað frá 2008 vegna efnahagsástandsins. Hins vegar í Malaví í október. Ýmsir skammtímaráðgjafar unnu fyrir umdæmisskrifstofuna á árinu, bæði íslenskir og namibískir. Umsvifin voru þó minni en undanfarin ár.

Namibía – Helstu lykiltölur

Flatarmál	825.418 km ²
Mannfjöldi	2,1 milljónir
Fólksfjölgun	-1%
VLF á mann, jafnvirðisgildi (PPP)	6.400 US\$
Hagvaxtarprósenta (VLF)	0,7%
Lífslíkur við fæðingu	60,4 ár
Læsi (15 ára og eldri)	88%
Hlutfall íbúa sem lifir á undir 2 US\$ á dag	62,2%
Sæti á lífskjaralista S.þ.	128
Framlag ÞSSÍ 2009	290 milljónir ÍSK

Heimildir: *Bank of Namibia: Economic outlook February 2010*, *Human Development Report 2009*, útgefið af: *United Nations Development Programme*. *CIA World Factbook: Namibia* (áætlaðar tölur fyrir 2009)

vinnu- og menntamál og leitt til spurninga um árangur af stefnu stjórnvalda í þessum málaflokkum.

Annað árið í röð hlaut mikið tjón af flóðum í norðanverðu landinu. Er áætlað að um 350.000 manns hafi misst lífsviðurværi sitt að miklu eða öll leyti í kjölfarið. Samsvarar það nær 16% namibísku þjóðarinnar. Lýstu stjórnvöld yfir neyðarástandi á ýmsum svæðum.

Þróunarsamvinna ÞSSÍ og Namibíu

Allsherjarsamningur um fyrirkomulag og starfshætti þróunarsamvinnu Íslands og Namibíu gildir til ársloka 2010. Snemma árs 2009 tóku íslensk stjórnvöld þá ákvörðun að framlengja ekki samninginn. Mun því samstarfi þjóðanna tveggja í þróunarsamvinnu ljúka 31. desember 2010. Markar það kaflaskil í sögu þróunarsamvinnustofnunar, því að starfsemin í Namibíu nær yfir rúmlega 20 ára tímabil. Til margra ára var Namibía stærsta samstarfsland stofnunarinnar. Í júní kom framkvæmdastjóri þróunarsamvinnustofnunar til Namibíu og færði nami-

Stuðningur við menntamál

Stuðningur ÞSSÍ í Namibíu fer að stærstum hluta til verkefna á sviði menntamála. Umfangsmesta verkefnið í landinu varðar menntun heyrnarlausra og þróunar namibísku táknaðsins. ÞSSÍ hefur að auki stutt við verkefni á sviði leikskólamála, starfsmenntunar og fullorðinsfræðslu.

Á árinu 2009 náðust nokkrir mikilvægir áfangar í táknaðsverkefninu og gekk vel að vinna að markmiðum verkefnisins.

- Lykilþáttur í stuðningi ÞSSÍ við menntun heyrnarlausra í Namibíu er að koma á fót Samskipta- og þróunarmiðstöð heyrnarlausra (CCDS). ÞSSÍ hefur frá upphafi litið á slíka miðstöð sem lykilstofnun í því að tryggja sjálfbærni í þeirri starfsemi sem fram fer á vegum verkefnisins. Mikilvægur árangur náðist í þessu tilliti á árinu. Gengið var frá ráðningu fyrstu fjögurra starfsmanna, þar á meðal forstöðumanns fyrir miðstöðina og heyrnarlauss aðstoðarkennara. Þjálfun starfsmanna hófst undir umsjón Samskiptamiðstöðvar heyrnarlausra og heyrnarkertra (SHH) á Íslandi. Í júní var haldinn

(Student on Left). you stu
right Left - as right Learner

man
wom
hearin
Name
Learn
Te

- * grandfather
- * grandmother
- * Sister
- * Brother
- * father
- * Cousin

- A key aspect to ICEIDA's support to Deaf education in Namibia is the establishment of the Center for Communication and Deaf Studies (CCDS). ICEIDA has from the start seen the CCDS as a key institution to ensure the sustainability of project activities. Important progress was made in this regard during the year. The first 4 staff members were hired, including the head of the center and a deaf assistant teacher. The training of staff commenced under the supervision of the Communication Center for The Deaf and Hard of Hearing (SHH) in Iceland. A two-day workshop with the main stakeholders was held in June. The purpose was to identify the main tasks that the CCDS should undertake. A work plan was prepared which will guide the activities of the center. The workshop was facilitated by Valgerður Stefánsdóttir from SHH.
 - In January, an adult literacy promoters training course for Deaf promoters began in cooperation with the Namibian Ministry of Education. The 12 participants in this training course were previously trained by Ms Júlfa Hreinsdóttir, a Deaf Sign Language instructor from Iceland. After the training, the Deaf promoters began teaching Namibian Sign Language, as well as literacy and numeracy skills to Deaf adults in their respective regions. The salaries of the facilitators will be taken over by the Ministry once ICEIDA's involvement ends.
 - A Deaf theatre group from Iceland, the DreamWorkshop, visited Namibia in February. The purpose was on the one hand to support Deaf cultural activities and on the other hand to raise awareness on Deaf issues and Sign Language. During three intensive weeks, eight Deaf and nine hearing actors were trained. The training culminated in ten performances at the National Theatre of Namibia. About 3,000 people attended the performances, of which about 2,700 were Namibian school children. For most of the children, this was the first time inside a theatre.
 - Towards the end of June a Deaf theatre road show left Windhoek to set up 18 performances in ten towns in different parts of Namibia. The theatre school of the Namibian College of the Arts coordinated this effort which was funded by ICEIDA. It is estimated that at least 5,000 children saw the performances during the roadshow.
 - ICEIDA continued its support to Cosmos High School, where six Deaf learners are attending grades 11 and 12. The support is for the services of interpreters.
 - Through COSDEC, a vocational training center in Rundu, six Deaf adults received vocational training this year using interpreters funded by ICEIDA.
 - With the support of ICEIDA, the Windhoek College of Education began offering Namibian Sign Language as a minor subject to their students. The purpose is to graduate new teachers with a good knowledge of NSL. They will therefore be well equipped to teach Deaf children. ICEIDA provides salaries for two years for a Lecturer in NSL and a Deaf NSL instructor. At the end of the year, 16 students passed the exams and transferred to the second year. A new batch of 16 students has registered for 2010.
 - ICEIDA has developed good cooperation with the Association for Children with Language, Speech and Hearing Impairments of Namibia, better known as CLaSH. Numerous activities were undertaken during 2009, including training of teachers and in schools and kindergartens on inclusive education and Deaf children, as well as material development.
 - ICEIDA provided funding for the building of three classrooms at the Usko Nghaamwa Special School in Eenhana and for two classrooms at Andreas Kandjimi Primary School in Rundu which has a special unit for Deaf children. Both buildings are now operational representing great improvement
- tveggja daga vinnufundur með helstu hagsmunaaðilum. Markmiðið var að skilgreina helstu viðfangsefni Samskipta- og þróunarmiðstöðvar heyrnarlausra. Gerð var vinnuáætlun fyrir starfsemi miðstöðvarinnar. Valgerður Stefánsdóttir frá Samskiptamiðstöð heyrnarlausra og heyrnarskertra veitti leiðsögn á vinnufundinum.
- Í janúar hófst námskeið, í samvinnu við menntamálaráðuneyti Namibíu, fyrir heyrnarlausra leiðbeinendur í fullorðinsfræðslu. Þátttakendurnir tólf á þessu námskeiði höfðu áður fengið þjálfun hjá Júlíu Hreinsdóttur heyrnarlausum táknaáskennara frá Íslandi. Að þjálfun lokinni hófu heyrnarlausir leiðbeinendurnar að kenna fullorðnu heyrnarlausu fólki namibískt táknaáskenn, sem og lestur og reikning, hver í sínu héraði. Ráðuneytið mun taka yfir launagreiðslur til leiðbeinendanna þegar ÞSSÍ dregur sig út úr starfinu.
 - Leiklistarhópur heyrnarlausra frá Íslandi, Draumasmiðjan, kom í heimsókn til Namibíu í febrúar. Markmiðið var annars vegar að styðja við menningarstarfsemi heyrnarlausra og hins vegar að auka vitund um málefni heyrnarlausra og táknaáskenn. Átta heyrnarlausir og níu heyrandi leikarar æfðu stíft í þrjár vikur. Æfingum lauk með 10 sýningum í Þjóðleikhúsi Namibíu. Alls komu um 3000 gestir á sýningarnar þar af um 2700 namibísk skólabörn sem voru flest hver að koma í leikhús í fyrsta sinn.
 - Undir lok júnímánaðar hélt farandsýning heyrnarlausra frá Windhoek til að setja upp 18 sýningar í 10 bæjum í hinum ýmsu hlutum Namibíu. Leiklistardeild Listaskóla Namibíu sá um að samræma starfið sem ÞSSÍ fjármagnaði. Áætlað er að í það minnsta 4.500 börn hafi séð farandsýninguna.
 - ÞSSÍ hélt áfram stuðningi við framhaldsskólann Cosmos þar sem sex heyrnarlausir nemendur stunda nám í 11. og 12. bekk. Stuðningurinn er notaður til að greiða fyrir þjónustu túlka.
 - Sex fullorðnir heyrnarlausir einstaklingar stunduðu verknám við COSDEC verknámsskólann í Rundu á þessu ári með aðstoð túlka sem ÞSSÍ fjármagnaði.
 - Með stuðningi ÞSSÍ ákvað kennaraskóli Windhoek-borgar að bjóða nám í namibísku táknaáskenni sem aukagrein. Markmiðið er að útskrifa nýja kennara með góða þekkingu á namibísku táknaáskenni. Þeir verða því vel undir það búnir að kenna heyrnarlausum börnum. ÞSSÍ greiðir um tveggja ára skeið laun lektors í namibísku táknaáskenni og heyrnarlauss leiðbeinanda í namibísku táknaáskenni. Í árslok luku 16 nemendur prófum og færðust yfir á annað ár. Nýr 16 manna hópur hefur skráð sig til náms árið 2010.
 - ÞSSÍ hefur komið á góðu samstarfi við samtökin CLaSH í Namibíu. Starfsemi á árinu 2009 var margþætt og tók m.a. til fræðslu fyrir kennara og innan skóla og leikskóla um skóla án aðgreiningar og heyrnarlaus börn, svo og til námsefnisgerðar.
 - ÞSSÍ lagði til fjármagn vegna byggingar þriggja kennslustofa við Usko Nghaamwa sérskólann í Eenhana og tveggja kennslustofa við Andreas Kandjimi grunnskólann í Rundu sem er með sérdeild fyrir heyrnarlaus börn. Báðar byggingarnar hafa verið teknar í notkun og með þeim hefur náms- umhverfið verið bætt til muna auk þess sem mun fleiri heyrnarlausir nemendur hafa skráð sig til náms við skólana.
 - Tíu heyrnarlaus ungmenntu fengu þjálfun, í samvinnu við barnamálaráðuneytið, sem leiðbeinendur í leikskólum. Í kjölfarið fá sum þeirra tækifæri til frekari þjálfunar í leikskóla CLaSH-samtakanna fyrir heyrnarlaus börn.
 - Kennarar frá skólanum í Khomasdal fyrir heyrnarskerta og Eluwa-sérskólanum í Ongweiva heimsóttu De la Bat skólann í Suður-Afríku. Sá skóli býr að yfir 100 ára reynslu í kennslu heyrnarlausra. Í för með kennurunum var

in their learning environment, as well as significant increase in the number of Deaf learners enrolled at the schools.

- In cooperation with the Ministry of Gender Equality and Child Welfare (MGE CW), 10 Deaf youth were trained as educators for kindergartens. Subsequently, some of them will have an opportunity to get further training with CLaSH in their kindergarten for Deaf children.
- Teachers from the School for the Hearing Impaired in Khomasdal and Eluwa Special School in Ongwediva visited De la Bat School in South Africa. That school has over 100 years' tradition in Deaf education. The teachers were accompanied with the ICEIDA Sign Language Project Coordinator. The visit opened the eyes of the teachers for various new approaches that could be taken in Namibia.
- In May, an Icelandic Sign Language interpreter came to Namibia to continue training of interpreters. Training of a new group of interpreters began and two trainers were also trained who subsequently continued with the training of the new group during the second part of the year. All in all, 40 interpreters have received training with ICEIDA support.
- A team from ICEIDA visited the town of Katima Mulilo in the Caprivi region, some 1,250 kilometers from Windhoek, with the purpose of initiating project activities in the region. The visit yielded positive results and during the year two new teachers were trained to teach Deaf children at the Katima Combined School and support was given to the Ministry of Education in the region to conduct outreach activities to identify and register Deaf children.
- In November, 12 Deaf adults received training as Sign Language instructors. The potential instructors were from regions previously not represented in the Deaf adult literacy programme. Subsequently, they will also receive training from the Ministry of Education as adult literacy promoters, enabling them to start their own classes in their respective regions.

Despite the cancellation of its proposed ECD project in Namibia, ICEIDA made efforts to channel some limited support to this important field in 2009. A number of printing projects supported in late year 2008 were finalized in the first half of the year, including a Study Guide for educators. Importantly, 700 resource boxes, with educational materials, were distributed to educators in all regions of Namibia, in cooperation with MGE CW. ICEIDA was also able to co-fund with the MGE CW training for educators in two regions, a total of 40 participants graduated from the course in December. The Namibia College for Open Learning (NAMCOL) also admitted 20 caregivers from the Kunene region, for its new ECD certificate, but the initiation of the course was postponed until January 2010. Twenty staff members of the MGE CW are also undertaking the Certificate for Education and Development at NAMCOL with a special ECD module. In addition, ICEIDA was able to fund a new ECD center for San children in the resettlement town of Tsintabis in northern Namibia.

The San are a marginalized and disadvantaged group in Namibian society. ICEIDA further supported educational projects with the San through their umbrella organization WIMSA. ICEIDA funded the post of an education adviser within the organization and supported a few education projects. Educational books for children in two San languages were published with support from ICEIDA and nine San youth started the Certificate in Education and Development at NAMCOL in February. They have all done well and WIMSA provides additional support and lectures for their studies with the support of ICEIDA.

In April, ICEIDA signed an agreement with the Community Skills Development Foundation (COSDEF). COSDEF is a registered trust that serves as the national umbrella body for a number of community skills training centers (COSDECs)

around Namibia. The chairman of the COSDEF board of trustees is the right honourable Prime Minister of Namibia. The specific objective of this cooperation is to give support the COSDEF's vocational training centers in Swakopmund, Lüderitz, Gobabis and Opuwo with equipment and tools, and to provide training to unemployed and self-employed adults and out-of-school youth, thus reducing unemployment amongst these groups. This cooperation had been in the pipelines for considerable time.

Importantly, the agreement entails that COSDEF takes the running of the Benguela Community Center in Lüderitz and the Mahetago Community Center in Swakopmund and ensure their ongoing operations. For many years, ICEIDA has provided support to these two centers, and with the involvement of COSDEF a sustainable future has finally been secured for both. ICEIDA also cooperated with the COSDEC center in Rundu for vocational training for Deaf adults.

In cooperation with the Ministry of Education and the Department of Adult Education at University of Namibia, ICEIDA started support to an adult literacy project among the Ovahimba people in the Etanga area in northwestern Namibia. The project entails the production of a customized literacy primer for the Ovahimba, training of promoters and support to the promoters and until the end 2010, at which time the Ministry of Education will assume responsibility for the salaries of the promoters.

Support to Water and Sanitation

During the year, ten new water points were finalized in the northern Kunene region which is inhabited by the nomadic Ovahimba people. The project is carried out in cooperation with the Ministry of Agriculture, Water and Forestry. This phase of the project brings the total number of operational water points to 26. In total, these water points yield around 250,000 litres per day, or over 90 million litres on an annual basis, in a very dry and remote area of Namibia.

New drilling contractors were hired for the job in 2009, following an open tender. The new tender led to considerable savings for ICEIDA. Installations of infrastructure and training of water point committees followed in the second part of the year. Overall, the water project is progressing well, the water points are providing sustainable yields of clean water, and the technical installations are solid. To guarantee sustainable energy supply in these remote areas, the project makes use of solar powered pumps. Solar pumps further ensure that the sustainable yield of the water points is not exceeded. For the communities this means that running costs are minimal and environmental impact is further minimized compared to the diesel pumps frequently utilized in the past in Namibia.

In line with Namibian policy, the project implements community-based water management strategy, and training of community members is thus an integral part of the project. Each of the water points now has a trained and operational water point committee and a caretaker who is responsible for the day-to-day operation of the water point. The communities have demonstrated a great deal of responsibility and care in maintaining their water points, and in many cases the shade provided by the 10,000 litre water tank serves as a meeting point for community members.

Concomitant to the water project, ICEIDA supports a holistic rangeland management (HRM) project which is run by Integrated Rural Development and Nature Conservation (IRDNC) in northern Kunene region, the project area of ICEIDA's water project. IRDNC employs a project coordinator, funded by ICEIDA, to work in the area. IRDNC has prioritized a number of the new water points as being vulnerable to graze land degradation, and has started cooperation with the Ovahimba farmers in these areas to introduce HRM. At Rooidrom, a remote water point on the north-western edge of the Kunene region, the management

verkefnafulltrúi táknaásmálverkefnis ÞSSÍ. Í heimsókninni fengu kennararnir að kynna margs konar nýjum aðferðum sem taka mætti upp í Namibíu.

- Íslenskur táknaásmálkennari kom til Namibíu í maí til að halda áfram þjálfun túlka. Hafist var handa við þjálfun nýs hóps túlka og áfram haldið þjálfun tveggja þjálfara sem tóku á seinna hluta ársins við þjálfun nýja hópsins. Alls hafa 40 túlkar fengið þjálfun með stuðningi ÞSSÍ.
- Hópur frá ÞSSÍ heimsótti bæinn Katima Mulilo í Caprivi-héraði, sem er um 1250 km frá Windhoek, í þeim tilgangi að koma af stað verkefnastarfi í héraðinu. Árangur af heimsókninni var góður og tveir nýir kennarar fengu þjálfun á árinu í kennslu heyrnarlausra barna við Katima-skólann og menntamálaráðuneytinu var veittur stuðningur til að finna og skrá heyrnarlaus börn á afskekktum svæðum í héraðinu.
- Í nóvember fengu 12 fullorðnir heyrnarlausir einstaklingar þjálfun sem táknaásmálkennarar. Þeir komu frá héruðum sem voru ekki hluti af fullorðinsfræðsluverkefni fyrir heyrnarlausra. Síðar munu þeir einnig fá þjálfun á vegum menntamálaráðuneytisins sem leiðbeinendur í fullorðinsfræðslu sem gerir þeim kleift að koma á fót bekkjardeildum hver í sínu héraði.

Þrátt fyrir að hætt hafi verið við fyrirhugað leikskólaverkefni í Namibíu gerði ÞSSÍ ráðstafanir til þess að veita takmarkaðan stuðning á þessu mikilvæga sviði á árinu 2009. Á fyrri hluta ársins var lokið við nokkur prentverkefni sem fengu stuðning síðla árs 2008, þ.m.t. námsleiðbeiningar fyrir leiðbeinendur í leikskólum. Mikilvægur áfangi náðist þegar 700 námsgagnaöskjum var dreift til leikskólaleiðbeinenda í öllum héruðum Namibíu í samstarfi við barnamálaráðuneytið. ÞSSÍ og barnamálaráðuneytið náðu einnig að fjármagna, sameiginlega, þjálfun leikskólaleiðbeinanda í tveimur héruðum og alls útskrifuðust 40 manns úr náminu í desember. Opni framhalds- og endurmenntunarskólinn í Namibíu (NAMCOL) veitti einnig 20 umönnunaraðilum frá Kunene-héraði inngöngu í nýja leikskólanámið en námið frestaðist fram í janúar 2010. Tuttugu starfsmenn frá barnamálaráðuneytinu stunda einnig nám í kennslu- og uppeldisfræðum við Opna framhalds- og endurmenntunarskólann sem býður sérstakan áfanga um leikskólamála. ÞSSÍ gat að auki fjármagnað nýja leikskólamiðstöð fyrir börn Sana í bænum Tsintabis í norðurhluta Namibíu þangað sem margir hafa flust búferlum.

Sanar eru jaðarhópur sem stendur höllum fæti í namibísku samfélagi. ÞSSÍ hélt áfram stuðningi við fræðsluverkefni fyrir Sana í gegnum regnhlílfarsamtökin WIMSA. ÞSSÍ fjármagnaði stöðu fræðsluráðgjafa hjá samtökunum og studdi nokkur fræðsluverkefni. Námsbækur fyrir börn á tveimur tungumálum Sana voru gefnar út með stuðningi ÞSSÍ og níu ungmenni hófu nám í kennslu- og uppeldisfræðum við Opna framhalds- og endurmenntunarskólann (NAMCOL) í febrúar. Þeim hefur öllum gengið vel og WIMSA-samtökin bjóða viðbótarstuðning og fyrirlestra vegna námsins með stuðningi ÞSSÍ.

Í apríl undirritaði ÞSSÍ samning við COSDEF-sjóðinn sem er í eigu namibísku ríkisins. COSDEF er skráður sjóður og gegnir hlutverki samræmingaraðila á landsvísi fyrir fjölda miðstöðva sem bjóða upp á margskonar verknám víðs vegar í Namibíu (COSDEC-verknámsstöðvar). Formaður stjórnar COSDEF er forsætisráðherra Namibíu. Sérstakt markmið með þessu samstarfi er að styðja við verknámsstöðvar COSDEF í Swakopmund, Lüderitz, Gobabis og Opuwo með búnaði og tækjum og bjóða atvinnulausum og sjálfstætt starfandi einstaklingum, sem og ungmennum sem hafa hætt í skóla, þjálfun og draga þannig úr atvinnuleysi meðal þessara hópa. Undirbúningur þessa samstarfs hefur staðið yfir í umtalsverðan tíma.

Í samningnum felst að COSDEF taki yfir rekstur félagsmiðstöðvarinnar Benguela í Lüderitz og félagsmiðstöðvarinnar Mahetago í Swakopmund og tryggi áframhaldandi starfsemi þeirra. ÞSSÍ hefur stutt starfsemi þessara tveggja félagsmiðstöðva um árabíl og með aðkomu COSDEF hefur sjálfbær

framtið þeirra loks verið tryggð. ÞSSÍ hefur einnig átt í samstarfi við miðstöð COSDEC í Rundu vegna starfsnáms fyrir heyrnarlaust fullorðið fólk.

Í samstarfi við menntamálaráðuneytið og fullorðinsfræðsludeild Háskóla Namibíu hóf ÞSSÍ stuðning við fullorðinsfræðsluverkefni fyrir Himba á Etangasvæðinu í norðvesturhluta Namibíu. Í verkefninu felst gerð lestrarheftis fyrir byrjendur meðal Himba, þjálfun leiðbeinenda og stuðningur við leiðbeinendur til loka 2010 en eftir það mun menntamálaráðuneytið annast launagreiðslur til leiðbeinenda.

Stuðningur við vatns- og hreinlætismál

Á árinu var lokið við gerð 10 vatnsveitna í norðurhluta Kunene-héraðs þar sem hirðingjasamfélag Himba er. Verkefnið er unnið í samstarfi við vatnsmálaráðu-

Lykilþáttur í stuðningi ÞSSÍ er að koma á fót Samskipta- og þróunarmiðstöð heyrnarlausra
A key aspect to ICEIDA's support is the Establishment of the Center for Communication and Deaf Studies

system has been successfully implemented and positive results are being noticed in grazing areas. ICEIDA staff visited the project in March and again in December.

Support to the Fisheries Sector

ICEIDA supports a four-year training project overseen by the Benguela Current Commission. This Commission is a co-operation project of three countries, i.e. Angola, South Africa and Namibia. Its purpose is to develop an ecosystem approach in regard to control of the offshore waters of these countries. Three courses were held that year with the support of ICEIDA, one in each country. The aim of the project, which was launched in 2008, is to improve the training of researchers and scientists.

In October, the Country Director presented the Namibian Ministry of Fisheries and Marine Resources with hand-held computer equipment used to collect landing data. The equipment and the software developed will radically improve data collection of the Ministry of Fisheries and Marine Resources, thereby rendering fisheries management more efficient. With this handover the long and successful cooperation of ICEIDA and the Namibian Ministry of Fisheries and Marine Resources formally came to an end. The Permanent Secretary to the Ministry spoke highly of the cooperation and stated that the Icelanders would be sorely missed.

Gender Mainstreaming

As already stated in previous annual reports, gender equality forms part of ICEIDA's projects in Namibia. The ways in which the water project and the Sign Language project strengthen the position of women has already been discussed. As the operation in Namibia will soon come to an end there is nothing new to report. Nonetheless, the annual conference of women entrepreneurs was supported for the third time. The conference was a success and, as before, attended by around 300 women from all over the country.

Himbar flakka um með hjarðir sínar í leit að vatni og beitarlandi
The Ovahimba travel with their herds in search of water and grazing

neytið. Á þessu stigi verkefnisins verða vatnsveitur orðnar alls 26. Alls fást frá þessum vatnsveitum um 250.000 lítrar á dag eða 90 milljón lítrar á ári á mjög þurru og afskekktu svæði í Namibíu.

Ráðnir voru til verksins nýir borunarverktakar 2009 í kjölfar opins útboðs sem leiddi til verulegs sparnaðar fyrir ÞSSÍ. Uppsetning grunnvirkja og þjálfun vatnsveitunefnda tók við á síðari hluta ársins. Í heildina tekið er framgangur vatnsverkefnisins góður, frá vatnsveitum fæst það magn af hreinu vatni sem telst vera sjálfbært og tæknibúnaður er traustur. Til að tryggja sjálfbæra orku-gjafa á þessum afskekktu svæðum nýtir verkefnið dælur sem ganga fyrir sólarorku. Dælur sem ganga fyrir sólarorku tryggja enn fremur að ekki sé gengið á sjálfbærni vatnsveitnanna. Fyrir samfélagið þýðir þetta að rekstrarkostnaður verður í lágmarki og að dregið verður enn frekar úr umhverfisáhrifum borið saman við dísil-dælur sem voru áður mikið notaðar í Namibíu.

Í samræmi við stefnu Namibíu kemur verkefnið til framkvæmdar samfélags-áætlun um vatnstjórnun og er þjálfun aðila í samfélaginu því óaðskiljanlegur hluti verkefnisins. Nú hefur nefnd fyrir rekstur hvernar vatnsveitu fengið þjálfun og til staðar er umsýjarnamaður sem ber ábyrgð á daglegum rekstri vatnsveitunnar. Nefndirnar hafa sýnt mikla ábyrgð og hugsað vel um vatnsveiturnar og í mörgum tilvikum er skugginn við 10.000 lítra vatnstankanna notaður fyrir fundi nefndarmanna.

ÞSSÍ styður samhliða vatnsveitunum heildrænt beitarstjórnunarverkefni (HRM) sem IRDNC (Integrated Rural Development and Nature Conservation) rekur í norðurhluta Kunene-héraðs þar sem vatnsverkefni ÞSSÍ er framkvæmt. IRDNC ræður verkefnisfulltrúa til starfa á svæðinu sem ÞSSÍ fjármagnar. IRDNC hefur beint sérstakri athygli að nokkrum af nýju vatnsveitunum sem eru viðkvæmar fyrir hnignun beitarlands og hafið samstarf við bændur meðal Himba á þessum svæðum um taka upp beitarstjórnun. Í Rooidrom, sem er afskekkt vatnsveita í norðvesturhorni Kunene-héraðs, hefur beitarstjórnunarkerfið verið tekið upp og beitarland er þar farið að sýna merki jákvæðrar þróunar. Starfsmenn ÞSSÍ heimsóttu starfssvæði verkefnisins í mars og aftur í desember.

Stuðningur við fiskimál

Þróunarsamvinnustofnun styður fjögurra ára þjálfunarverkefni sem stýrt er af rannsóknarnefnd Benguela-hafstraumsins. Nefndin er samstarfsverkefni þriggja þjóða, Angólú, Namibíu og Suður-Afríku. Er tilgangur hennar að byggja upp vistkerfisnálgun á stjórn hafsvæðisins undan ströndum landanna. Á árinu voru haldin þrjú námskeið með stuðningi Þróunarsamvinnustofnunar, eitt í hverju samstarfslandanna. Markmið verkefnisins, sem hófst 2008, er að bæta þjálfun rannsakenda og vísindamanna.

Í október afhenti umdæmisstjóri fiskimálaráðuneyti Namibíu handtölvubúnað sem notaður er til gagnaöflunar við landanir á sjávaraflla. Búnaðurinn og hugbúnaður sá sem hannaður var mun gjörbreyta upplýsingaöflun sjávarútvegsráðuneytisins og þar með gera fiskveiðistjórnunina skilvirkari. Með afhendingunni lauk formlega löngu og farsælu samstarfi Þróunarsamvinnustofnunar og sjávarútvegsráðuneytis Namibíu. Fór ráðuneytisstjóri fögrum orðum um samstarfið og sagði að Íslendinga yrði saknað.

Þverlög málefni – jafnréttismál

Eins og nefnt hefur verið í fyrri ársskýrslum eru jafnréttissjónarmið höfð í huga við hönnun verkefna Þróunarsamvinnustofnunar í Namibíu. Þar hefur verið tíundað hvernig vatnsverkefnið og tákn málsverkefnið styrkja stöðu kvenna. Þar sem starfseminni í Namibíu fer að ljúka er ekki frá neinu nýju að segja. Þó var á árinu stutt í þriðja sinn við árlega ráðstefnu frumkvöðlakvenna. Tókst ráðstefnan vel og líkt og áður sóttu hana um 300 konur hvaðanæva að úr landinu.

MOZAMBIQUE

MÓSAMBIK

Introduction

Mozambique is one of the world's poorest countries. Nonetheless, in the 17 years that have passed since the civil war ended, some progress has been made which can be attributed to economic and political changes. Economic growth has been stable since 1996 and in 2009 was around 6.2% and inflation has been at its lowest level in 10 years. The international financial crisis has not affected the economy in Mozambique to the same extent as in many other countries probably because the country's economy has few links with the global economy.

Despite some positive changes, Mozambique is still dependent on external funding and loans as around half of the state budget is funded by international aid and credit institutions. There is an evaluation currently underway on the impact of the Mozambique development strategy (PARPA II) for the period 2006-2009, the objectives of which are compatible with the UN Millennium Goals, as well as strategies to fight corruption and promote decentralisation. The evaluation indicates that progress has been made in many areas; school attendance is rising, children's health has improved, and more people have access to clean water.

to the benefit of many, in particular the inhabitants of the larger towns and cities. The general population in rural areas has not benefited from increased economic growth and attempts by the government to help farmers escape poverty and subsistence farming have failed. However, unemployment in the country has not declined as large companies, such as the aluminium company Mozal, do not create many new jobs.

Elections were held in October. The campaign was peaceful and EU observation missions and the SADC confirmed that the elections had been a success and without conflict. President Armandos Gebusas's party, the Liberation Front of Mozambique (FRELIMO), won a landslide victory with 72% of the vote. FRELIMO therefore has 192 seats out of a possible 250. The president was running for office for the second time and his victory was even more impressive with 77% of the vote. The party has been in power for 35 years or ever since the country gained its independence from Portugal in 1975.

The main opposition party, the Mozambican National Resistance (RENAMO),

Mozambique - Key Figures

Land area	802,599 km ²
Population	21.7 million
Population growth rate	1.8%
GDP per capita PPP	802 US\$
GDP growth rate	6.2%
Life expectancy at birth	47.8 years
Adult literacy rate (age 15 and above)	44.4%
Population living below 2 US\$ a day	90%
Human Development Index, rank	172
ICEIDA contribution 2009	1.6 million US\$

Statistical Sources: *Human Development Report 2009*, published by the United Nations Development Programme. *CIA World Factbook: Mozambique* (estimated numbers for 2009)

Despite progress in health matters, malaria continues to be the disease that causes most deaths in Mozambique, especially amongst children, and the authorities intend to escalate their campaign to promote the use of mosquito nets. Around 12.7% of the population is infected with HIV, however, a new five year plan on actions against the spread of AIDS has been adopted by the authorities to be implemented in 2010. Furthermore, a pharmaceutical factory will be built in Mozambique to produce AIDS medications which will be subsidised by the state.

In recent years, the number of foreign investors in the country has increased, mostly in the aluminium sector and the mining sector, and large foreign enterprises buy most of the electricity produced in the country and enjoy tax privileges. Seven new energy projects are under preparation, the largest of which is the expansion of the Cahora Bassa power station. The new power stations are expected to produce around 6442 megawatts (MW) of electricity which will render Mozambique the largest exporter of energy in the area. Roads are being rebuilt and new roads constructed, in addition to which a Chinese company is expanding the international airport in Maputo, which will be ready next year. Foreign investment has had mixed influence. It has promoted economic growth

under the leadership of Alfonso Dhlakama, won 48 seats, losing support from previous elections when the movement received 90 seats. Conflict and a split within the party are believed to have affected the outcome. The Mozambique Democratic Movement (MDM), a new movement, was founded and its leader is Daviz Simango, Mayor of Beira. The movement received 9% of the vote. Although Mozambique has been praised for well-organised and peaceful elections, the state elections committee (CNE) was criticised for lack of clear and transparent procedures. In its report on the elections, the European Union points out that the legal framework for the elections had been lacking in clarity and given rise to miscellaneous interpretations. This entails inter alia difficulties in regard to the participation of new parties and candidacies.

Development Cooperation between ICEIDA and Mozambique

Two main areas, fisheries and education, have been the emphasis in the cooperation between ICEIDA and Mozambique. ICEIDA's support has been aimed,

Inngangur

Mósambík er enn eitt af fátækustu ríkjum heims. Á þeim sautján árum, sem liðin eru frá lokum borgarastyrjaldarinnar, hefur þó ýmislegt áunnist, sem rekja má til efnahagslegra og pólitískra breytinga. Hagvöxtur hefur verið stöðugur frá árinu 1996, en árið 2009 var hann um 6,2% og verðbólga sú minnsta í landinu í tíu ár. Alþjóðlega efnahagskreppan hefur enn ekki haft eins mikil áhrif á efnahagslíf Mósambíkur og margra annarra ríkja og er skýringin talin vera sú að hagkerfi landsins hefur fá tengsl við hið alþjóðlega efnahagskerfi.

Þrátt fyrir jákvæðar breytingar er Mósambík enn sem komið er háð utanaðkomandi fjármagni og lánum og er um helmingur af fjárlögum ríkisins kostaður af fé frá alþjóðlegum hjálpar- og lánastofnunum. Verið er að gera úttekt á áhrifum þróunaráætlunar Mósambíkur (PARPA II) fyrir árin 2006–2009, en í henni eru sett markmið sem samræmast þúsaldarmarkmiðum SP, auk áætlana um að berjast gegn spillingu og draga úr miðsstýringu. Úttektin bendir til árangurs á mörgum sviðum, skólasókn hefur aukist, heilbrigði barna batnað og fleiri hafa aðgang að hreinu vatni.

og borgum. Alþýða manna til sveita hefur ekki notið góðs af auknum hagvexti og tilraunir stjórnvalda til að aðstoða bændur við að komast úr klóm fátæktar og sjálfsþurftarþúskaþar hafa ekki tekist. Atvinnuleysi í landinu hefur þó ekki minnkað því stórfyrirtæki eins og álverið Mozal skapa ekki mörg ný störf.

Kosningar voru í lok október. Kosningabaráttan fór friðsamlega fram og eftirlitsnefndir Evrópusambandsins og SADC staðfestu að kosningarnar hefðu gengið vel og án átaka. Flokkur forsetans, Armandos Gebusas, Frelshreyfing Mósambíkur (FRELIMO) vann með yfirburðasigri og fékk um 72% atkvæða. FRELIMO hefur því 192 þingsæti af 250 mögulegum. Forsetinn vann enn stærri sigur eða 77% en hann var að bjóða sig fram í annað skipti. Flokkurinn hefur setið við völd allt frá því að landið hlaut sjálfstæði frá Portúgölum 1975, eða í 35 ár.

Helsti stjórnarandstöðuflokkurinn, Andspyrnuhreyfing Mósambíkur (RENAMO), undir forystu Alfonso Dhlakama, fékk 48 þingsæti og tapaði fylgi frá því í síðustu kosningum en þá hafði hreyfingin fengið 90 þingsæti. Talið er að átök og klofningur innan flokksins hafi haft áhrif á niðurstöðurnar. Ný stjórn-

Mósambík – Helstu lykiltölur

Flatarmál	802.599 km ²
Mannfjöldi	21,7 milljón
Fólksfjölgun	1,8%
VLF á mann, jafnvirðisgildi (PPP)	802 US\$
Hagvaxtarþrósenta (VLF)	6,2%
Lífslíkur við fæðingu	47,8 ár
Læsi (15 ára og eldri)	44,4%
Hlutfall íbúa sem lifir á undir 2 US\$ á dag	90%
Sæti á lífskjaralista S.þ.	172
Framlag ÞSSÍ 2009	203 milljónir ÍSK

Heimildir: *Human Development Report 2009*, útgefið af: United Nations Development Programme. *CIA World Factbook: Mozambique* (áætlaðar tölur fyrir 2009)

Þrátt fyrir framfarir í heilbrigðismálum er malaría enn sá sjúkdómur sem veldur dauða flestra í Mósambík, sérstaklega barna, og ætla stjórnvöld að herða enn á baráttunni fyrir notkun moskítóneta. Um 12,7% íbúa eru taldir smitaðir af HIV, en ný fimm ára áætlun um aðgerðir gegn útbreiðslu alnæmis hefur verið samþykkt af stjórnvöldum og verður sett í framkvæmd 2010, auk þess sem byggja á lyfjaverksmiðju í Mósambík til að framleiða lyf gegn alnæmi sem munu verða niðurgreidd af ríkinu.

Á undanförunum árum hafa erlendir fjárfestar í auknum mæli verið að koma inn í landið og eru stærstir í álbræðslu og námuvinnslu, en erlend stórfyrirtæki kaupa upp mest af raforku landsins og búa við skattafriðindi. Sjö ný orkuverkefni eru í undirbúningi og er stækkun Cahora Bassa orkuversins stærst þeirra. Hinum nýju orkuverum er ætlað að framleiða um 6442 megawött (MW) af rafmagni og munu gera Mósambík að stærsta útflytjanda á orku á svæðinu. Verið er að endurnýja vegi og leggja nýja, auk þess sem kínverskt fyrirtæki er að stækka alþjóðaflugvöllinn í Mapútó sem mun verða tilbúinn á næsta ári. Fjárfestingar erlendra aðila hafa blendin áhrif. Þær hafa ýtt undir hagvöxt sem hefur komið mörgum til góða, en þó sérstaklega þeim sem búa í stærri bæjum

málhreyfing leit dagsins ljós á árinu, Lýðræðishreyfing Mósambíkur (MDM), en foringi hreyfingarinnar er Daviz Simango borgarstjóri í Beira. Hreyfingin fékk 9% atkvæða. Þó svo Mósambík hafi fengið lof fyrir vel skipulagðar og friðsamlegar kosningar var kosninganefnd ríkisins (CNE) gagnrýnd fyrir skort á skýrum og gagnsæjum vinnubrögðum. Í skýrslu sinni um kosningarnar bendir Evrópusambandið á að lagarammi kosninganna hafi ekki verið nógu skýr og gefið tilefni til ólíkra túlkana. Það hafi meðal annars haft í för með sér erfiðleika fyrir nýja flokka og frambjóðendur að taka þátt.

Þróunarsamvinna ÞSSÍ og Mósambíkur

Í samstarfi ÞSSÍ og Mósambíkur er megináhersla lögð á tvo málaflokka, fiskimál og menntamál. Frá upphafi hefur stuðningur ÞSSÍ verið við sjávarútvegs- og fiskimál eða allt frá árinu 1995. Á árinu 2009 var brotið blað í samstarfi þessara þjóða þegar norsk og íslensk stjórnvöld skrifuðu undir þríliða samning við mósambísk stjórnvöld um stuðning við sjávarútvegsgeirann næstu fimm árin. Um er að ræða samfjármögnun og á framlagið að nýtast til að efla stjórnun

Stuðningur ÞSSÍ við Mósambík hefur frá upphafi beinst að fiskimálum
ICEIDA's support to Mozambique has from the start been aimed at fisheries

since it started in 1995, at fisheries. A turning point was reached in these nations' cooperation in 2009, when Norwegian and Icelandic authorities signed a trilateral agreement with the Mozambique authorities on support to the fisheries sector over a period of five years. This entails co-funding where funds are to be used for promoting fisheries management, research, capacity building in quality control, aquaculture, as well as assisting small-scale fishers and fishing communities along the Mozambique coast. This cooperation reduces administrative costs entailed in the programme-based approach where until that time, ICEIDA's support had been aimed at individual projects. ICEIDA's Director General visited the country office in November. He attended the general consultation meeting between ICEIDA and the Ministry of Fisheries in Mozambique and signed agreements on programme-based support provided by Iceland and Norway to the Ministry of Fisheries of Mozambique.

Anthropologist Dulce Mungoi replaced Marta Einarsdóttir, development studies specialist, at the beginning of 2009, as project manager of social projects. This is the first time a local employee has taken over as project manager.

Support to the Education Sector

ICEIDA's support to the Ministry of Education and Culture (MEC) continued in 2009. A part of that support was towards the adult literacy project *Expanding Adult Literacy and Life-skills in Jangamo District, Inhambane Province*, implemented from May 2008.

Within the administration, ICEIDA has mostly supported the ministry, in particular the National Directorate of Adult Literacy and Education (DINAEA). The activities of the project are focused on institutional capacity building of the employees of the ministry and its institutions. ICEIDA supported the construction of a new office for the local government in Jangamo. The office was equipped with furniture and all necessary modern equipment and provided with a motorcycle to enable the specialists to perform surveillance and consultancy out in the villages.

Two students received scholarships to study at the National Institute of Adult Education (INEA) in Beira. Around 90 instructors from Jangamo district were trained to teach adults to read and write and teach various LAE programmes. In the district there are 32 LAE centres with recorded 2,616 literacy students in 2009 participating in the courses offered. Within the scope of the life-skills component, three courses were implemented: Organic Vegetable Gardening (OVG), Small Business Management (SBM), and Low-Cost Construction (LCC). These courses benefited over 220 people, thereof 177 participated in the OVG course, 15 in SMB, and 30 in LCC.

In the context of the implementation of the Jangamo project, a baseline study for the district was conducted by a consultant. Also, two external evaluations were carried out, one of which was commissioned by ICEIDA's head office. The evaluations concluded that there was significant progress in the project. Yet, a review of the project was recommended and that training of life-skills teachers would be changed and improved. The alignment of the project with the plans of the SDEJT was also recommended. That way the activities would best meet the Paris Declaration with regard to harmonisation and ownership.

Support to the Health Sector

ICEIDA has been cooperating with the Icelandic Red Cross (IRC) and the Mozambique Red Cross Society (CVM) in the health sector since 2000. The health care projects in Maputo Province are carried out in the seven communities in Chibucutso in Manhia District and Hindane in Matutuine District. These are rural areas where transport is difficult and medical services long distances away.

fiskiveiða, til rannsókna, uppbyggingar á gæðaeftirliti, fiskeldi og til að aðstoða smábátaútgætur og fiskimannasamfélögin við stendur Mósambíkur. Með slíkri samvinnu er dregið úr stjórnunar- og umsýslukostnaði sem fylgir verkefnalagun en fram að þessu hefur stuðningur ÞSSÍ verið við mörg einstök verkefni. Framkvæmdastjóri ÞSSÍ heimsótti umdæmisskrifstofuna í nóvember. Hann sat aðalsamstarfsfund ÞSSÍ og sjávarútvegsráðuneytisins í Mósambík og skrifaði undir samninga varðandi stuðning Íslands og Noregs við verkefnastoð sjávarútvegsráðuneytisins í Mósambík.

Dulce Mungoi, mannfræðingur, tók við starfi Mörtu Einarsdóttur, þróunarfræðings, í byrjun árs 2009 sem verkefnastjóri félagslegra verkefna og er það í fyrsta skipti sem innlendur starfsmaður tekur við starfi verkefnastjóra.

Stuðningur við menntamál

Stuðningur ÞSSÍ við mennta- og menningarmálaráðuneytið hélt áfram á árinu 2009. Hluti þess stuðnings var við fullorðinsfræðsluverkefnið í Jangamo-héraði, sem hófst í maí 2008.

Innan stjórnsýslunnar beinist stuðningurinn að mennta- og menningarmálaráðuneytinu, einkum fullorðinsfræðsludeild ráðuneytisins (DINAEA). Í verkefninu er lögð áhersla á að byggja upp þekkingu og færni meðal starfsmanna deilda og stofnana ráðuneytisins. Í Jangamo var byggð ný skrifstofa fyrir starfsemi sveitastjórnarinnar með stuðningi frá ÞSSÍ. Skrifstofan var búin húsgögnum og öllum nauðsynlegum nútímataækjum, auk þess sem sérfræðingar hennar fengu mótorkhjól til að auðvelda þeim eftirlit og ráðgjöf við kennsluna úti í þorpunum.

Tveir námsstyrkir voru einnig veittir til nemenda við fullorðinsfræðslustofnunina (INEA) í Beira. Um 90 leiðbeinendur frá Jangamo-héraði voru þjálfaðir til að kenna fullorðnum að lesa og skrifa og kenna aðrar verklegar greinar sem eru á námsskránni. Í héraðinu eru 32 fullorðinsfræðslumiðstöðvar og tóku 2.616 nemendur þátt í náminu sem þar var í boði árið 2009. Þrjú námskeið voru haldin innan lífsleikniþáttar verkefnisins: námskeið þar sem kennd var lífræn ræktun á grænmeti; námskeið um stjórnun lítilla fyrirtækja og þriðja námskeiðið var um smíði bygginga með litlum tilkostnaði. Námskeiðin sóttu yfir 220 manns, þar af tóku 177 þátt í námskeiðinu um lífræna ræktun, 15 í stjórnun lítilla fyrirtækja og 30 sóttu námskeiðið um smíði bygginga.

Í tengslum við skipulagningu Jangamo verkefnisins var fenginn ráðgjafi til að gera forathugun á þörfum og stöðu mála í héraðinu. Auk þess voru gerðar tvær úttektir á framkvæmd og skipulagi verkefnisins, önnur að beiðni aðalskrifstofu ÞSSÍ á Íslandi. Samkvæmt niðurstöðum úttektanna kom fram að verulegur árangur hefði náðst í verkefninu. Þó var mælt með að verkefnið yrði endurskoðað og að þjálfun kennara í lífsleikni og verklegum greinum yrði breytt og bætt. Að auki var mælt með að áætlun verkefnisins í lestrarkennslu yrði samþætt áætlunum fræðsludeildar skrifstofunnar í Jangamohéraði. Þannig yrði best unnið í anda Parísaryfirlýsingarinnar um samræmingu og eignarhald.

Stuðningur við heilbrigðismál

ÞSSÍ hefur átt í samstarfi við Rauða kross Íslands (RKÍ) og Rauða kross Mósambíkur (RKM) á sviði heilbrigðismála frá árinu 2000. Heilsugæsluverkefnið í Mapútó-sýslu eru í samfélögunum sjö í Chibucutso í Manhia-héraði og Hindane í Matutuine-héraði. Sveitirnar eru afskekktar, samgöngur erfiðar og langt í næstu lækniþjónustu.

RKM sér um framkvæmd verkefnisins og nýtur til þess tæknilegrar aðstoðar RKÍ, sem og fjárstuðnings frá ÞSSÍ og RKÍ. Markmið verkefnanna eru þrjú: að auðvelda aðgang að heilbrigðisþjónustu, þróa samfélagsbundna heilbrigðisstarfsemi með aðstoð þjálfara sjálfboðaliða og að styrkja staðbundið skipulag og starf RKM.

The CVM is responsible for the implementation of the project and the IRC gives in this regard technical support, as well as financial support, along with ICEIDA. The objectives of the projects are threefold: to facilitate access to health services, to develop community-based health care activities with the help of trained volunteers, and to strengthen the local structures and operations of the CVM.

The health centres and their outposts constructed to date operate according to plan. Health volunteers and traditional birth attendants in both locations continued to render their services to the communities. The health volunteers provide instruction on hygiene, modes of transmission, and treatment of the most common diseases, such as diarrhoea, malaria, TB and AIDS. In order to further contain malaria, mosquito nets were distributed and instruction provided concerning their use. Follow-up of the work of health volunteers and traditional birth attendants was improved. Furthermore, a small maternity house was built, mostly by local volunteers. The construction of latrines was continued, as well as the construction of an office for the local committee in Chibucutso.

Work on the basis of the recommendations put forward in the evaluation of 2008 was continued. Preventive HIV work was increased considerably, i.e. through peer instruction. The sustainability of the project was promoted through the development of income-yielding activities and through guidelines, or other work criteria, for the national society concerning various aspects of the projects and their conclusion.

ÞSSÍ hefur veitt Kvenna- og félagsmálaráðuneytinu stuðning frá árinu 2000
ICEIDA has been supporting the Ministry of Women's Affairs and Social Welfare since 2000

Other Support to Social Infrastructure

ICEIDA's support to the Ministry of Women's Affairs and Social Welfare (MMAS) came to an end in August 2009. Emphasis was placed on completing contractual activities regarding infrastructure development. One of those was a project implemented by the MMAS's Human Resources Department (HRD) in cooperation with Maputo County Office, and included policy formulation and training of employees. Another main activity was to complete the work of the Gaza DPMAS. An external evaluation of the MMAS-ICEIDA partnership covering the period from 2004 to 2008 was also carried out, and the project's final report for the two years of its execution (2007/2008) was drafted.

In this context, various workshops for capacity building in several areas were carried out in Maputo City. The first workshop addressed human rights, gender, violence, and HIV/AIDS in two municipal districts (Inhaca and Distrito Municipal N1). The second was related to planning and reporting for staff members of this directorate, whereas the last addressed the management of small businesses for women's associations of the Distrito Municipal N1, reaching a total of 77 women and 25 men. The Gaza DPMAS also trained activists in human rights in the Manjacaze District, and supervised their activities.

Other activities included participation in gender working groups and in social welfare and evaluation of the Poverty Reduction Action Plan (PARPA). ICEIDA was also represented in seminars and important events organized by the MMAS and the MMAS's Coordinating Council. One of the main events in this sector was the Parliament's approval of the Law against Domestic Violence and the introduction of a pocket card with a list of addresses of those places sponsored by ICEIDA which provide assistance to victims of violence. Although now ending its support of the partnership agreement, ICEIDA still maintains links with the MMAS by participating in the above-mentioned working groups and events related to women and gender issues.

Support to the Fisheries Sector

The year 2009 brought considerable changes to ICEIDA's support concerning fish-related projects in Mozambique. The main emphasis was placed on preparing and launching cooperation between the Icelandic, Norwegian and Mozambique authorities on programme-based support to the Ministry of Fisheries in Mozambique. In January, a decision was made to start preparations for this cooperation, although at that time it did not entail any commitments. The ICEIDA Director General then signed a bilateral agreement in the middle of November 2009 with the Ministry of Fisheries and a trilateral Memorandum of Understanding with the authorities in Mozambique and the Norwegian Embassy on cooperation. The prelude to this was that both these institutions (ICEIDA and the Norwegian Embassy in Mozambique) have long been the principal and largest donors in regard to fisheries in Mozambique. At this point, Norway had ended a four-year Programme support to the fisheries sector and a new period was due to commence at the beginning of 2009. The amendment to the Regulation on ICEIDA opened up new possibilities to adopt new approaches and a different kind of support to projects in the partner countries. For this reason, it was decided that Iceland would enter into a joint programme-based support with Norway. This entailed that other ICEIDA's fisheries projects and projects under preparation were incorporated into the programme based support. That included support to the Fisheries School, the National Institute for Fish Inspection (INIP), the ministry's new Aquaculture Institute (INAQUA), The Quality Control Institute (INIP), the Institute of Marine Research in Mozambique and the Fisheries School under the auspices of the Ministry of Fisheries.

The programme-based support places emphasis on reducing poverty and increasing food security in fishing communities. This entails support to fisheries in the country, with emphasis on infrastructure development, education, re-

Heilsugæslustöðvarnar og útstöðvar þeirra, sem byggð voru, starfa samkvæmt áætlun. Sjálfbóðaliðar í heilbrigðisþjónustu og yfirsetukonur á báðum stöðum veittu samfélögum þjónustu sína. Heilsuliðarnir fræða um hreinlæti, smitleiðir og meðhöndlun algengustu sjúkdóma, s.s. niðurgangs, malaríu, berkla og alnæmis. Til að hefta malaríuna enn frekar var dreift moskítónetum og fræðsla veitt um notkun þeirra. Unnið var að því að bæta eftirfylgni með störfum heilsuliða og yfirsetukvenna. Ennfremur var byggt lítið mæðrahús, mest í sjálfbóðavinnu þorpsbúa. Haldið var áfram við smíði kamra og skrifstofu fyrir staðarnefndina í Chibucutso.

Áfram var unnið eftir tillögum úttekta frá árinu 2008. Forvarnarstarf vegna HIV var aukið til muna, m.a. með jafningjafræðslu. Unnið var að sjálfbærni verkefnisins með þróun starfsemi sem gefur af sér tekjur og leiðbeiningum eða starfsviðmiðum fyrir landsfélagið um hina ýmsu þætti verkefnanna og lúkningu þeirra.

Annar stuðningur við félagslega innviði

Stuðningi ÞSSÍ við kvenna- og félagsmálaráðuneytið lauk í ágúst 2009. Aðaláhersla var lögð á að ljúka samningsbundnum verkefnum við uppbyggingu stofnana ráðuneytisins. Þar var m.a. um að ræða verkefni á vegum mannauðsdeildar ráðuneytisins með sýsluskrifstofu Mapútó borgar, sem fólst í stefnu- mótunarvinnu og þjálfun starfsfólks. Annað aðalverkefnið var að ljúka starfi deildarinnar í Gazahéraði. Fram fór úttekt á samstarfi ráðuneytisins og ÞSSÍ á tímabilinu 2004-2008 auk þess sem unnið var að gerð lokaskýrslu fyrir tveggja ára framkvæmdatímabil verkefnisins (2007-2008).

Haldin voru ýmis námskeið í Mapútó í tengslum við þetta með það að markmiði að byggja upp þekkingu og færni á ýmsum sviðum. Á fyrsta námskeiðinu var fjallað um mannréttindi, kynjamál, ofbeldi og HIV/alnæmi í tveimur sveitarfélögum (Inhaca og Distrito Municipal N1). Annað námskeiðið varðaði skipulagningu og skýrslugjöf og var haldið fyrir starfsmenn ráðuneytisins og á síðasta námskeiðinu var fjallað um stjórnun lítilla fyrirtækja, en það var haldið fyrir samtök kvenna í Distrito Municipal N1 með þátttöku 77 kvenna og 25 karla. Þá veitti sýsluskrifstofa Gaza aðgerðarsinum í Manjacaze-héraði fræðslu í mannréttindamálum og hafði umsjón með starfsemi þeirra.

Af annarri starfsemi má nefna þátttöku í vinnuhópum um kynjamál og félagsleg málefni og mati á PARPA-aðgerðaáætluninni gegn fátækt. ÞSSÍ átti einnig fulltrúa á námsstefnum og mikilvægum viðburðum á vegum kvenna- og félagsmálaráðuneytisins og sæti í ráðgjafaráði kvenna- og félagsmálaráðuneytisins. Einn helsti viðburðurinn í þessum geira var þegar þingið samþykkti lög gegn heimilisofbeldi og gefinn var út upplýsingapési með heimilisföngum þeirra aðila sem aðstoða þolendur ofbeldis. ÞSSÍ styrkti útgáfu þessa pésa. Þrátt fyrir að ÞSSÍ ljúki stuðningi sínum við kvenna- og félagsmálaráðuneytið mun stofnunin áfram halda tengslum við ráðuneytið með þátttöku í framangreindum vinnuhópum og viðburðum er varða konur og kynjamál.

Stuðningur við fiskimál

Árið 2009 var ár töluverðra breytinga í stuðningi ÞSSÍ við fiskitengd verkefni í Mósambík. Meginþunginn í starfseminni fólst í að undirbúa og hefja samstarf Íslands, Noregs og mósambískra stjórnvalda um stuðning við verkefnastoð (e. programme) sjávarútvegsráðuneytisins í Mósambík. Í janúar var ákveðið að hefja undirbúning að þessu samstarfi, þá án nokkurra skuldbindinga. Framkvæmdastjóri ÞSSÍ undirritaði síðan um miðjan nóvember 2009 tvíhliða samning við sjávarútvegsráðuneytið og príhliða "Memorandum of Understanding" við stjórnvöld í Mósambík og norska sendiráðið í Mósambík um samstarf. Aðdragandinn var sá að báðar þessar stofnanir (ÞSSÍ og sendiráð Noregs í Mósambík) hafa til langs tíma verið helstu og stærstu stuðningsaðilar sjávarútvegs í

Mósambík. Á þessum tímamarki voru Norðmenn að ljúka fjögurra ára stuðningi við sjávarútveginn og átti nýtt tímabil að hefjast í byrjun 2009. Þegar reglugerð um ÞSSÍ var breytt opnuðust möguleikar á öðrum nálgunum og annars konar stuðningi við verkefni í samstarfslöndunum. Af þeirri ástæðu var ákveðið að Íslendingar myndu ganga inn í sameiginlegan stuðning við verkefnastoð með Norðmönnum. Þetta fól í sér að önnur verkefni ÞSSÍ í fiskimálum og þau verkefni sem höfðu verið í undirbúningi gengu inn í verkefnastoðarstuðninginn. Um var að ræða stuðning við sjávarútvegsskólann, Fiskeftirlitsstofnunina (INIP), nýja Fiskeldisstofnun ráðuneytisins, Gæðaeftirlitsstofnunina (INIP), Hafrannsóknarstofnun Mósambíkur og Fiskiskóla sjávarútvegsráðuneytisins.

Mósambísk móðir með barn sitt
Mozambiqan mother with her child

search, inspection and control, fish processing, fisheries management, as well as developing the coast guard with the focus on halting illegal fishing. Furthermore, emphasis was placed on continuing the development of aquaculture through a contribution which is triple that of Norway's former programme-based support in the years 2004-2008. Around 25% of the total contributions will be used directly or indirectly to support fishing communities along the Mozambique coast and on the lakes. The population of these communities is estimated at around 350-450 thousand. Emphasis will be placed on increasing their quality of life, i.e. by strengthening the various parts of the value chain, from fishing to retailing. This will be done by supporting, amongst other things, the so-called community councils, which have been established in most communities, in regard to various construction projects and events. These include: to provide courses in quality control, provide access to micro-credit, support the councils in acquiring ice machines and installing cold stores, as well as procuring insulated boxes for transportation, and in this way reach a much larger market than was possible before.

Cross-Cutting Issues - Gender

Gender equality activities undertaken concern women's social, economic, and political empowerment. Laws relating to women's human rights have enabled women to acquire and defend their rights. The primary target in the area of LAE is to reduce the high levels of illiteracy in Mozambique (50.5%), mainly among women, estimated to be 64.2% against 34.2% among men (2007 Population Census). Likewise, due to the chronic problem of poor involvement of men in LAE programmes, there is an attempt to mobilize and stimulate their participation as a way to enable them to be actively involved in the country's social and economic development, but until now they have been reluctant to participate. Thus, in regard to the implementation of the project, the assumption is made that by enhancing the quality of the LAE programmes (e.g. through qualified literacy teachers and equipped centres) and by implementing life-skills courses, women's and girl's access and retention in these programmes, particularly in the rural areas, and more specifically in the Jangamo District, can be improved. The reduction of illiteracy among men is considered to be the key to a change of attitude to the perceived inferior role of women in society. Many women either do not join or drop the courses because of demands made by their husbands and their social obligations as women. Most of the households are headed by women due to the tradition of migration of men to South African cities and mining areas.

Verkefnastoðin leggur megináherslu á að draga úr fátækt og auka fæðuöryggi í fiskimannasamfélögum. Má segja að um sé að ræða stuðning við sjávarútveginn í landinu með áherslu á uppbyggingu innviða, menntun, rannsóknir, skoðun og eftirlit, fiskvinnslu, fiskveiðistjórnun og þróun landhelgisgæslu með áherslu á að stöðva ólöglegar fiskveiðar. Ennfremur er lögð áhersla á að þróa fiskeldi áfram með þrefaldri fjárveitingu miðað við fyrri verkefnastuðning Norðmanna á árunum 2004-2008. Um það bil 25% af heildarfjárframlögum munu fara beint eða óbeint í stuðning við fiskimannasamfélög sem staðsett eru víðsvegar á strandlengju Mósambíkur og við vötn. Fjöldi fólks í þessum samfélögum er áætlaður á bilinu 350 til 450 þúsund. Lögð verður áhersla á að auka lífsgæði þessa fólks með því m.a. að styrkja hina mismunandi hluta virðiskeðjunnar, frá veiðum til smásölu. Það verður m.a. gert með því að styðja svokölluð samfélagsráð, sem stofnuð hafa verið í flestum samfélögum, til ýmissa framkvæmda og viðburða. Þar má nefna: bjóða upp á námskeið í gæðastjórnun, útvega aðgang að smálánum, styðja ráðin við að útvega ísvél og koma upp kæligeymslu, ásamt því að koma sér upp kælieinangruðum flutningskössum og ná þannig til mun stærri markaðar en áður var mögulegt.

Þverlæg málefni – jafnréttismál

Aðgerðir í jafnréttismálum beindust að því að efla konur í félagslegu, efnahagslegu og pólitísku tilliti. Lög sem varða mannréttindi kvenna hafa gert konum kleift að sækja og verja réttindi sín. Helsta markmiðið á sviði fullorðinsfræðslu er að draga úr ólæsi sem er mikið í Mósambík (50,5%), einkum meðal kvenna, eða samkvæmt mati 64,2% á móti 34,2% meðal karla (manntal 2007). Að sama skapi hefur verið gerð tilraun til að fá karla til þess að taka þátt í fullorðinsfræðsluáætlanum og gera þeim þannig kleift að gerast virkir þátttakendur í félagslegri og efnahagslegri þróun landsins, en hingað til hafa þeir verið tregir til að taka þátt. Við framkvæmd verkefnisins er því gengið út frá því að með því að bæta gæði fullorðinsfræðsluáætlananna (s.s. með menntuðum lestrarkennurum og vel búnum miðstöðvum) og með því að halda lífsleikinámsskeið sé hægt að bæta aðgengi og þátttöku kvenna og stúlkna í þessum námskeiðum, einkum í dreifbýli og þá sérstaklega í Jangamo-héraði. Talið er að með því að draga úr ólæsi á meðal karla verði auðveldara að breyta hugmyndum þeirra um konur og að hlutverk kvenna í samfélaginu sé síðra en karla. Margar konur taka annaðhvort ekki þátt eða hætta þátttöku á námskeiðunum vegna krafna sem eiginmenn þeirra gera og þeirra félagslegu kynbundnu skuldbindinga sem þær hafa. Konur eru fyrirvinnur á flestum heimilum þar sem hefð er fyrir því að karlarnir fari til borganna og á námusvæðin í Suður-Afríku.

UGANDA

ÚGANDA

Introduction

For Uganda, 2009 was a good year. The international financial crisis had minimal effect and banks operating in the country did not encounter the difficulties experienced by banks all over the world. GDP increased by 8-9% which is above the 7% average of the past ten years, although below the government's target of 10%. Increase in economic growth was mostly in services, including the communications sector, financial sector and the tourist industry, but less in the production sector. In agriculture, which provides 80% of the population with their livelihoods, the increase was a mere 1.2% between years, a 12% decline in fisheries playing a large part in this respect. This development has raised concerns as in order to reduce the number of people living in poverty in Uganda to below 20% the value of agricultural products must increase by at least 10% annually. It is therefore evident that in order to reduce poverty in the country agriculture must yield more and a greater variety of jobs must be offered to those working in agriculture, and this will be one of the main focus points in the country's new development plan.

difficult conditions for years on end, returned in droves to their homelands and started rebuilding their former habitats. The Ugandan authorities have formulated an extensive plan to rebuild northern Uganda following this period of unrest and the donors will presumably handsomely support this plan in order to re-establish the normal situation as soon as possible.

Uganda is still amongst the nations on the list of Transparency International where corruption is believed to be widespread. Increasingly, extensive discussions have taken place in Uganda over the past years on these issues and the authorities are under great pressure, both domestically and internationally, to address this problem. Following the Commonwealth Heads of Government Meeting (CHOGM) in the autumn of 2007, intense discussions took place on the extensive misuse of funds Uganda received from various donors of development aid to meet the costs of the meeting. The authorities were under great pressure to take matters firmly in hand and 2009 was characterised by extensive public discussions and investigation of these matters, some of which were brought to the courts. The hope now is that the authorities will show in practice

Uganda - Key Figures

Land area	241,139 km ²
Population	32.4 million
Population growth rate	2.7%
GDP per capita PPP	1,300 US\$
GDP growth rate	4%
Life expectancy at birth	51.9 years
Adult literacy rate (age 15 and above)	73.6%
Population living below 2 US\$ a day	75.6%
Human Development Index, rank	157
ICEIDA contribution 2009	3 million US\$

Statistical Sources: *Human Development Report 2009*, published by the United Nations Development Programme. *CIA World Factbook: Uganda* (estimated numbers for 2009)

If the anticipated progress in Uganda is to become a reality, it is necessary to concentrate efforts in road construction and energy matters in the country. A mere 3% of the population has access to electricity which is mainly available in and around the capital and larger towns, and only around 1% of the rural areas has access to the national grid. Two new hydroelectric power plants are under construction and the current situation will improve greatly once production starts. Uganda's plans for the future entail connecting 10% of the rural areas to the national grid before 2012. The country's road network is in very poor condition, especially in the capital Kampala, where the situation has become critical. A great effort has to be made in the transportation sector so that this will not hamper future development plans. The transportation sector has been prioritised in Uganda's budget for 2009/10 and the plan is to make an initiative in road and railway transportation over coming years in order to avoid this.

In 2009, for the second year running, there was peace in the northern districts of Uganda, where the inhabitants had been virtually under siege for twenty five years, due to the terrorist acts of Joseph Kony and the Lord's Resistance Army. Inhabitants in the north, many of whom have lived in refugee camps under dif-

that no corruption will be tolerated in the Ugandan administration and that such matters will be met with full force.

Uganda now looks with growing optimism to the future after oil was found under Lake Albert in western Uganda. The quantity of oil and ease of its extraction are still uncertain, although the plan is to start pumping and refining the oil within 2-3 years. It is clear this discovery of oil can have a significant impact on the nation's economy and could make the country energy independent. Nonetheless, many have also raised concerns that the oil could cause a great misfortune if matters are badly handled.

Presidential elections will be held in 2011 and president Museveni, who has ruled for 25 years, will seek re-election. As the year went on, there was growing tension due to the forthcoming elections and the political debate in the country became more aggravated. Harsh conflicts and violence between political parties have accompanied elections in Uganda in the past and in all likelihood the coming elections will be no exception.

Inngangur

Árið 2009 var gott ár í Úganda. Áhrif hinnar alþjóðlegu efnahagskreppu voru í lágmarki og starfandi bankar í landinu lentu ekki í þeim hremmingum sem bankar um allan heim voru að glíma við. Aukning í landsframleiðslu var á bilinu 8-9%, sem er yfir 7% meðaltali síðustu 10 ára, en undir áformum stjórnvalda um 10% aukningu. Aukning í hagvexti var mest í þjónustugreinum, s.s. fjarskipta-geira, fjármálageira og ferðamálum, en minni í framleiðslugreinum. Í landbúnaði, þangað sem 80% landsmanna sækja lífsviðurværi sitt, var aðeins 1,2% aukning á milli ára og vegur þar þungt 12% samdráttur í fiskveiðum. Er þessi þróun áhyggjuefni því eigi að fækka þeim sem lifa undir fátæktarmörkum í Úganda niður fyrir 20% þá þarf verðmæti landbúnaðararfurða að aukast um a.m.k. 10% árlega. Er því ljóst að bæði er þörf á afkastameiri landbúnaði og fjölbreyttari atvinnutækifærum fyrir fólki í landbúnaði ef takast á að minnka fátækt í landinu, og verður það ein af megináherslum í nýrri þróunaráætlun landsins.

Ef áætluð framþróun í Úganda á að verða að veruleika er nauðsynlegt að gera átak í veg- og orkumálum í landinu. Aðeins um 3% af landsmönnum hafa að-

Úganda er enn meðal þeirra þjóða á lista Transparency International þar sem spilling er talin mikil. Umræða um þau mál hefur færst mjög í vöxt í Úganda hin síðari ár og mikill þrýstingur er á stjórnvöld bæði innanlands og utan að taka á þeim vandamálum. Eftir samveldisfundinn (CHOGM) haustið 2007 fór af stað hávæð umræða um víðtækt misferli með fé til fundarins sem Úganda fékk m.a. frá ýmsum veitendum þróunaraðstoðar til að standa straum af kostnaði við fundinn. Var mjög þrýst á stjórnvöld að fylgja þeim málum eftir af festu og árið 2009 einkenndist m.a. af því að slík mál voru mikið til opinberrar umræðu og rannsóknar og einhver þeirra fóru fyrir dómstóla. Er nú vonast til að stjórnvöld sýni það í verki að engin spilling verður liðin í úgandíska stjórnkerfinu og að tekið verður af fullri hörku á slíkum málum.

Úganda horfir nú með vaxandi bjartsýni til framtíðarinnar eftir að olía fannst undir Albertsvatni í vesturhluta Úganda. Tvennar sögur fara af magninu og hversu auðveld hún er í vinnslu, en ráðgert er að uppðæling á henni og hreinsun hefjist innan 2-3 ára. Ljóst er að þessi olúfundur getur haft mikla þýðingu fyrir

Úganda – Helstu lykiltölur

Flatarmál	241.139 km ²
Mannfjöldi	32,4 milljónir
Fólksfjölgun	2,7%
VLF á mann, jafnvirðisgildi (PPP)	1.300 US\$
Hagvaxtarprósenta (VLF)	4%
Lífslíkur við fæðingu	51,9 ár
Læsi (15 ára og eldri)	73,6%
Hlutfall íbúa sem lifir á undir 2 US\$ á dag	75,6%
Sæti á lífskjaralista S.þ.	157
Framlag ÞSSÍ 2009	374 milljónir ÍSK

Heimildir: *Human Development Report 2009*, útgefið af: United Nations Development Programme. *CIA World Factbook: Uganda* (áætlaðar tölur fyrir 2009)

gang að rafmagni og er rafvæðing einkum í og við höfuðborg landsins og stærri bæi, en aðeins um 1% af dreifbýli er tengt landsnetinu. Tvær nýjar vatnsaflsvirkjanir eru í smíðum og mun ástandið lagast mikið þegar þær hefja rafmagnsframleiðslu. Framtíðaráætlanir Úganda eru að tengja 10% af dreifbýli við landsnetið fyrir 2012. Vegakerfi landsins er komið að fótum fram, einkum í höfuðborginni Kampala þar sem þegar ríkir neyðarástand. Mikið átak þarf að gera í samgöngumálum til að þau hamli ekki þróunaráformum framtíðarinnar. Á fjárlögum Úganda fyrir 2009/10 eru samgöngumál í forgangi og ráðgert er að gera átak í veg- og járnbrautasamgöngum á næstu árum til að svo verði ekki.

Árið 2009 var annað árið sem friður ríkti í norðurhéruðum Úganda, þar sem íbúar hafa verið nánast í herkví í tvo og hálfan áratug vegna hryðjuverka Joseph Kony og Friðarhers Drottins. Norðanmenn, sem margir hverjir hafa búið í flóttamannabúðum við þröngan kost svo árum skiptir, tóku að streyma til sinna heimabyggða og hófu endurbyggingu sinna fyrri heimkynna. Stjórnvöld í Úganda eru með umfangsmikla áætlun um að byggja upp Norður-Úganda eftir þessa hörmungartíma og munu veitendur þróunaraðstoðar væntanlega styðja þau áform myndarlega til að koma á eðlilegu ástandi sem fyrst.

efnahag þjóðarinnar og gert landið óháð öðrum um orku. En margir lýsa jafnframt áhyggjum yfir því að olían geti ekki síður valdið miklu böli, ef ekki er rétt haldið á málum.

Forsetakosningar verða árið 2011 og mun Museveni forseti, sem hefur verið við stjórnvölinn í 25 ár, sækjast eftir endurkjöri. Þegar líða tók á árið varð vart við vaxandi spennu vegna væntanlegra kosninga og meiri harka færðist í pólitíska umræðu í landinu. Hörð átök og ofbeldi í samskiptum pólitískra fylkinga hafa verið fylgifyskur kosninga í Úganda og ekki ólíklegt að svo verði einnig í þeim kosningum sem nú eru framundan.

Þróunarsamvinna ÞSSÍ og Úganda

Áherslur í þróunarsamstarfi Íslands og Úganda á árinu 2009 voru áfram á sviði fiskimála, fullorðinsfræðslu, byggðaþróunar og frumkvöðlafræðslu. Nýtt verkefni á sviði gæðamála hófst formlega í apríl 2009 og er markmið þess að byggja upp getu og þekkingu í fiskisamfélögum um gæðamál og markaðssetningu á

Stúlkur að leik í Kampala
Girls playing in Kampala

Development Cooperation between ICEIDA and Uganda

In 2009, development cooperation between Iceland and Uganda was, as hitherto, concerned with fisheries, adult literacy, rural development and entrepreneurship training. A new project on quality issues was formally launched in April 2009, the target of which is to build capacity and know-how in fisheries communities on quality issues and the marketing of fish products. A local expert, James Sekatawa, was hired as project manager for the project in June 2009.

This year, participation in the implementation of adult literacy in Uganda, which has long been a large part of the ICEIDA operation in the country, was altered to some extent. Ugandan authorities have made the decision to integrate all training and education of adults in all sectors and the Ministry of Social Security was entrusted with this responsibility. As the adult literacy project in Mukono came to a close, work began in cooperation with the ministry to develop an adult literacy policy in Uganda with this integration in mind. In all likelihood, support regarding its implementation will be ICEIDA's main emphasis in this field in the near future.

Two Icelandic project managers, Lilja Kolbeinsdóttir and Gunnar Þórðarson, left their jobs in the middle of 2009 and Geir Oddsson, former Country Director in Nicaragua, replaced them in September 2009. With this, certain changes have been made to project management in Uganda where local project managers are now hired for the projects while a project manager from the country office is more involved in supervision and follow-up rather than directly in project implementation.

Support to the Education Sector

Support to the Implementation of Uganda's Functional Adult Literacy Programme (Non-formal education)

The Functional Adult Literacy Programme (FALP) in Uganda has been shown to significantly increase the learner's access to information, positively impacting their livelihoods and empowering them to participate in development at a personal, community and national level. ICEIDA has been supporting the FALP in Uganda since 2002 and the support of the FALP in Mukono District ended in 2009, with the support of FALP in Kalangala District coming to a close at the end of 2010. The GoU, through the Ministry of Gender, Labour and Sustainable Development, has been reviewing its Non-Formal Adult Learning Policy, enabling ICEIDA to align its future support of adult learning in Uganda to new GoU policy objectives.

Support at the Local Level

ICEIDA's contribution towards the implementation of the FALP in Mukono and Kalangala districts continued in 2009. It consisted of training and capacity building for implementing staff and FALP instructors, implementing Alan Rogers' recommendations by redesigning the instructors' and FALP supervisors' training, training of District Resource Teams in Social Literacies model, and an exposure visit to stakeholders implementing Adult Literacy Programmes without the use of pre-printed materials. Learner assessment was conducted by administering proficiency tests and operation of 83 FALP groups with 1,411 learners in Kalangala and 232 FALP groups with 3,944 learners in Buvuma and Koome Islands, a total of 315 FALP groups with 5,355 learners. The number of learners who participated in the Small Business Course and Functional English for Adults increased in both projects. A total of 2,600 learners passed the proficiency tests and were awarded certificates at the annual Literacy Day celebrations held at various sub-counties.

An external evaluation for the Mukono project was conducted during the months of May and June. The evaluation findings indicated that the project was

fiskafurðum. Innlendur sérfræðingur, James Sekatawa, var ráðinn verkefnisstjóri við verkefnið í júní 2009.

Þátttaka í framkvæmd fullorðinsfræðslu í Úganda, sem lengi hefur verið stór þáttur í starfsemi ÞSSÍ í landinu, tók nokkrum breytingum á árinu. Stjórnvöld í Úganda hafa tekið ákvörðun um að samþætta alla fræðslu og menntun fullorðinna í öllum geirum og verður félagsmálaráðuneyti falið að halda um það. Samhliða því að fullorðinsfræðsluverkefni í Mukono lauk í árslok var því byrjað að vinna með ráðuneytinu að því að móta stefnu í fullorðinsfræðslu í Úganda með samþættinguna í huga. Er líklegt að stuðningur við framkvæmd hennar verði aðaláhersla ÞSSÍ á þessu sviði í náinni framtíð.

Tveir íslenskir verkefnisstjórar, þau Lilja Kolbeinsdóttir og Gunnar Þórðarson, létu af störfum um mitt ár 2009 og Geir Oddsson, áður umdæmisstjóri í Níkaragva, kom til starfa í þeirra stað í september 2009. Markar þetta ákveðnar breytingar í umsjálfverkefna í Úganda þar sem innlendir verkefnisstjórar eru nú ráðnir til verkefnanna en verkefnisstjóri á umdæmisskrifstofunni sinnir nú meira eftirliti og eftirfylgni fremur en beinni framkvæmd verkefna.

Stuðningur við menntamál

Stuðningur við framkvæmd fullorðinsfræðsluáætlunar (FALP) í Úganda (óformlegt nám)

Sýnt þykir að fullorðinsfræðsluáætlun Úganda hefur bætt til muna aðgang nemenda að upplýsingum, haft jákvæð áhrif á afkomu þeirra og verið þeim hvatning til að taka þátt í þróun, jafnt fyrir sig persónulega, innan nærsamfélagsins og á þjóðfélagslegum grunni. ÞSSÍ hefur stutt fullorðinsfræðsluáætlunina í Úganda frá árinu 2002 og lauk stuðningi við slíka áætlun í Mukono-héraði 2009 og mun ljúka stuðningi sínum í Kalangala-héraði 2010. Ríkisstjórn Úganda hefur endurskoðað, á vegum kynja-, vinnu- og félagsmálaráðuneytisins, fullorðinsfræðsluáætlun sína um óformlegt nám sem gerir ÞSSÍ kleift að laga stuðning sinn við fullorðinsfræðslu í Úganda að nýjum stefnumiðun ríkisstjórnarinnar.

Stuðningur á staðarvisu

ÞSSÍ hélt áfram stuðningi sínum við framkvæmd fullorðinsfræðsluáætlunarinnar í Mukono-héraði og Kalangala-héraði á árinu 2009. Stuðningurinn tekur til þjálfunar og uppbyggingar á þekkingu og færni þeirra sem annast framkvæmdina og FALP-leiðbeinenda, framkvæmdar á ráðleggingum Alan Rogers sem fjalla um endurskoðun á þjálfun leiðbeinenda og eftirlitsmanna á vegum FALP, þjálfun héraðsteyma í félagslegu læsi og kynningarheimsóknar til hagsmunaaðila sem annast framkvæmd fullorðinsfræðsluáætlana án þess að nota prentuð námsgögn. Námsmat fór fram með færniþrófum og starfrækslu 83 FALP-hópa með 1411 nemendum í Kalangala-héraði og 232 FALP-hópum með 3944 nemendum á Buvuma- og Koome-eyjum, alls 315 FALP-hópar með samtals 5355 nemendum. Fjöldi nemenda, sem tók þátt í námskeiðum um lítil fyrirtæki og í hagnýtri ensku fyrir fullorðna nemendur, jókst í báðum verkefnum. Alls náðu 2600 nemendur prófunum og fengu prófskírteini á árlegum degi læsis sem er haldinn hátíðlegur í hinum ýmsu héruðum.

Í maí og júní var gerð ytri úttekt á Mukono-verkefninu. Niðurstöður úttektarinnar gefa til kynna að verkefnið skipti miklu máli, að árangur af því hafi verið góður, skilvirkni nokkuð góð, áhrif góð og sjálfbærni nokkuð góð.

Jafnframt því að taka fullorðinsfræðsluáætlanir á tilteknum sviðum til framkvæmda í strandstjórnunareiningum á Ssesse-eyjum var unnið að fræðslu leiðbeinenda og námsefnisgerð. Eftirlitsheimsóknir til stuðnings fullorðinsfræðslu í strandstjórnunareiningunum á árinu 2009 gáfu til kynna að framfarir hefðu orðið í fiskimannasamfélögum. Mælanlegar framfarir urðu við meðferð og vinnslu fiskaflla og umbætur náðust í bókhalds- og stjórnunarmálum á skrifstofum strandstjórnunareininganna, auk þess sem nokkrir einstaklingar

highly relevant, effectiveness was satisfactory, efficiency was moderately satisfactory, impact was reported to have been satisfactory and sustainability was reported to be moderately satisfactory.

While implementing the sector-specific literacy programme of the FAL in BMUs in the Ssesse Islands, training of group facilitators was conducted and materials were developed. Support supervision visits for the FAL in BMUs conducted during 2009 indicated that there were improvements being made by the fisherfolk. There was measurable improvement in fish handling and processing, there was also improvement in record keeping and management in the BMU offices and some individual members kept proper records for their businesses. Support supervision visits for the FAL in BMU indicated that there were 4,788 members who had registered in the 64 BMUs of whom 1,314 were females and 3,474 were males.

Í Kalangala-héraði eru 89 þorp sem flest eru fiskimannaborp
In Kalangala there are 89 villages, most of them fishing villages

Support at National Level

The Ministry of Gender, Labour and Social Development received support from ICEIDA to complete the Non-Formal Adult Learning Policy and the National Action Plan for Adult Literacy, expected to be finalized in early 2010. This work will provide direction for the FALP during the implementation period of the forthcoming National Development Plan.

International Literacy Day was held in September 2009, in Lira District under the theme: "Literacy for Universal Education and Civic Rights". ICEIDA supported the organisation of the symposium and ICEIDA staff participated.

Multisectoral support

Support to the Kalangala District Development Programme (Rural Development)

The Kalangala District Development Programme (KDDP) is being implemented in the island district of Kalangala. The district has 84 scattered islands of which 64 are populated. The principal objective of this rural development project is to support the implementation of the Kalangala District Development Plan and by doing so enhance the ability of the district to deliver the decentralized services within its mandate. The project will last for ten years and supports four sectors: administration, fisheries, education and health. The support is for training, infrastructure development and service delivery.

In 2009, infrastructure development took off with the building of infrastructure and piped water system on the landing sites of Kachanga and Namisoke. These two landing sites are a part of five fishing villages that have been identified to be developed as modern fishing villages, within the project. Work also started on the construction of two dormitories and school kitchens in Kibanga and Kagulube primary schools. The dormitories will house 160 children and are a part of the strategic plan of the project to work towards equal access to primary education in the district. Future plans include one more dormitory for eighty children to be constructed in Mazinga sub-county and school kitchens for all the 23 primary schools in the district.

Other major activities that took place in 2009 include the bottom-up planning exercise that took place in all sub-counties in the district. This is the first step towards formulating an inclusive District Development Plan as stipulated in the Local Government Act, that takes into account the planning needs of the population from the village level, through to the sub-county and district level. Consultative workshops have been held in all sub-counties and the results forwarded to the District where priority issues will be captured in the 2010-2011 DDP that is currently being developed.

The focus of KDDP support to education shifted in 2009 towards more direct support to the primary schools in the district in terms of delivering scholastic materials, textbooks and exercise papers, to prepare the pupils for taking exams. This is more especially directed towards the upper primary school children where the dropout rate is high and the pass rate in primary seven (last year of primary school) is relatively low overall in the country. Support to sports and music, dance and drama in primary schools is ongoing and this greatly enhances the school-going experience of the pupils.

In 2009, the project provided solar-powered systems for the three health centres III (serve at sub-county level) in Kyamuswa, Bubeke and Bufumira, as well as for health centre IV, which serves the whole district. This is a part of the KDDP strategy to enhance service delivery in the sector. Another effort is the ongoing ARV (Anti Retroviral) outreaches where health services to HIV positive people are brought closer to the people, in an effort to boost service delivery.

höfðu tekið upp hefðbundið bókhald í fyrirtækjum sínum. Við þessar eftirlits-heimsóknir kom í ljós að 4788 félagar höfðu skráð sig í 64 strandstjórnunarein-ingum, þar af voru 1314 konur og 3474 karlar.

Stuðningur á landsvísu

ÞSSÍ veitti kynja-, vinnu- og félagsmálaráðuneytinu stuðning til að ljúka við mótun fræðslustefnu vegna óformlegs náms fullorðinna og við gerð aðgerðar-áætlunar fyrir landið vegna fullorðinsfræðslu sem gert er ráð fyrir ljúki snemma árs 2010. Þessi vinna mun nýtast í fullorðinsfræðsluáætluninni á framkvæmda-tíma þeirrar þróunaráætlunar sem er í burðarliðnum fyrir landið allt.

Alþjóðadagur læsis var haldinn hátíðlegur í september 2009 í Lira-héraði undir heitinu: „Literacy for Universal Education and Civic Rights“. ÞSSÍ veitti stuðning vegna skipulagningar málþingsins sem starfsmenn ÞSSÍ tóku þátt í því.

Marghliða stuðningur

Stuðningur við þróunaráætlun Kalangala-héraðs (byggðapróun)

Þróunaráætlun Kalangala-héraðs (KDDP) hefur verið tekin til framkvæmdar í eyjahéraðinu Kalangala. Í héraðinu eru 84 eyjar sem liggja dreift og er búseta á 64 þeirra. Meginmarkmiðið með þessu byggðapróunarverkefni er að styðja við framkvæmd þróunaráætlunar Kalangala-héraðs og auka þannig getu héraðsins til að veita þá þjónustu sem því ber. Verkefnið er til 10 ára og styður við fjögur svið: stjórnsýslu, fiskveiðar, menntun og heilsugæslu. Stuðningurinn nær til fræðslu, uppbyggingar innviða og veitingar þjónustu.

Uppbygging innviða hófst af krafti 2009 þegar grunnvirkjum og vatnsleiðslum var komið fyrir á löndunarstöðum í Kachanga og Namisoke. Þessir tveir lönd-unarstaðir tilheyra fimm fiskimannaþorpum sem til stendur að þróa sem nú-tímaleg fiskimannaþorp á vegum verkefnisins. Einnig hefur verið hafist handa við byggingu tveggja svefnálma og skólaeldhúsa í grunnskólunum í Kibanga og í Kagulube. Svefnálmurnar munu hýsa 160 börn og eru hluti af stefnumótandi áætlun verkefnisins um að vinna að jöfnum aðgangi að grunnenntun í hér-aðinu. Í framtíðinni er gert ráð fyrir einni svefnálmu til viðbótar fyrir 80 börn í Mazinga-sýslu og skólaeldhúsum fyrir alla grunnskólana 23 í héraðinu.

Í sveitarstjórnarlögnum frá 1998 er gert ráð fyrir að mótun þróunaráætlunar héraða sé gerð í miklu samráði við íbúana. Oft vantar nokkuð upp á að þetta samráð sé jafn mikið og æskilegt er m.a. vegna fjárskorts. Árið 2009 voru slíkir samráðsfundir haldnir í öllum sýslum héraðsins með þátttöku íbúa úr flestum þorpum. Niðurstöðurnar voru sendar áfram til héraðsins sem mun taka for-gangsmálin upp í þá héraðsþróunaráætlun fyrir 2010-2011 sem er í mótun.

Megináherslan í héraðsþróunaráætlun Kalangala í tengslum við stuðning við menntun breyttist 2009 og beinist í meira mæli að beinum stuðningi við grunn-skóla í héraðinu með afhendingu námsefnis, bóka og æfingahefta til að búa nemendur undir próftöku. Einkum er þessu beint að börnum í efri bekkjum grunnskóla þar sem hlutfall þeirra sem flosna upp úr skóla er hátt enda er hlut-fall þeirra sem standast próf í 7. bekk grunnskóla (efsti bekkur) fremur lágt alls staðar í landinu. Stuðningi við íþróttir og tónlist, dans og leiklist er haldið áfram í grunnskólunum enda eykur það verulega upplifun nemenda í skólastarfi.

Á árinu 2009 var þremur heilsugæslustöðvum III (þjóna sýslum) í Kyamuswa, Bubeke og Bufumira, sem og heilsugæslustöð IV (þjónar öllu héraðinu), útveg-uð sólarorkukerfi á vegum verkefnisins. Þetta er hluti af héraðsþróunaráætlun Kalangala um að bæta þjónustu á þessu sviði. Annað átak sem stendur yfir varðar veirulyf (e. anti-retroviral medication) þar sem heilbrigðisþjónusta fyrir HIV-jákvæða einstaklinga er færð nær fólkinu og þjónustan þannig bætt.

Stuðningur við fiskimál

Fiskveiðar eru einn helsti framleiðslugeirinn í Úganda, hvort sem það er mælt í útflutningstekjum eða þeim fjölda sem á lífsviðurværi sitt undir þeim. Óvída í heiminum eru fiskveiðar í vötnum mikilvægari en á Viktoríuvatni, sem Úganda, Tansanía og Kenía deila yfirráðum yfir, og er áætlaður aflí úr vatninu yfir ein milljón tonna á ári. Aflí úr verðmætustu stofnunum, s.s. nílarkarfa, hefur dregist saman en hann var mestur 330 þúsund tonn árið 1993, dróst saman í 234 þúsund tonn árið 2007 og hefur nú dregist enn frekar saman. Helsta ástæðan fyrir þessu er síaukin veiðisókn, ólöglegar fiskveiðar og ólögleg veiðarfæri. Minnkandi aflí og aukin sókn hafa haft alvarleg áhrif á fiskimannasamfélögin og fiskiðnaðinn í Úganda, ekki aðeins við Viktoríuvatn heldur jafnvel enn alvarlegri áhrif við vötnin Kyoga, Albert, Edward og George. Útflutningstekjur af fiskafurðum náðu hámarki við 145 milljónir USD árið 2008 en hafa verið að dragast saman frá

Support to the Fisheries Sector

Fisheries is one of the main production sectors in Uganda, both as measured in export earnings and as represented by the number of people that depend on fisheries for a living. The fisheries on Lake Victoria, shared between Uganda, Tanzania and Kenya, are one of the most important inland fisheries in the world, with estimated catches of more than one million tonnes per year. Catches of the most important commercial species, such as Nile perch, have been declining, from a high of 330,000 tonnes in 1993 to 234,000 tonnes in 2007 and further since then. This is due to a continuously increasing fishing effort, illegal fishing and illegal fishing gear. This decline in catches and increase in fishing effort has had serious impacts on fishing communities and the fishing industry in Uganda, not only on Lake Victoria but probably even more serious on lakes Kyoga, Albert, Edward and George. Export earnings from the fisheries products peaked at 145 m USD in 2008, but have been declining since. A greater proportion of exports have been going to regional markets and relative importance of species has been shifting, with increased importance of Mukene (silver fish) at the cost of Nile perch and tilapia. These recent trends in the Ugandan fisheries sector have supported the decision of the Government of Uganda to focus more on quality rather than quantity in the fisheries sector. The Icelandic Government has been assisting the GoU, through support to the Department of Fisheries Resources (DFR) of the Ministry of Agriculture, Animal Industry and Fisheries (MAAIF), in achieving its objectives of quality assurance of fisheries products for internal and international markets.

Support to the Quality Assurance for Fish Marketing Project (QAFMP)

The Quality Assurance for Fish Marketing Project (QAFMP) is one of the main efforts of the DFR in supporting the Ugandan fishing industry in meeting market requirements for quality assurance and safety of fisheries products. The implementation of the QAFMP started in April 2009, after a prolonged preparation period. The QAFMP is focused on increasing quality of fisheries products and minimizing post-harvest losses of the fisheries in five districts around Lake Kyoga and the four districts of Lake Albert

Activities during the first year of implementation included preparation for the training of BMUs, such as development and adaptation of training material, as well as training of supervisors and trainers. District Fisheries Offices have been renovated or constructed in five of the nine districts and the offices furnished, provided with computers and internet connection, furthermore motorcycles where provided for the five district offices. District Fisheries Officers (DFOs) received ICT training and refresher training in quality assurance, inspection, and certification was held for the DFOs and DFR inspectors. The DFR received field inspection kits containing equipment and supplies necessary for quality assurance sampling. All of these activities are intended to strengthen the competent authority in carrying out its mandate in quality assurance of fish products. Short local study tours for DFOs have been carried out to introduce best practices in quality inspections.

Support to Uganda Fisheries Laboratory (UFL)

ICEIDA has continued to support the DFR's Uganda Fisheries Laboratory towards ISO - 17025 accreditation, which is necessary to fulfill the quality assurance requirements of Uganda's biggest export markets. It is expected that the laboratory will complete the accreditation process in 2010.

Support to Private Sector Development

Uganda Investment Authority Entrepreneurship Training Program (UIA-ETP)

The joint ICEIDA-Belgium support to the Entrepreneurship Training Program for Small and Medium Enterprises (SMEs) in Uganda, implemented by the

þeim tíma. Stærri hluti útflutnings hefur verið settur á svæðamarkaði og mikilvægi tegunda hefur breyst þar sem hlutur mukene (silfurfisks) hefur aukist á kostnað nílarkarfa og beitarfiskur. Þessi nýlega þróun í fiskveiðigeiranum í Úganda styður við þá ákvörðun ríkisstjórnar Úganda að leggja fremur áherslu á gæði en magn. Íslensk stjórnvöld hafa stutt ríkisstjórn Úganda við ná markmiðum sínum um gæðatryggingu fiskafurða fyrir innanlandsmarkað og alþjóðamarkaði, með stuðningi við fiskiauílindadeild ráðuneytis landbúnaðar, dýraíðnaðar og fiskimála (MAAIF).

Stuðningur við gæðatryggingu og markaðssetningu fiskafurða

Gæðatrygging og markaðssetning fiskafurða er helsta verkefni fiskiauílindadeildarinnar til að styðja fiskiðnaðinn í Úganda við að uppfylla kröfur markaðarins um gæðatryggingu og öryggi fiskafurða. Verkefnið hófst í apríl 2009 eftir langan undirbúningstíma. Í verkefninu er einkum lögð áhersla á að auka gæði fiskafurða og draga úr eyðileggingu afla í fimm héruðum við Kyoga-vatnið og fjórum héruðum við Albert-vatnið vegna meðhöndlunar og vinnslu fiskafurða.

Á fyrsta framkvæmdarárinu var m.a. unnið að undirbúningi fræðslu í strandstjórnunareiningunum, s.s. gerð og aðlögun námsefnis, sem og fræðslu eftirlitsmanna og leiðbeinenda. Fiskimálaskrifstofur hafa verið endurnýjaðar eða reistar í fimm af níu héruðum og búnar húsgögnum, tölum og nettengingu komið á, auk þess sem fimm héraðsskrifstofum voru útveguð mótórhjól. Haldið var upplýsingatækninámskeið fyrir fiskimálafulltrúa héraðanna og upprifjunarnámskeið varðandi gæðatryggingu, eftirlit og vottun var haldið fyrir eftirlitsmenn frá fiskimálaskrifstofunum og fiskiauílindadeildinni. Fiskiauílindadeildin fékk vettvangseftirlitsöskjur með nauðsynlegum búnaði til að geta tekið gæðasýni á vettvangi sem uppfylla staðla. Öllu þessu starfi er ætlað að styrkja lögbært yfirvald í því að sinna skyldum sínum við gæðatryggingu fiskafurða. Skipulagðar hafa verið stuttar námsferðir fyrir fiskimálafulltrúa héraðanna til að kynna fyrir þeim bestu starfsvenjur við gæðaeftirlit.

Stuðningur við rannsóknarstofu Úganda (UFL)

ÞSSÍ hefur haldið áfram að veita rannsóknarstofu fiskiauílindadeildar stuðning vegna ISO-17025 vottunar sem er nauðsynleg til að uppfylla kröfur stærstu útflutningsmarkaða Úganda um gæðatryggingu. Gert er ráð fyrir að rannsóknarstofan ljúki ferlinu og fái vottun 2010.

Stuðningur við þróun einkageirans

Stuðningur við fræðsluverkefni Fjárfestingarstofu Úganda fyrir frumkvöðla (UIA-ETP)

Á árinu 2009 héldu ÞSSÍ og Belgía áfram sameiginlegum stuðningi sínum við fræðslu fyrir frumkvöðla í litlum og meðalstórum fyrirtækjum í Úganda en Fjárfestingarstofa Úganda annast framkvæmd verkefnisins undir eftirliti ÞSSÍ. Tólf nýir kennarar fengu fræðslu hjá Háskólanum í Reykjavík í júnímánuði og þá hafa alls 20 kennarar fengið fræðslu á Íslandi sem starfa allir að fræðsluverkefninu fyrir frumkvöðla. Sá samstarfsaðli sem annast framkvæmd fræðsluverkefnis fyrir frumkvöðla telur verkefnið hafa tekist mjög vel, ekki síst ef litið er til að fjöldi frumkvöðla sem hafa fengið fræðslu en til þessa hafa milli fimm og sex þúsund frumkvöðlar fengið slíka fræðslu í helstu þáttum viðskipta. Árangri fræðslunnar var fylgt eftir með svokölluðum viðskiptaheilsuprófum sem hafa sýnt að þekkingin hefur verið vel nýtt. Á framkvæmdatímabilinu var farið fram úr markmiðum áætlunarinnar um að ná til frumkvöðla meðal kvenna. Fræðsla hefur farið fram í öllum héruðum Úganda og lögð var áhersla á að bjóða fræðslu í norðurhluta Úganda.

Stuðningur við frjáls félagasamtök

Rökin fyrir því að styðja við frjáls félagasamtök og grasrótaverkefni er að með því er stutt við borgaralegt samfélag og lýðræðisþróun í Úganda. ÞSSÍ studdi

Fiskur sólþurrkaður í þorpinu Kachanga á Ssesse eyjum
Fish being sundried in Kachanga village on Ssesse Islands

Uganda Investment Authority and supervised by ICEIDA, continued in 2009. Twelve new trainers were trained at Reykjavik University during the month of June, a total of 20 trainers have been trained in Iceland and all of them are active in the ETP. The implementing partner considers the ETP to be a great success, not least the number of entrepreneurs that have been trained; to date between five and six thousand entrepreneurs have been trained in key business skills. Follow-up on the efficiency of the training has been made through so-called Business Health Checks, showing good retention of skills. The program objectives of reaching women entrepreneurs were exceeded during the implementation period. Training has been carried out in all the regions of Uganda with emphasis on providing training in Northern Uganda.

Support to NGOs

The foundation for supporting NGOs and grassroots projects is to promote civil society and democratic development in Uganda. ICEIDA supported a number of local NGOs involved in social and educational projects in 2009. The following list shows the given supports:

Adult Literacy and Basic Education

Kalangala FALP Instructors Association (KAFIA) got support for the running of its office and training of its members in running of a saving and credit scheme.

Buvuma and Koome FALP Instructors Association (BuKoFIA), Mukono District, was given support to write a constitution, legalise and launch the association, as well as training in setting up a savings and credit cooperation (SACCO).

A grant for writing a book on the history of the Ssesse Islands, in Uganda, one of the major languages of Uganda, was given. The book, "Ebyafaayo By'abasese", was written by Eliphaz Lubina Maaso and Majanja Zaalyembikke. The book has been distributed to all the FAL groups in Kalangala and Mukono Districts and is sold in local bookshops.

Venerable Social Groups

Candle Light Foundation (CLF) – a rehabilitation centre for vulnerable girls in Kampala received support for its vocational training programme (tailoring, hairdressing, jewellery, candle and soap-making).

Scholarships

One scholarship towards tuition fees was given to Edward Kabangoya for a Masters of Arts in Development Economics at the School of Development Studies at the University of East Anglia, UK.

Cross-Cutting Issues - Gender

Uganda Investment Authority – Entrepreneurship

Training Programme

Although younger women are well represented in entrepreneurship in Uganda, women are still underrepresented in formalized business. Challenges all entrepreneurs face are often more pronounced for women entrepreneurs. The Government of Uganda places particular emphasis on the role of women in poverty eradication and economic growth. Therefore, the UIA-ETP has successfully targeted women as beneficiaries of business skills training, with almost 60% of participants being women.

allmörg staðbundin frjáls félagasamtök sem sinntu félagslegum og fræðslutengdum verkefnum á árinu 2009. Á eftirfarandi lista má sjá hverjir nutu stuðnings:

Fullorðinsfræðsla og grunnmenntun

Samtök leiðbeinanda fullorðinsfræðslunnar í Kalangala (KAFIA): rekstrarkosnaður skrifstofu og þjálfun starfsmanna í rekstri sparnaðar- og lánakerfis.

Samtök leiðbeinanda fullorðinsfræðslunnar á Buvuma- og Koome-eyjum í Mukano (BuKofia): gerð stofnskrár fyrir samtökin, stofnun samkvæmt lögum og starfsemi hafin, svo og þjálfun við að koma á fót sparnaðar- og lánasamvinnufélagi (SACCO).

Styrkur til ritunar bókar um sögu Ssesse-eyja á Úganda sem er eitt af útbreiddustu tungumálum Úganda. Bókin „Ebyafaayo By'abasese“ var skrifuð af Eliphaz Lubina Maaso og Majanja Zaalyembikke. Henni hefur verið dreift til allra fullorðinsfræðsluhópa í Kalangala-héraði og Mukono-héraði og er seld í bókabúðum þar.

Hópar sem standa höllum fæti

Kertabörn (Candle Light Foundation (CLF)), sem er endurhæfingarstöð fyrir bágstaddar stúlkur í Kampala, fékk stuðning til starfsmenntunaráætlunar sinnar (saumar, hárgreiðsla, skartgripagerð og kerta- og sápuagerð).

Námsstyrkir

Einn námsstyrkur var veittur til greiðslu skólagjalda fyrir Edward Kabangoya sem lauk meistaranámi í þróunarhagfræði við þróunarsvið Háskólans í Austur-Englíu í Bretlandi.

Þverlæg málefni – jafnréttismál

Stuðningur við fræðsluverkefni Fjárfestingarstofu

Úganda fyrir frumkvöðla

Enda þótt margar ungar konur taki þátt í frumkvöðlastarfi í Úganda er hlutur þeirra rýr í formlegum fyrirtækjarekstri. Konur þurfa að leggja enn meira á sig en aðrir til að leysa úr þeim viðfangsefnum sem allir frumkvöðlar þurfa að glíma við. Ríkisstjórn Úganda leggur sérstaka áherslu á hlutverk kvenna við að útrýma fátækt og auka hagvöxt. Af þeim sökum hefur fræðsluverkefni Fjárfestingarstofu Úganda fyrir frumkvöðla (UIA-ETP) einkum beinst að því að auka færni kvenna viðskiptum, og eru nærri 60% þátttakenda konur.

SRI LANKA

SRÍ LANKA

Introduction

In early 2009, the Sri Lankan Army made considerable gains in the war against the Tamil liberation movement, LTTE. Every day brought news of the advances of the government troops. Internationally, concerns were raised over the welfare and security of the civilian population, and the government engaged in a media offensive as well as a military one. Early in the year there were rumours that the army was holding back in order to be able to announce a final victory on 4 February when Sri Lanka celebrated 61 years of independence. It was therefore seen as a further setback when LTTE managed to send two small aircraft loaded with explosives to Colombo on 20 February. The night sky was illuminated with search lights and the tracer bullets of the anti-aircraft defence system, until both planes came down. One of the planes hit the building housing the Department of Inland Revenue in central Colombo, killing dozens of people, while the other came down close to the international airport.

The conflict dragged on. The LTTE appeared to be using the civilian population as a human shield, and there was a public relations war in which both sides engaged that was no less intense than the conflict on the ground. There were

under normal circumstances projects may continue with some modifications to address new issues which the outcome of a previous project has brought to the fore. In Sri Lanka, modifications made to existing projects were in all cases aimed at securing sustainable activities by investing in capacity building and activities that would generate income or information which could be used for continued local developments.

Work on the projects progressed well and day-to-day operations were kept as normal as possible until the closing of the office towards the end of June 2009. Our partners in Sri Lanka were all well aware of the situation and the ICEIDA staff remained loyal and committed until the office was closed on 23rd June, four years to the day after the signing of a general agreement of development cooperation between Sri Lanka and Iceland.

Sri Lanka – Key Figures

Land area	65,610 km ²
Population	21.3 million
Population growth rate	0.9%
GDP per capita PPP	4,500 US\$
GDP growth rate	3.5%
Life expectancy at birth	74 years
Adult literacy rate (age 15 and above)	90.8%
Population living below 2 US\$ a day	39.7%
Human Development Index, rank	102
ICEIDA contribution 2009	0.7 million US\$

Statistical Sources: *Human Development Report 2009*, published by the United Nations Development Programme. *CIA World Factbook: Sri Lanka* (estimated numbers for 2009)

reports of more and more civilians escaping from the conflict areas and refugee camps were established. Finally, on the 18th May, the president declared a victory after a final battle where the leader of the LTTE and his closest officers were killed. The state of emergency however had not been lifted by the end of the year.

In spite of the conflict, economic growth in 2009 was relatively robust, estimated at 3.9% and inflation was reduced to about 3%.

ICEIDA's Development Cooperation

Although the final decision to end bilateral cooperation with Sri Lanka was not taken until mid-November 2008, and then primarily on economic grounds, the operations of ICEIDA in Sri Lanka had already been conducted for some time with this possibility in mind. No agreements on new projects were made after late 2007, and there was a strong emphasis on fulfilling commitments already undertaken. Development cooperation is usually a long-term commitment and

Support to the Fisheries Sector

At the request of Sri Lanka, the fisheries sector had from the outset been the focus of ICEIDA's development cooperation in the country. Based on a field study in 2004, emphasis was on institutional capacity building, but due to the devastation brought about by the tsunami in late 2004, rehabilitation and infrastructure development was also high on the agenda.

The Ministry of Fisheries and Aquatic Resources and its departments and institutions were the main partners of ICEIDA. The projects implemented during this time were varied, links between projects could often be found and in many cases synergies between projects were identified and exploited.

Infrastructure Development at Landing Centres in Sri Lanka

Small scale coastal fisheries account for more than half of the fish production in Sri Lanka. This part of the fishery was especially hard-hit by the 2004 tsunami. In an effort to coordinate assistance to fishermen and fishing communities, the Government of Sri Lanka and FAO designed a comprehensive programme

Inngangur

Snemma árs 2009 varð her Srí Lanka verulega ágenst í stríðinu gegn aðskilnaðarhreyfingu Tamíltígra (LTTE) og á hverjum degi bárust fregnir af framrás hersveita ríkisstjórnarinnar. Alþjóðasamfélagið hafði áhyggjur af velferð og öryggi borgaranna og ríkisstjórnin hóf því sókn bæði í fjölmiðlum og á vettvangi stríðsins. Snemma á árinu var orðrómur um að herinn héldi aftur af sér til þess að geta lýst yfir sigri 4. febrúar en á þeim degi fagnaði Srí Lanka því að 61 ár var liðið frá því að landið öðlaðist sjálfstæði. Það þótti því áfall þegar aðskilnaðarhreyfingunni tókst að senda tvær litlar flugvélar hlaðnar sprengiefni til Colombo 20. febrúar. Leitarljós og leitaraskot loftvarnarkerfisins lýstu upp næturhiminninn þar til báðar vélar höfðu brotlent eða verið skotnar niður. Önnur vélin lenti á húsi skattstofunnar í miðborg Colombo og varð tugum manns að bana en hin kom til jarðar nálægt alþjóðaflugvellinum.

Átökin drógust á langinn. Aðskilnaðarhreyfingin virtist nota almenna borgara sér til varnar og báðar fylkingar tóku þátt í áróðursstríði, að því er virðist af engu minni ákafa en í átökunum sjálfum. Fregnir bárust af því að sífellt fleiri almennir borgarar hefðu sloppið frá átakasvæðunum og flóttamannabúðum var komið

varpað ljósi á. Á Srí Lanka miðuðu breytingar á fyrirliggjandi verkefnum í öllum tilvikum að því að tryggja sjálfbæra starfsemi með því að leggja fjármagn til uppbyggingar á færni og starfsemi sem myndi skapa tekjur eða afla upplýsinga sem nýta mætti við áframhaldandi þróun á staðnum.

Framvinda verkefna var góð og dagleg starfsemi var með eins eðlilegum hætti og kostur var þar til skrifstofunni var lokað í júnílok 2009. Samstarfsaðilar okkar á Srí Lanka voru allir vel upplýstir um stöðuna og starfsfólk ÞSSÍ hélt tryggð við stofnunina og vann af heilindum þar til skrifstofunni var lokað 23. júní en þá voru nákvæmlega fjögur ár liðin frá því að samstarfssamningur um tvíhliða þróunarsamvinnu var undirritaður milli Srí Lanka og Íslands.

Stuðningur við fiskimál

Að beiðni Srí Lanka hafði megináhersla frá upphafi verið lögð á sjávarútvegsmál í þróunarsamvinnu ÞSSÍ og Srí Lanka. Á grundvelli vettvangskönnunar á árinu

Srí Lanka – Helstu lykiltölur

Flatarmál	65.610 km ²
Mannfjöldi	21,3 milljónir
Fólksfjölgun	0,9%
VLF á mann, jafnvirðisgildi (PPP)	4.500 US\$
Hagvaxtarþrósenta (VLF)	3,5%
Lífslíkur við fæðingu	74 ár
Læsi (15 ára og eldri)	90,8%
Hlutfall íbúa sem lifir á undir 2 US\$ á dag	39,7%
Sæti á lífskjaralista S.þ.	102
Framlag ÞSSÍ 2009	92 milljónir ÍSK

Heimildir: *Human Development Report 2009*, útgefið af: United Nations Development Programme. *CIA World Factbook: Sri Lanka* (áætlaðar tölur fyrir 2009)

á fót. Loks lýsti forsetinn yfir sigri 18. maí eftir lokaorrustu þar sem leiðtogi Tamíltígra og nánustu foringjar hans voru drepnir. Neyðarástandi hafði þó ekki verið aflétt í lok ársins.

Þrátt fyrir átökin var hagvöxtur allgóður á árinu og er áætlað að verg landsframleiðsla ársins hafi aukist um 3,9%; verðbólga lækkaði í u.þ.b. 3%.

Þróunarsamvinna ÞSSÍ og Srí Lanka

Þrátt fyrir að endanleg ákvörðun um að ljúka tvíhliða samstarfi við Srí Lanka hafi ekki verið tekin fyrir en um miðjan nóvember 2008 og þá fyrst og fremst á grundvelli fjárhagslegra aðstæðna hafði starfsemi ÞSSÍ á Srí Lanka tekið mið af þessum möguleika. Engir samningar um ný verkefni höfðu verið gerðir frá því síðla árs 2007 og rík áhersla var lögð á að uppfylla fyrirliggjandi skuldbindingar. Þróunarsamvinna felur venjulega í sér langtímaskuldbindingu og við eðlilegar kringumstæður verður oft framhald á verkefnum, oftast með einhverjum breytingum til að takast á við nýja þætti sem niðurstöður fyrra verkefnis hafa

2004 var lögð áhersla á að byggja upp færni og þekkingu innan stofnana en vegna þeirrar eyðileggingar sem hamfaraflóðbylgjan síðla árs 2004 hafði í för með sér var einnig lögð rík áhersla á endurreisn og uppbyggingu grunnvirkja.

Sjávarútvegsráðuneytið og deildir þess og stofnanir voru helstu samstarfsaðilar ÞSSÍ. Verkefni sem komu til framkvæmda á þessu tímabili voru af ýmsum toga; oft mátti finna tengsl milli verkefnanna og í mörgum tilvikum var hægt að finna og nýta samvirkni milli verkefna.

Uppbygging grunnvirkja á löndunarstöðum á Srí Lanka

Yfir helmingi fiskafla á Srí Lanka er landað úr smábátum sem stunda strandveiðar. Þessi þáttur fiskveiðanna varð sérlega illa úti í flóðbylgjunni 2004. Til þess að samhæfa aðstoð við sjómenn og fiskimannasamfélög settu ríkisstjórn Srí Lanka og Matvælastofnun S.þ. fram heildstæða áætlun um enduruppbyggingu og þróun fiskveiðigeirans. Koma átti upp aðstöðu á löndunarstöðum og afhenda hana samtökum sjómanna. Verkefnið hófst árið 2006 og var margs konar aðstaða reist við sjö löndunarstaði á vesturströnd Srí Lanka árin 2007 og 2008, þar á meðal uppboðssalir, fjarskiptaherbergi og byggingar fyrir aðstöðu

Netagerð í Kolombó
Netmaking in Colombo

on post-tsunami reconstruction and development of the marine fisheries sector. Facilities were to be built at landing sites and handed over to fishermen's associations. The project started in 2006 and various facilities were built at seven landing centres along the west coast of Sri Lanka in 2007 and 2008, including auction halls, radio rooms and fishers' facility complexes, which are two storey buildings, with 5-6 rooms on the upper floor and a hall, showers and toilets on the ground floor. In 2007, a decision was taken to expand the project to include fishers' facility complexes at 18 landing centres in the three districts in the Eastern Province. Reconstruction in this area, which had recently been "liberated" from LTTE rule, was high on the government agenda. The security situation in the province continued to be volatile until the middle of 2008, which caused delays at some sites.

Most of the fishing communities on the east coast are either Tamil or Muslim. All have been hard hit by the internal conflict, most of the inhabitants of fishing villages on the east coast had been displaced, some more than once, and there was a large proportion of female-headed households in most of them. In addition, there were severe restrictions on fishing activities, imposed by the military. In 2008, the main emphasis of this project had shifted to the strengthening of the community based organisations to enable them to maintain and manage the activities in the buildings provided in the project. Sewalanka, a local NGO, continued their community mobilisation programme which was strengthened through short courses conducted in most of the villages on fish processing, and the implementation of livelihood projects funded by ICEIDA, in which the ICEIDA staff also actively participated.

By the end of 2008, most of the construction work had been completed, but final touches were still required in many places, including the supply of water and electricity and rectifying small defects. Modifications and additions were also made at some of the sites when necessitated by the emerging livelihood projects. Most of this work was completed in early 2009, and all facilities but one had been fully commissioned by the middle of 2009. The facilities were handed over to local registered community based organisations (CBOs), which in most cases are fisheries cooperative societies.

Apart from improving the livelihood of the members of the CBOs and their families, the purpose of the livelihood programmes was also to speed up the process of community mobilisation and to generate an income for the CBOs to make it possible for them to manage and maintain the facilities, and engage in further livelihood projects. At first it was envisaged that livelihood projects would primarily be oriented towards fishing, either through the processing and selling of catch or through providing services. It must however be kept in mind that for about four months of the year, coastal fishing does not take place, during the NE monsoon (November to February) along the east coast, and during the SW monsoon (May to August) along the west coast. The projects thus became much more varied, as will be discussed later.

The implementation of the livelihood projects went well. ICEIDA staff visited the sites frequently and special emphasis was placed on linking the communities to the district fisheries administration by providing an office for fisheries officers in the facilities built. The buildings were also in many cases used by other officials, for instance pre- and neonatal care, short courses run by various NGOs, and various other community functions. Livelihood projects also often involved various community services; kindergartens were established in three of the sites, several established shops, tearooms or libraries and provided bed and breakfast, apart from facilities to store and repair fishing gear and outboard engines, which was originally seen as the main function of the facilities. Fish processing facilities were in many cases built within the grounds of the main building, which in all cases were fenced off. The majority of the CBOs established a micro-finance scheme using some of the funds provided by ICEIDA.

sjómanna, sem eru tveggja hæða byggingar með 5-6 herbergjum á efri hæð og sal, sturtum og salernum á jarðhæð. Árið 2007 var ákvörðun tekin um að auka við verkefnið og bæta við byggingum fyrir aðstöðu sjómanna á 18 löndunarstöðum á austurströndinni. Ríkisstjórnin lagði ríka áherslu á enduruppbyggingu á þessu svæði sem hafði nýlega verið „frelsað“ undan yfirráðum aðskilnaðarhreyfingar Tamíltígra. Ástandið á svæðinu var áfram ótryggt fram á mitt ár 2008, sem olli töfum á framkvæmdum á sumum staðanna.

Í flestum fiskimannasamfélögum á austurströndinni eru annaðhvort tamílar eða múslimar. Átökin í landinu hafa haft miklar afleiðingar fyrir alla, flestir íbúar sjávarþorpa á austurströndinni höfðu áður hrakist frá heimabyggð sinni, sumir oftast en einu sinni og konur eru í forsvari fyrir stóran hluta heimila. Auk þessa hafði herinn takmarkað fiskveiðar að verulegu leyti. Árið 2008 hafði megináherslu verkefnisins verið breytt og hún lögð á að styrkja samfélagssamtök, til að gera þeim kleift að viðhalda og stýra starfsemi í þeim byggingum sem verkefnið hafði lagt til. Frjálsu félagasamtökin Sewalanka unnu áfram að því að styrkja og virkja þessi samtök með stuttum námskeiðum um fiskvinnslu í flestum þorpanna, og að framkvæmd verkefna um bætt lífsviðurværi sem ÞSSÍ fjármagnaði og starfsfólk ÞSSÍ tók virkan þátt í.

Við árslok 2008 hafði byggingarframkvæmdum verið lokið að mestu leyti en enn átti eftir að leggja lokahönd á verkið á mörgum stöðum, m.a. í tengslum við vatnsöflun og rafmagnstengingar, sem og að lagfæra smávægilega galla. Á sumum löndunarstaðanna voru líka gerðar breytingar og viðbætur sem voru nauðsynlegar vegna þeirra verkefna um bætt lífsviðurværi sem voru í bígerð. Vinnunni var að mestu lokið snemma árs 2009 og var aðstaðan fullbúin á öllum stöðum um mitt ár 2009. Aðstaðan var afhent skráðum samfélagssamtökum (CBOs) á hverjum stað sem eru í flestum tilvikum fiskisamvinnufélög.

Fyrir utan að bæta lífsviðurværi félaga í samfélagssamtökunum og fjölskyldna þeirra var tilgangur verkefna um bætt lífsviðurværi einnig sá að koma samtökunum fyrir í gang og skapa þeim tekjur þannig að þau yrðu fær um að viðhalda og stjórna aðstöðunni og taka þátt í frekari verkefnum til að bæta lífsviðurværi. Í fyrstu var ætlunin sú að þessi verkefni myndu einkum tengjast fiskveiðum, annaðhvort vinnslu og sölu afla eða að því að veita þjónustu. Þó verður að hafa í huga að engar strandveiðar eru stundaðar yfir rigningartímabilið eða í um fjóra mánuði á ári, þ.e.a.s. frá nóvember til febrúar á austurströndinni og frá maí til ágúst á vesturströndinni. Af þeirri ástæðu urðu verkefnin fjölbreyttari eins og vikið verður að síðar.

Framkvæmd verkefnanna um bætt lífsviðurværi gekk vel. Starfsfólk ÞSSÍ heimsótti löndunarstaðina oft og sérstök áhersla var lögð á að mynda tengsl milli samfélaganna og fiskimálastjórnar héraðanna með því að hafa skrifstofu fyrir fiskiráðunauta í þeirri aðstöðu sem var komið á fót. Í mörgum tilvikum voru byggingarnar notaðar af öðrum opinberum aðilum, t.d. við reglubundið mæðra- og ungbarnaeftirlit. Þar voru einnig haldin stutt námskeið á vegum ýmissa frjálsra félagasamtaka og margs konar önnur samfélagsstarfsemi var stunduð þar. Verkefnið um bætt lífsviðurværi tengjast einnig oft ýmiss konar samfélagsþjónustu og t.a.m. var leikskólum komið á fót á þremur löndunarstöðum, nokkrir opnuðu verslanir, testofur eða bókasöfn og boðið var upp á gistiþjónustu, auk aðstöðu til að geyma og gera við veiðarfæri og utanborðsmótora, en það var upphaflegt hlutverk aðstöðunnar. Fiskvinnsluadstaða var í mörgum tilvikum innan aðalbyggingarinnar og í öllum tilvikum girt af. Meiri hluti samfélagssamtakanna kom á örlánakerfi með hluta af því fjármagni sem ÞSSÍ lagði til.

Í flestum tilvikum voru byggingarnar komnar að fullu í notkun og verkefnið um bætt lífsviðurværi komin til framkvæmda um mitt ár en of snemma var að spá fyrir um gengi þeirra. Áður en ÞSSÍ yfirgaf Sri Lanka gerði stofnunin samning við Sewalanka til loka ársins um að ljúka við framkvæmd nokkurra verkefna og halda áfram að vinna að því að virkja samfélagssamtökin. Starfið virðist hafa

In most cases the buildings were in full use and the livelihood projects were being implemented by the middle of the year, but it was too early to see how they might fare. Before leaving Sri Lanka, ICEIDA made an agreement with Sewalanka to complete the implementation of a couple of projects and to continue community mobilisation activities until the end of the year. This work appears to have been successful. Most of the CBOs now have an adequate income base to manage and maintain the facilities and over 80% now appear to have reached a stage in their development and have enough income to be able to manage micro-finance schemes without external support. Sewalanka expects to make a further evaluation on the sustainability of the projects by mid 2010.

Satellite Based Fish Forecasting

There has been a considerable increase in the off-shore fishery in Sri Lanka since the early 1980s. It already accounts for about 40% of the marine landings, and authorities actively promote further expansion, ostensibly to relieve the pressure on the coastal resources, but also to increase production and promote exports. Most of the vessels engaged in this fishery are 10-14 m long and may stay out at sea for 10-30 days. Almost half of that time is spent sailing to the fishing grounds and searching for areas where tuna and other large pelagic species are abundant. In this project, the aim was to shorten the search time by identifying areas where oceanographic conditions which influence the distribution and abundance of pelagic fish are favourable. Oceanic conditions which have been found to be related to the abundance and distribution of tuna species targeted in this fishery include chlorophyll concentration, sea surface temperature, sea surface height and temperature gradient. These variables are all monitored by various satellites and data can be downloaded free of charge on the Internet.

In this project, which started in mid-2007, ICEIDA has provided the equipment needed, as well as technical support and training for staff at the National Aquatic Research and Development Agency (NARA). In August 2008, NARA started to provide forecasts for the fleet, based on analysis of data on catch and oceanographic conditions in 2006-2007. Early indications are that the forecast is useful and average catches are usually considerably higher within the predicted areas than outside them. There is however a need to improve the predictions and to make them applicable to a larger area. To do this, data collection was intensified in 2008 and 2009 and maps and log-books were produced and distributed to vessels taking part in the project. The lead NARA researcher in this project came to Iceland in September 2009 to undertake six months training at the United Nations University Fisheries Training Programme (UNU-FTP) and analysed these data further under the supervision of two senior researchers of the Marine Research Institute. Already the predictive powers of the forecasts have been improved and NARA now has a well functioning system to receive feedback and reliable information on the fishery and the skills and expertise required to continue to improve the forecasts and study further the biology of these important stocks. The implementation of this project thus appears to have been successful.

Fishing Vessel Registry

The collection, analysis and dissemination of fisheries statistics was identified during the exploratory missions as an area needing urgent attention and support. Apart from having administrative and management functions, a vessel registry is also seen to become an integral part of an improved fisheries data collection system, and with that in mind, ICEIDA agreed to support a project to establish a vessel registry for marine fishing vessels in Sri Lanka. The project started in September 2007 when a central database was established based on census data of marine fishing vessels. Although the registry was fully functional by mid-2008, it was clear that it was not being updated fast enough, mainly because of lack of commitment by district offices. An extension was therefore proposed to provide district databases, equipment and training for staff in the district offices.

In February 2009, the Icelandic consultant who designed the vessel registry came to assist in developing the district databases together with the local ICEIDA expert and a local IT company. Concurrently, the Sri Lankan experts wrote a design manual with a detailed description of the database, making it possible for local experts to maintain and modify the vessel registry. Before departing, ICEIDA paid for a one-year service contract with the local IT company, securing the smooth operation of the vessel registry, and the main technical expert of the vessel registry in the Department of Fisheries studied for six months in Iceland under the UNU-FTP. The vessel registry will continue to improve as new records are entered, but it already provides immediate access to relatively good data on all types of vessels in marine fisheries in Sri Lanka and is already being used for administrative and analytical purposes. Information from the vessel registry provided important inputs into a study on the economics of the off-shore fisheries in Sri Lanka, in a final project in the UNU-FTP in 2009-2010.

During the stay of the technical expert with the UNU-FTP in 2009, he successfully developed a fisheries statistics database for the marine fisheries in Sri Lanka, guided by the Icelandic consultant who designed the vessel registry, an expert from the Directorate of Fisheries. This database is independent of the vessel registry, but information from the registry is an important reference and can in some cases be used directly as input into calculations to estimate total catches. It will be stationed in the vessel registry unit, using the same staff, infrastructure and expertise. The success achieved in the vessel registry project has exceeded expectations and made a significant contribution to the overall goal originally envisaged.

Strategies for Development of Asian Reservoir and Lake Fisheries

Man-made lakes have a long history in Sri Lanka as natural lakes are rare. Large reservoirs and irrigation systems were one of the foundations of ancient kingdoms, dating back more than 2500 years. In many of these reservoirs, fisheries are dependent on the release of hatchery produced juveniles, so-called 'culture based fisheries'. Reservoir fisheries are important in Sri Lanka, but there is still potential for further development. Fisheries and aquaculture in fresh waters are of importance regionally and Sri Lanka benefits from regional cooperation through membership of an intergovernmental organisation, NACA, Network of Aquaculture Centres in Asia-Pacific. At the request of the Government of Sri Lanka and NACA, ICEIDA has supported a regional project with the participation of Sri Lanka, Thailand, China, India, Nepal and Pakistan. The main objectives of the project are to identify research and development needs for the effective utilisation of reservoirs and lakes for fish production and developing capacity for the management of such fisheries. Ten sub-projects are being carried out, some are already completed and others are near completion. Some of the sub-projects formed the mainstay of papers presented at a "write-shop" in Thailand in 2008 on "Success stories in Asian aquaculture", to which ICEIDA also contributed. The proceedings were published by Springer in early 2010, where ICEIDA's contribution is acknowledged. The regional project started in August 2007 and will be completed in 2010. Reports on the project appear on the NACA website, see http://www.enaca.org/modules/inlandprojects/index.php?content_id=4.

Other Activities

As in previous years, ICEIDA sponsored in June the annual session of the Sri Lanka Association for Fisheries and Aquatic Resources. In view of the potential for increased fish production in Sri Lankan reservoirs, ICEIDA supported the translation of a booklet on *Better practice approaches for culture-based fisheries development in Asia* into Sinhala and Tamil, originally published by NACA and the Australian Centre for International Agricultural Research. Three hundred copies were printed in each language and distributed to libraries, universities, fisheries offices, NGOs and others around Sri Lanka to be used in training and

skilað góðum árangri. Flest samfélagssamtökin hafa nú fullnægjandi tekju-grunn til að stýra og viðhalda aðstöðunni og yfir 80% þeirra virðast hafa náð því stigi og hafa nægar tekjur til að geta stýrt örlánakerfi án utanaðkomandi stuðnings. Sewalanka gerir ráð fyrir að leggja frekara mat á sjálfbærni verkefnanna um mitt ár 2010.

Fiskispár með aðstoð upplýsinga frá gervihnöttum

Úthafsveiðar við Srí Lanka hafa aukist umtalsvert frá því snemma á níunda áratugnum. Þær skila um 40% af lönduðum sjávarafli og nú vinna yfirvöld með virkum hætti að því að auka þær enn frekar, sumpart til þess að draga úr álagi á strandveiðistofna, en jafnframt til að auka framleiðslu og útflutning. Flestir bátar á þessum veiðum eru 10-14 m á lengd og þola 10-30 daga úthald. Nær helmingur úthaldsins fer í að sigla á miðin og leita að svæðum sem eru auðug af túnfiski og öðrum stórum uppsjávartegundum. Markmiðið með þessu verkefni var að stytta leitartímann með því að skilgreina þau svæði þar sem sjávarskilyrði, sem hafa áhrif á dreifingu og stærð uppsjávartegunda, eru hagstæð. Sjávarskilyrði sem tengjast dreifingu á eftirsóttum túnfisktegundum eru m.a. magn blaðgrænu, yfirborðshiti sjávar, ölduhæð og hitastigull. Fylgst er með öllum þessum breytum frá nokkrum gervitunglum og hægt er að hlaða niður gögnum af Netinu án endurgjalds.

ÞSSÍ hefur í þessu verkefni, sem hófst um mitt ár 2007, lagt til nauðsynlegan búnað, tækniástoð og annast þjálfun starfsfólks Hafrannsóknarstofnunar Srí Lanka (NARA). Í ágúst 2008 hóf sú stofnun að gefa út spár fyrir fiskveiðiflotann sem eru byggðar á greiningu gagna um aflabrögd og sjávarskilyrði árin 2006-2007. Fyrstu vísbendingar gefa til kynna að spárnar séu gagnlegar og er meðalafli almennt talsvert meiri á spásvæðunum en utan þeirra. Engu að síður er nauðsynlegt að bæta spárnar og láta þær ná til stærri hafsvæða. Í þessum tilgangi var gagnaöflun eflað á árunum 2008 og 2009 og voru kort og afladagbækur útbúin og þeim dreift til þeirra skipa sem taka þátt í verkefninu. Sérfræðingur NARA í þessu verkefni kom til Íslands í september 2009 og lauk sex mánaða námi hjá Sjávarútvegsskóla Háskóla Sameinuðu þjóðanna (UNU-FTP) þar sem hann vann að frekari greiningu á þessum gögnum undir leiðsögn tveggja reyndra sérfræðinga Hafrannsóknarstofnunar Íslands. Búið er að bæta forspárgildi spánna nú þegar og NARA ræður nú yfir skilvirku kerfi, sem tekur við endurgjöf og áreiðanlegum upplýsingum um fiskveiðar, og býr yfir þeirri færni og sérfræðikunnáttu sem er nauðsynleg til að halda áfram að bæta spárnar og rannsaka frekar líffræði þessara mikilvægu stofna. Framkvæmd þessa verkefnis virðist því hafa tekist vel.

Fiskiskipaskrá

Í upphaflegum úttektum á möguleikum til tvíhliða þróunarsamvinnu við Srí Lanka kom í ljós að afar áriðandi er að sinna og styðja við söfnun, greiningu og dreifingu tölfraðilegra gagna um sókn og aflabrögd. Auk stjórnsýslulegs mikilvægis fiskiskipaskrárinnar er einnig litið svo á að hún verði óaðskiljanlegur hluti af uppbyggingu virks gagnaöflunarkerfis fyrir sókn og landanir. Með það í huga samþykkti ÞSSÍ að styðja verkefni um að koma á fót fiskiskipaskrá fyrir sjóveiðiskip á Srí Lanka. Verkefnið hófst í september 2007 þegar miðlægum gagnagrunni var komið á fót með skráningargögnum um sjóveiðiskip. Enda þótt gagnagrunnurinn hafi verið kominn í gagnnið að fullu um mitt ár 2008 var greinilegt að hann var ekki uppfærður nægilega ört, einkum vegna þess að héraðsskrifstofurnar lögðu á það litla áherslu. Því var gerð tillaga um að verkefnið yrði framlengt í þeim tilgangi að útvega starfsfólki héraðsskrifstofanna gagnagrunna, búnað og veita því þjálfun.

Íslenski ráðgjafinn, sem hannaði fiskiskipaskrána, kom í febrúar 2009 til að aðstoða, ásamt sérfræðingi ÞSSÍ og upplýsingatæknifyrirtæki á staðnum, við þróun þessara gagnagrunna fyrir héruðin. Á sama tíma skrifuðu sérfræðingar frá Srí Lanka hönnunarleiðbeiningar með ítarlegri lýsingu á gagnagrunninum þannig að sérfræðingar á staðnum gætu viðhaldið skipaskránni og gert á henni breytingar. Áður en ÞSSÍ yfirgaf Srí Lanka gerði stofnunin eins árs þjónustusamning við upplýsingatæknifyrirtækið til að tryggja snurðulausa starfsemi fiskiskipa-

skrárinnar og helsti tæknisérfræðingur skrárinnar á fiskimálasviði sjávarútvegsráðuneytis Srí Lanka stundaði nám um sex mánaða skeið á vegum Sjávarútvegs-skóla Háskóla S.þ. á Íslandi. Eftir því sem skráningum fjölgar aukast gæði fiskiskipaskrárinnar en nú þegar er unnt að fá tafarlausan aðgang að allgöðum gögnum um allar gerðir skipa að veiðum við Srí Lanka og hefur skipaskráin verið notuð í stjórnsýslulegum tilgangi og til greininga. Upplýsingar úr fiskiskipaskránni voru mikilvægt innlegg í könnun á efnahagslegum þáttum fiskveiða við Srí Lanka í lokaverkefni hjá Sjávarútvegsskóla Háskóla S.þ. 2009-2010.

Á meðan tæknisérfræðingurinn var við nám í Sjávarútvegsskóla Háskóla S.þ. á árinu 2009 þróaði hann með góðum árangri gagnagrunn með tölulegum upplýsingum um sjóveiðar við Srí Lanka undir leiðsögn íslenska ráðgjafans sem hannaði fiskiskipaskrána en hann er sérfræðingur hjá Fiskistofu. Þessi gagnagrunnur hefur engin tengsl við fiskiskipaskrána en upplýsingar úr henni eru engu að síður mikilvæg heimild og geta í sumum tilvikum nýst beint til útreikninga á heildarafli. Gagnagrunnurinn verður staðsettur innan sömu einingar sem hýsir fiskiskipaskrána og mun nýta sama starfsfólk, búnað og sérfræðipækkingu. Verkefnið um fiskiskipaskrána gekk vonum framar og er verulegur áfangi í að ná þeim árangri sem stefnt var að í upphafi.

Þróun veiða í uppistöðulónum og vötnum

Manngerð stöðuvötn eiga sér langa sögu á Srí Lanka þar sem náttúruleg vötn eru fá. Stór uppistöðulón og áveitukerfi voru meðal grunnstoða konungsríkja til forna og eiga sér yfir 2500 ára sögu. Í mörgum þessara uppistöðulóna byggjast fiskveiðar á því að ungvíði, sem klakið er og alið í eldisstöðvum, er sleppt út í vötnin þar sem þau vaxa og verða undirstaða veiða (e. culture based fisheries). Veiðar í uppistöðulónum eru mikilvægar á Srí Lanka en þó eru enn möguleikar á frekari þróun. Veiðar og eldi í ferskvatni eru mikilvægar í Asíu og Srí Lanka hefur hag af svæðisbundnu samstarfi á grundvelli aðildar að NACA, Network of Aquaculture Centres in Asia-Pacific. Að beiðni ríkisstjórnar Srí Lanka og NACA hefur ÞSSÍ stutt verkefni sem Srí Lanka, Taíland, Kína, Indland, Nepal og Pakistan taka þátt í. Meginmarkmið verkefnisins eru að greina hvaða rannsóknir og þróunarstarf þurfa að eiga sér stað til þess að bæta nýtingu uppistöðulóna og stöðuvatna til fiskframleiðslu og stuðla að uppbyggingu á færni og þekkingu til að stýra slíkri nýtingu. Tíu undirverkefni hafa verið tekin til framkvæmdar og er sumum þeirra þegar lokið á meðan önnur er mjög langt á veg komin. Sum undirverkefnanna voru meginefni nokkurra greina sem voru kynntar og unnið með á vinnufundi (e. write-shop) í Taílandi árið 2008 um árangursögur í asísku fiskeldi sem ÞSSÍ tók einnig þátt í. Útgáfufyrirtækið Springer birti afrakstur verkefnisins snemma árs 2010 þar sem framlags ÞSSÍ er getið. Heildarverkefnið hófst í ágúst 2007 og því mun ljúka um mitt ár 2010. Skýrslur um verkefnið eru birtar á heimasíðu NACA, sjá http://www.enaca.org/modules/inlandprojects/index.php?content_id=4

Önnur starfsemi

Líkt og undanfarin ár styrkti ÞSSÍ í júní ársfund Sri Lanka Association for Fisheries and Aquatic Resources (SLAFAR). Í ljósi möguleika á aukinni fiskframleiðslu í uppistöðulónum á Srí Lanka studdi ÞSSÍ þýðingu bæklingisins *Better-practice approaches for culture-based fisheries development in Asia* yfir á tungumálin sinhala og tamil, sem NACA og Landbúnaðarrannsóknarmiðstöð Ástralíu (ACI-AR) gáfu út upphaflega. Upplagið var 300 eintök á hvoru tungumáli en ritinu var dreift til bókasafna, háskóla, fiskistofa, frjálsra félagasamtaka og annarra aðila á Srí Lanka og verður bæklingurinn notaður við þjálfun og frekari starfsemi. Ensku útgáfuna er hægt að sjá á: <http://www.aciar.gov.au/publication/MN120>

Löndunarstaðaverkefnið er langstærsta verkefnið sem ÞSSÍ tókst á hendur á Srí Lanka. Enda þótt megináherslan hafði verið lögð á uppbyggingu grunnvirkja í upphafi færðist hún fljótlega yfir á þau samfélög sem áttu að taka yfir og nota byggingarnar. Þetta tvennt fór saman. Á þennan hátt var byggt upp mjög náð samstarf við fiskimálasvið sjávarútvegsráðuneytis Srí Lanka og jafnvel enn frekar

extension activities. The English version can be viewed at: <http://www.aciar.gov.au/publication/MN120>.

By far the largest project ICEIDA engaged in during operations in Sri Lanka was the landing sites project. Although the main emphasis was on infrastructure construction early on, the focus soon moved to the communities which were going to take over and use the buildings. The two went hand-in-hand. In this a strong partnership was forged, not only with the Department of Fisheries, but even more so with a local NGO, Sewalanka, and eventually directly with the communities. The cooperation was dynamic and creative, and both ICEIDA and Sewalanka learned a lot. ICEIDA actively contributed to the training of the Sewalanka community mobilisers. To acknowledge the importance of this collaboration and to facilitate improved monitoring of mobilisation activities in future, ICEIDA funded the development of a database, a computerised information management system, to monitor community development. By the end of the year, this work was well advanced and clear that trial runs of the database would start in early 2010.

Gender Mainstreaming

One project where gender mainstreaming has been particularly applicable is the landing site project. It was originally envisaged as an infrastructure project. A list of registered landing sites was provided by the Department of Fisheries and from these a number of sites were selected, based on the number of craft using the site in question, how well a local CBO, usually a fishermen's association which was to receive the facilities, was functioning, and the availability of a building site.

In most cases the CBOs were fairly weak and therefore Sewalanka was engaged to assist in community mobilisation, in order to build up capacity in the communities to take over and manage the facilities. The facilities were designed with the needs of fishermen in mind. As mentioned earlier, during the monsoon period for about four months of the year, there is essentially a cessation in the coastal fisheries as the vessels are too small to be out in rough seas. Before the civil conflict, fishermen used to migrate between the east and west coasts, as the monsoon seasons were at different times depending on the coast. Although such migrations are not likely to resume, it still is mainly the role of the women to care for the household during monsoon season. The importance of women as providers to the household has also increased as the conflict has resulted in a large number of female-headed households. This is especially true for the conflict areas in the north and the east, but is also true for other rural areas where the Sri Lanka military recruits many of their soldiers.

It is against this background that gender mainstreaming is especially important at the community level and this is reflected in the livelihood projects and the use to which the facilities were put which in most cases included a number of activities independent of fisheries. In the majority of cases, women formed the backbone of the livelihood projects. These livelihood projects also served an important social function, especially in Muslim communities where these projects provided a much needed opportunity for social interaction among a group that was in some cases rather isolated. The establishment of kindergartens at three of the sites also freed up time for women to engage in other activities.

við frjálsu félagasamtökin Sewalanka og um síðir var tekið upp beint samstarf við samfélögin. Samstarfið var öflugt og árangursríkt og bæði ÞSSÍ og Sewalanka lærðu mikið af því. ÞSSÍ tók virkan þátt í að þjálfa leiðbeinendur á vegum Sewalanka. ÞSSÍ ákvað, til að undirstrika mikilvægi þessa samstarfs og til að greiða fyrir bættu eftirliti með þeirri starfsemi sem miðar að því að styðja og virkja samfélagið, að fjármagna þróun gagnagrunns, sem eru tölvukerfi fyrir upplýsingastjórnun, til að fylgjast með þróun samfélagsins. Við árslok var þessi vinna vel á veg komin og áætlað að prófanir á gagnagrunninum myndu hefjast snemma árs 2010.

Þverlæg málefni - jafnréttismál

Samþætting kynjasjónarmiða er einna mest áberandi í löndunarstaðaverkefnum. Upphaflega stóð til að það yrði þáttur í að byggja upp grunnvirki samfélagsins. Fiskimálasvið sjávarútvegsráðuneytisins lagði fram lista yfir skráða löndunarstaði og voru nokkrir þeirra valdir á grundvelli þess fjölda báta sem lagði aflla sinn upp á viðkomandi löndunarstað, hversu skilvirk starfsemi samfélagssamtaka staðarins var, sem eru venjulega samtök sjómanna sem taka við aðstöðunni, og framboðs á byggingarlóðum.

Í flestum tilvikum voru samfélagssamtökin fremur veikburða og því var Sewalanka fengið til að aðstoða við að virkja þau til þátttöku í þeim tilgangi að byggja upp færni til að taka við og stýra aðstöðunni. Aðstaðan var hönnuð með þarfir sjómanna í huga. Eins og greint var frá hér framar hætta strandveiðar að mestu yfir rigningartímabilið, eða í um fjóra mánuði á ári, þar sem bátarnir eru of litlir til að hægt sé að nota þá í erfiðu sjólagi. Áður en til átaka kom í landinu fluttu sjómenn sig um set milli austur- og vesturstrandanna þar sem rigningartímabilið er á mismunandi tímum í landshlutunum. Ólíklegt er að slíkir flutningar verði teknir upp að nýju en engu að síður er það enn að mestu hlutverk kvenna að fara með forsjá heimilisins á rigningartímanum. Einnig hefur mikilvægi kvenna sem framfærenda heimila aukist þar sem átökin leiddu til þess að konur urðu einu fyrirvinnur mikils fjölda heimila. Þetta á einkum við á áttaksvæðunum í norðri og austri en einnig á öðrum svæðum í dreifbýli þaðan sem margir hermenn í her Srí Lanka koma.

Við þessar aðstæður er samþætting kynjasjónarmiða í samfélaginu sérlega áriðandi og það endurspeglast í verkefnum um bætt lífsviðurværi og nýtingu aðstöðunnar sem í flestum tilvikum hýsir ýmiss konar starfsemi sem er óháð fiskveiðum. Í flestum verkefnum voru konur meginþorri þátttakenda. Verkefni höfðu einnig mikið félagslegt gildi, einkum í samfélögum múslima þar sem þau gáfu hópi, sem var í sumum tilvikum fremur einangraður, kærkomið tækifæri til félagslegra samskipta. Þegar leikskólum var komið á fót á þremur löndunarstöðum fengu konur enn fremur aukið svigrúm til að taka þátt í annarri starfsemi.

NICARAGUA

NÍKARAGVA

Introduction

Nicaragua is a constitutional democracy, with a directly elected president, vice-president and unicameral National Assembly, for concurrent 5-year terms. Nicaragua has four branches of government, the executive, the legislative, the judicial and the electoral. Daniel Ortega, the leader of the Sandinista party (FSLN), is the current president and therefore both head of state and head of government. Ortega's "Government of Reconciliation and National Unity" entered its third year of a five-year term in 2009. The FSLN has a minority in the Assembly, 38 out of 92 members, and there a stalemate between the Government and opposition on various issues, including the state budget, continues, as it has since 2007.

The 30th Anniversary of the Sandinista Revolution was held on 19 July, but the president continues to be criticized by opposition parties, women's rights groups, as well as by foreign governments and donors, especially regarding the municipal elections of November 2008 and the continued disagreement with civil society organizations. A number of donors have reduced or cut their aid programmes, especially budget support. The president continues to strengthen ties with alternative donors especially the Bolivarian Alternative for the Americas (ALBA). Furthermore, the govern-

Nicaragua maintains its ranking in the UNDP 2009 Human Development Index, is in 124th place of 182 countries. Income disparity is great in Nicaragua with the income of the lowest 10% only 1.4% while the income of the highest 10% was 41.8% of the total in 2005. Corruption continues to be a serious issue and according to the Transparency International Corruption Perception Index for 2009 Nicaragua is in 130-138th place out of 180 countries.

Development Cooperation between ICEIDA and Nicaragua

After having steadily increased its support to Nicaragua, ICEIDA had to make the difficult decision to close the Icelandic mission in Nicaragua. The decision, which was taken by the Government of Iceland in February 2009, was due to the adverse effects of the financial crisis on the Icelandic economy. The Icelandic mission in Nicaragua subsequently closed its offices on 1st August 2009. This unexpected turn of events was the determining factor for the operation of ICEIDA in the country for the year.

Nicaragua - Key Figures

Land area	121,428 km ²
Population	5.9 million
Population growth rate	1.8%
GDP per capita PPP	2,800 US\$
GDP growth rate	-2.9%
Life expectancy at birth	72.7 years
Adult literacy rate (age 15 and above)	78%
Population living below 2 US\$ a day	31.8%
Human Development Index, rank	124
ICEIDA contribution 2009	1.5 million US\$

Statistical Sources: *Human Development Report 2009*, published by the United Nations Development Programme. *CIA World Factbook: Nicaragua* (estimated numbers for 2009)

ment had still not adopted a new national development policy before the end of the year. The citizens' confidence in public institutions continues to decline according to a survey on democracy in Nicaragua. Significantly more people feel disenfranchised, do not trust the democratic process and do not engage in politics than in 2005, especially women and youth. Some attribute this negative trend to the questionable municipal elections in 2008 and to the negative effect of the long standing "pacto" between the FSLN (Frente Sandinista de Liberación Nacional) and the PLC Partido Liberal Constitucionalista).

The GDP showed negative growth of -1% in 2009 down from 3.2% in 2008 and 3.8% in 2007. The GDP per capita was USD 995 in 2009 and the GDP (PPP) was USD 2,654. The twelve month average consumer price inflation rate ended at 4.3%, down from 19.9% in 2008. Remittances per capita were USD 132 in 2007 or close to 15% of GDP, compared to an average of USD 114 in Latin America and the Caribbean and USD 58 worldwide. Unemployment is estimated to be 5.9% in 2009 but underemployment was 46.5% in 2008.

Despite closing its country office in Nicaragua, ICEIDA continued to honour its obligations towards the Government of Nicaragua. ICEIDA funded social sector projects wound down before the end of the first quarter of 2009. However, support to the energy sector will continue until the end of 2012, at least, in accordance with the bilateral agreement on capacity building in the geothermal sub-sector.

Ambassador Sighvatur Björgvinsson, Director General of ICEIDA, visited Nicaragua in March, to meet with Samuel Santos, Minister of Foreign Affairs and Emilio Rappacioli, Minister of Energy and Mines.

The ICEIDA project manager for the Geothermal Capacity Building Project, Gioconda Guevara, was after 1 August, the only ICEIDA staff member in Nicaragua. The decision was made to acquire office space for the project manager at one of the Nordic Embassies in Managua. The Finnish Embassy immediately offered office space and services, which was the ideal solution since Finland is also supporting renewable energy development in the region.

Inngangur

Níkaragva er stjórnskrárbundið lýðræði þar sem forseti, varaforseti og lög-gjafarsamkundan, sem starfar í einni þingdeild, eru kosin á sama tíma beinni kosningu til fimm ára í senn. Ríkisvaldið er fjórskipt og skiptist milli framkvæmdarvalds, löggjafarvalds, dómsvalds og kosningaráðs (e. electoral). Daniel Ortega, leiðtogi Sandínista (FSLN), er sitjandi forseti landsins og því bæði þjóðhöfðingi og leiðtogi ríkisstjórnarinnar. Ríkisstjórn Ortega, þjóðareiningar- og sáttastjórnin, hóf árið 2009 sitt þriðja starfsár af fimm á kjörtímabilinu. Sandínistar hafa minnihluta á þingi, 38 sæti af 92, og einkenndist árið, líkt og allar götur síðan 2007, af pattstöðu milli ríkisstjórnar og stjórnarandstöðu í ýmsum málum, m.a. vegna fjárlaga.

Haldið var upp á 30 ára afmæli byltingar Sandínista 19. júlí en stjórnarandstöðu-flokkarnir, kvenréttindahópar, sem og erlendar ríkisstjórnir og veitendur þróunaraðstoðar, hafa haldið áfram að gagnrýna forsetann, einkum vegna sveitastjórnarkosninganna í nóvember 2008 og viðvarandi ósamkomulags við borgaralegar samfélagsstofnanir. Nokkrir veitendur þróunaraðstoðar hafa dregið úr eða hætt aðstoð sinni, einkum fjárlagastuðningi. Forsetinn hélt áfram að styrkja samstarf

Níkaragva var árið 2009 líkt og áður í 124. sæti af 182 á lista Sameinuðu þjóðanna yfir þróun lífskjara (HDI). Misskipting tekna er enn mikið vandamál í Níkaragva þar sem fátækustu 10% höfðu 1,4% tekna í landinu en ríkustu 10% höfðu 41,8% tekna 2005. Spilling er enn alvarlegt vandamál og samkvæmt lista Transparency International yfir spillingu árið 2009 er Níkaragva í 130.-138. sæti af 180.

Þróunarsamvinna ÞSSÍ og Níkaragva

Í ljósi þess að ÞSSÍ hafði aukið stuðning sinn í Níkaragva jafnt og þétt var það þungbær ákvörðun að loka íslensku skrifstofunni í landinu. Ástæða þessarar ákvörðunar ríkisstjórnar Íslands í febrúar 2009 voru neikvæð áhrif fjármálakreppunnar á Íslandi. Íslensku skrifstofunni í Níkaragva var síðan lokað 1. ágúst 2009. Þessi óvænta þróun mála hafði eðlilega mikil áhrif á starfsemi ÞSSÍ í landinu á árinu.

Níkaragva – Helstu lykiltölur

Flatarmál	121.428 km ²
Mannfjöldi	5,9 milljónir
Fólksfjölgun	1,8%
VLF á mann, jafnvirðisgildi (PPP)	2.800 US\$
Hagvaxtarþrósentu (VLF)	-2,9%
Lífslíkur við fæðingu	72,7 ár
Læsi (15 ára og eldri)	78%
Hlutfall íbúa sem lifir á undir 2 US\$ á dag	31,8%
Sæti á lífsskjaralista S.þ.	124
Framlag ÞSSÍ 2009	189 milljónir ÍSK

Heimildir: *Human Development Report 2009*, útgefið af: United Nations Development Programme. *CIA World Factbook: Nicaragua* (átætlaðar tölur fyrir 2009)

sitt við óhefðbundna veitendur þróunaraðstoðar, einkum Bolivarian Alternative for the Americas (ALBA). Ríkisstjórnin hafði enn fremur ekki samþykkt nýja þróunaráætlan fyrir landið fyrir lok ársins. Enn dregur úr trausti almennings á opinberum stofnunum samkvæmt könnun á lýðræði í Níkaragva. Umtalsvert fleira fólk, borið saman við 2005, einkum konur og ungt fólk, lítur svo á að það hafi misst atkvæðisrétt sinn, treysta ekki lýðræðinu og taka ekki þátt í stjórnmálum. Sumir rekja skýringuna á þessari neikvæðu þróun til hinna umdeildu sveitarstjórnarkosninga 2008 og neikvæðra áhrifa af langvarandi samkomulagi (pacto) milli Sandínista og Partido Liberal Constitucionalista, PLC.

Verg landsframleiðsla var neikvæð á árinu 2009 eða -1% en var 3,2% árið 2008 og 3,8% árið 2007. Verg landsframleiðsla á mann var 995 US\$ árið 2009 og jafnvirðisgildi (PPP) 2.654 US\$. Meðalverðbólga, mæld sem vísitala neysluverðs, yfir 12 mánaða tímabil var 4,3%, hafði lækkað úr 19,9% árið 2008. Peningasendingar (e. remittance) á mann námu 132 US\$ árið 2007 eða nærri 15% af vergri landsframleiðslu en eru að meðaltali 114 US\$ í Suður-Ameríku og Karíbahafinu og 8 US\$ í heiminum. Áætlað er að atvinnuleysi sé 5,9% árið 2009 en hlutfall vinnulátilla 46,5% 2008.

Þrátt fyrir lokun umdæmisskrifstofunnar mun ÞSSÍ standa við skuldbindingar sínar gagnvart stjórnvöldum í Níkaragva. Þeim félagslegu verkefnum sem ÞSSÍ hefur fjármagnað var lokið á öðrum ársfjórðungi 2009. Stuðningi við orkugeirann verður engu að síður haldið áfram a.m.k. til ársloka 2012 í samræmi við tvíhliða samning um uppbyggingu á þekkingu og færni í jarðhitageiranum.

Sighvatur Björgvinsson, sendiherra og framkvæmdastjóri ÞSSÍ, heimsótti Níkaragva í mars og hitti Samuel Santos utanríkisráðherra og Emilio Rappaccioli ráðherra orku- og námumála.

Eftir 1. ágúst var Gioconda Guevara, verkefnisstjóri ÞSSÍ í jarðhitamálum, eini starfsmaður stofnunarinnar í Níkaragva. Ákveðið var að sækjast eftir skrifstofuhúsnæði fyrir verkefnisstjórnann hjá einu norrænu sendiráðanna í Managua. Finnsla sendiráðið bauð þegar í stað bæði aðstöðu og aðstoð sína sem var ákjósanlegasta lausnin þar sem Finnland styður einnig við þróun endurnýjanlegra orkugjafa á svæðinu.

ÞSSÍ studdi við byggingu skólastofa í Bluefields
ICEIDA supported the building of classrooms in Bluefields

Support to Social Infrastructure

Several projects in the social sector were in various stages of preparation when it was decided to close the Icelandic mission in Nicaragua. Subsequently, all preparations were halted and the focus put on finishing projects already being implemented.

In 2009, ICEIDA supported, in cooperation with the Ministry of Education and the town council of Bluefields municipality, the final stages in the construction of 10 primary school classrooms. The handover of the last classrooms in Bluefields was accomplished in April. This project was intended for completion before the end of 2008, but was delayed because of unavoidable circumstances.

An extension to the Maternal House (Casa Maternas) in Bluefields was completed in the beginning of April. The construction of the extension was in cooperation with the public health department of the South Atlantic Autonomous Region (SILAIS-RAAS) and meets an increasing need for the services of the Maternal House in Bluefields.

Support to the Energy Sector

The implementation of the Geothermal Capacity Building Project continued during 2009, in accordance with the Project Document and in collaboration with ICEIDA's main counterpart in Nicaragua, the Ministry of Energy and Mines (MEM). The project's overall objective is to enhance the utilization of geothermal resources in Nicaragua by strengthening capacities at government institutions involved in the development of geothermal resources in Nicaragua.

The main activities carried out during 2009 in the context of the project's first component, *Technical Assistance*, were a series of seminars related to the evaluation, review and monitoring of geothermal exploration studies undertaken in geothermal fields and projects in Nicaragua, covering geology, geochemistry and geophysics. In addition, technical assistance was provided on the evaluation of geothermal well drilling data and reservoir engineering. The MEM Research Unit continued to receive technical assistance and accompaniment when carrying out geothermal exploration studies in high enthalpy areas. Field trips were taken at which *in situ* training took place with staff from the Geothermal Department of the National Autonomous University of Nicaragua (UNAN), León campus, as well as from private concessionaire companies that filed a special request to participate. During 2009, special attention was given to technical assistance regarding calibration of the MEM geochemistry laboratory and starting up geochemical analysis processes and methods for water as well as gas samples. An expert from Iceland Geosurvey (ISOR) taught the course, together with experts from LA GEO, a geothermal company based in El Salvador. On environmental matters ICEIDA's counterpart is the Ministry of the Environment and Natural Resources (MARENA), for whom technical assistance consisted of the preparation of a General Guide to Environmental Impact Assessments (EIA). Further, a training workshop was held by an expert from the Icelandic Environmental Agency, who, together with MARENA technicians, identified and established priority activities to be undertaken in the year 2010 by the Ministry.

The second Project component is *Training and Capacity Strengthening*. Seminars and workshops took place on the following topics: petrographic analysis; data analysis and management; geothermal well drilling; and reservoir engineering. In addition, the training on Geographic Information Systems continued. A two-week theoretical-practical training course was held in Mexico. Three persons from the MEM Geochemistry Laboratory participated, as did an expert from UNAN (León). The subject was Analytical Geochemistry, and the seminar was led by experts at the Geothermal Directorate of the Mexico Institute for Electrical Studies. It consisted of both theoretical and practical classes at the Los Azufres geothermal field in Mexico. A total of some fifty professionals from public and private institutions participated in these courses and seminars. In 2010, the main objective is to train staff at government agencies charged with monitoring and follow-up to geothermal projects. A number

Stuðningur við félagslega innviði

Undirbúningur nokkurra félagslegra verkefna var misjafnlega langt á veg kominn þegar ákveðið var að loka skrifstofunni í Níkaragva. Í kjölfarið var öllum undirbúningi hætt og áhersla lögð á að ljúka verkefnum sem voru þegar komin til framkvæmda.

Á árinu 2009 veitti ÞSSÍ stuðning vegna lokafrágangs á byggingu 10 skólastofa fyrir grunnskóla í samvinnu við menntamálaráðuneytið og bæjarráð sveitarfélagsins Bluefields. Síðustu skólastofurnar í Bluefields voru afhentar í apríl. Áætlað hafði verið að ljúka verkefninu fyrir árslok 2008 en það tafðist af óvildráðanlegum ástæðum.

Lokið var við smíði viðbyggingar við mæðrahúsið (Casa Maternas) í Bluefields í aprílbyrjun. Viðbyggingin var byggð í samstarfi við lýðheilbrigðisdeild sjálfstjórnarsvæðis Atlantshafsstrandarinnar (SILAIS-RAAS) og er ætlað að mæta vaxandi eftirspurn eftir þjónustu mæðrahússins í Bluefields.

Stuðningur við orkumál

Framkvæmd verkefnisins um uppbyggingu þekkingar í jarðhitamálum hélt áfram 2009 í samræmi við verkefnisskjalið og í samstarfi við helsta samstarfsaðila ÞSSÍ í Níkaragva, ráðuneyti orku- og námumála (MEM). Helsta markmið verkefnisins er að auka nýtingu jarðhita í Níkaragva með því að byggja upp þekkingu og færni innan þeirra ríkisstofnana sem koma að nýtingu jarðhita-auðlindanna í landinu.

Helstu viðfangsefni á árinu 2009, sem féllu undir fyrsta verkþáttinn (tækniástoð), voru námstefnur er varða mat, endurskoðun og eftirlit vegna rannsókna á jarðhitanytingu á jarðhitasvæðum og verkefni í Níkaragva er varða jarðfræði, jarðefnafræði og jarðeðlisfræði. Einnig var veitt tæknileg aðstoð vegna mats á gögnum um jarðhitaboranir og um forðaverkfræði. Rannsóknareining ráðuneytis orku- og námumála naut áfram tæknilegrar aðstoðar og fylgdar við rannsóknir á nýtingu á jarðhita á háhitasvæðum. Farið var í vettvangsferðir til að þjálfva starfsmenn frá jarðhitadeild UNAN-háskólans í León, og einnig frá einkafyrirtækjum sem sóttu sérstaklega um þátttöku. Á árinu var sérstakri athygli beint að tæknilegri aðstoð vegna kvörðunar á jarðefnarannsóknarstofu ráðuneytis orku- og námumála og við að koma á verkferlum og aðferðum við jarðefnagreiningu vatns- og gassýna. Sérfræðingur frá Íslenskum orkurannsóknnum (ÍSOR) kenndi námskeiðið ásamt sérfræðingum frá LA GEO sem er jarðhitafyrirtæki með aðsetur í El Salvador. Samstarfsaðili ÞSSÍ í umhverfismálum jarðhitanytingar er umhverfis- og auðlindaráðuneytið (MARENA) en tæknileg aðstoð í þágu þess fólst í undirbúningi almennra leiðbeininga um umhverfismat jarðhitauppbyggingar (EIA). Enn fremur hélt sérfræðingur frá Umhverfisstofnun námskeið og skilgreindi og forgangsraðaði ásamt tæknimönnum frá umhverfis- og auðlindaráðuneytinu því starfi sem ráðuneytið þarf að sinna á árinu 2010.

Annar þáttur verkefnisins varðar þjálfun og þekkingaruppbyggingu. Haldnar voru námstefnur og námskeið um eftirfarandi efni: berggreiningu, gagnagreiningu og gagnastjórnun, jarðhitaborun og forðaverkfræði. Að auki var haldið áfram þjálfun í notkun landupplýsingakerfa. Haldið var tveggja vikna fræðilegt og verklegt námskeið í Mexíkó. Þrjú starfsmenn frá jarðefnarannsóknarstofu ráðuneytis orku- og námumála tóku þátt í námskeiðinu sem og sérfræðingur frá UNAN-háskólanum í León. Efnið var jarðefnagreining og var námstefnunni stýrt af sérfræðingum frá jarðhitadeild Rafrannsóknastofnunar Mexíkó. Boðið var upp á bæði fræðilega og verklega kennslu á Los Azufres jarðhitasvæðinu í Mexíkó. Alls tóku um 50 sérfræðingar frá einkafyrirtækjum og opinberum stofnunum þátt í þessum námskeiðum og námsstefnum. Á árinu 2010 er helsta markmiðið að þjálfva starfsfólk stofnana ríkisins sem sjá um hafa eftirlit með og fylgja eftir jarðhitaverkefnum. Allmargir starfsmenn ráðuneytis orku- og námu-

of MEM staff continued with their English classes. ICEIDA also financed the participation of a MEM engineer at the United Nations University Geothermal Training Programme in Iceland. A very important activity in this component was the one-week visit to Iceland by five Nicaraguan specialists (three from the Ministry of Energy and Mines and two from the Ministry of the Environment). During the visit they had the opportunity to visit geothermal fields and several institutions that work on environmental issues and the development of geothermal projects in Iceland.

The third Project component is *Infrastructure and Equipment*. The construction of the geochemistry laboratory, attached to the Ministry of Energy and Mines, was completed. This includes the procurement and installation of laboratory equipment such as a gas chromatograph, an ion chromatograph and an atomic absorption spectrophotometer, as well as lesser accessories, such as scales, crystal and reagents. The equipment has been calibrated and methodological validation has begun for the analysis of samples at the laboratory.

The fourth and last component is *Administration and Evaluation*. According to the Project Document an external mid-term evaluation had been scheduled to be held in late 2009. However, the Steering Committee decided to move the evaluation up to the second quarter of the year. A consultant from El Salvador with broad-based experience in geothermal development and a thorough knowledge of the energy sector in Nicaragua was contracted for the assignment. The mid-term evaluation allowed for identifying the progress achieved and difficulties encountered as the Project is implemented. Following the mid-term evaluation, the Steering Committee decided on some modifications to the Project in order to improve implementation efficiency and overall Project effectiveness. For the year 2009 Project execution was ninety-four percent (94%).

Support to NGOs

Support for the institutional capacity building of the Nicaraguan women's organization AMNLAE, for the prevention, awareness raising and action against gender based violence, continued for the duration of the funding period, ending in September 2009.

The Garifuna dance group Spirit Dancers was supported to participate in the International Poet Festival in Granada. The Garifunas are an indigenous group from the Caribbean Coast of Nicaragua.

Cross-Cutting Issues - Gender

The geothermal sub-sector has had the tendency to be male dominated, with larger part of employees and students within the sector being men. A reflection of that fact can be seen by analyzing student data from the UTU Geothermal Training Programme. Between 1978 and 2008, 402 scientists and engineers from 43 countries all around the world, have completed the UNU-GTP six-month specialised courses. Thereof, only 67 were women, or 17%.

The situation in Nicaragua seems to differ from that. Information from ICEIDA's geothermal project suggests that the gender distribution within the sub-sector in Nicaragua is quite special with women constituting half, or more than half, of staff and students in the field. Women constitute at least half of the employees working in the geothermal department at the Ministry of Energy and Mines (MEM) and at the geothermal laboratory. In the geothermal laboratory there are five employees, thereof three women, or 60%. In the geothermal department within MEM, the employees are six, half of whom are women. The gender ratio among the attendees of the seminars within ICEIDA's project tells the same story. The participants in the seminar held by the MEM and a private geothermal company are evenly distributed by gender, with 50% of them being women. In the seminars held by the Ministry of the Environment and Natural Resources (MARENA), women most often constitute 60% of the participants and in some seminars with more environmentally related topics they constitute 80%.

mála héldu áfram enskunámi sínu. Einnig fjármagnaði ÞSSÍ þátttöku verkfræðings frá því ráðuneyti í starfi Jarðhitaskóla Sameinuðu þjóðanna á Íslandi. Afar mikilvæg starfsemi undir þessum verkþætti var vikulöng heimsókn fimm sérfræðinga frá Níkaragva til Íslands (þrjú frá ráðuneyti orku- og námumála og tveir frá umhverfisráðuneyti). Í ferðinni fengu þeir tækifæri til að fara inn á jarðhitasvæði og heimsækja nokkrar stofnanir sem vinna að umhverfismálum og þróun jarðhitaverkefna á Íslandi.

Þriðji þáttur verkefnisins lýtur að grunnvirkjum og búnaði. Lokið var við byggingu jarðefnarannsóknarstofu við ráðuneyti orku- og námumála. Einnig var gengið í að útvega og setja upp búnað fyrir rannsóknarstofuna, s.s. gasgreini, jónagreini og frumeindagleypnimæli, auk minni búnaðar, s.s. vogir, kristalla og prófefni. Búnaðurinn hefur verið kvarðaður og fullgilding vegna aðferðarfæði við greiningar á sýnum á rannsóknarstofunni var hafin.

Fjórdi og síðasti þátturinn varðar stjórnun og árangursmat. Samkvæmt verkefnisskjalinu átti ytri áfangaúttekt að fara fram síðla árs 2009. Stýringnefndin ákvað hins vegar að matið skyldi fara fram á öðrum ársfjórðungi ársins. Til verksins var ráðinn ráðgjafi frá El Salvador með viðamikla reynslu á sviði jarðhitaþróunar og yfirgripsmikla þekkingu á orkugeiranum í Níkaragva. Í áfangaúttektinni var gerð athugun á framvindu verkefnisins og þeim vandamálum sem höfðu komið upp við framkvæmd verkefnisins. Í kjölfar áfangaúttektarinnar ákvað stýringnefndin að gera breytingar á verkefninu til að bæta framkvæmd og almenna skilvirkni verkefnisins. Á árinu 2009 tókst að koma 94% verkefnisins til framkvæmda.

Stuðningur við frjáls félagasamtök

Veittur var stuðningur á öllu stuðningstímabilinu, sem lauk í september 2009, við uppbyggingu þekkingar innan Kvennasamtaka Níkaragva, AMNLAE, vegna forvarna, vitundarvakningar og aðgerða gegn kynbundnu ofbeldi.

Garifuna-danshópurinn Spirit Dancers naut stuðnings til þátttöku í hátíðinni International Poet Festival í Granada. Um er að ræða danshóp frumbyggja frá svæðinu við Karíbahafsströnd Níkaragva.

Þverlæg málefni - jafnréttismál

Jarðhitageirinn hefur fremur laðað til sín karla en konur og eru stærstur hluti starfsmanna og nema á þessu sviði karlar. Þetta endurspeglast í gögnum um nemendur frá Jarðhitaskóla S.þ. Á tímabilinu 1978 til 2008 luku 402 vísindamenn og verkfræðingar frá 43 löndum sérhæfðum sex mánaða námskeiðum á vegum Jarðhitaskóla S.þ. Af þeim voru 67 konur eða 17%.

Staðan í Níkaragva virðist vera á annan veg. Af upplýsingum, sem hefur verið aflað á vegum jarðhitaverkefnis ÞSSÍ, má ráða að kynjahlutfallið í þessum geira í Níkaragva sé allsérstætt þar sem konur eru helmingur starfsmanna og nemenda á þessu sviði og jafnvel ríflega helmingur. Konur eru í það minnsta helmingur starfsmanna á jarðhitadeild ráðuneytis orku- og námumála og á jarðhitarannsóknarstofunni. Á þeirri rannsóknarstofu starfa fimm manns, þar af þrjár konur eða 60%. Á jarðhitadeild ráðuneytisins starfa sex manns og þar af er helmingurinn konur. Sömu sögu er að segja af kynjahlutfalli þeirra sem taka þátt í námstefnum á vegum verkefnis ÞSSÍ. Kynjahlutfall er jafnt meðal þátttakenda á námstefnum sem ráðuneyti orku- og námumála og einkafyrirtæki halda á þessu sviði. Á námstefnum á vegum umhverfis- og auðlindaráðuneytisins eru konur oftast 60% þátttakenda og á sumum námstefnum þar sem áherslan er meiri á umhverfismál eru þær 80%.

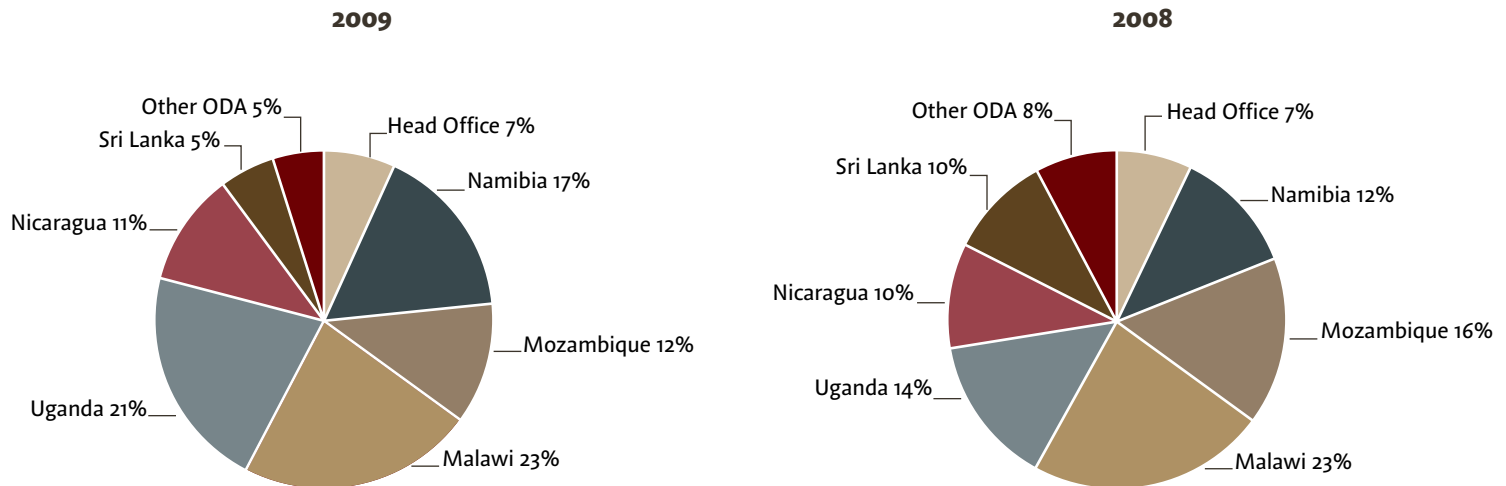
Götumynd frá Managva
Street shot from Managua

Financial Overview 2009

ICEIDA's contribution to bilateral cooperation was 14.1 million US\$ in 2009 which is a decrease of 37% compared to 2008¹. Iceland's contribution towards ODA was 0.33% of GNI, ICEIDA's portion of that amount was 41%.

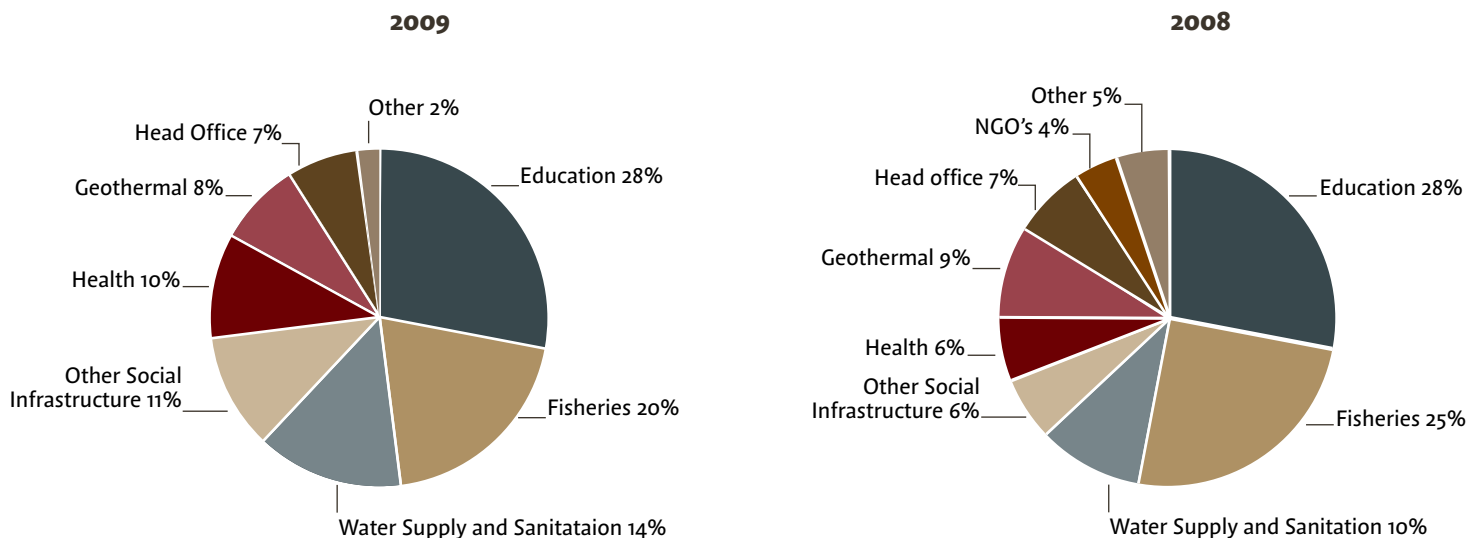
Expenditures – Geographical Distribution

Malawi is still the biggest recipient of ICEIDA support with 23% of overall expenditure or 3.2 million US\$. Second largest was Uganda with 21% of the total expenditure, or 3 million USD. Expenditure in Namibia amounted to 2.3 million US\$ (17%), 1.6 in Mozambique (12%) and 1.5 in Nicaragua (11%). Around 5% of ICEIDA's budget, 0.7 million US\$, is received by Sri Lanka and the same amount went to other ODA. Expenditure at ICEIDA's Head Office amounted to 0.9 million USD which counts for 7% of ICEIDA's budget

Expenditures – Distribution by the DAC Sector Classification System

Between 2008 and 2009 there were no significant changes in the division of expenditures by sector. About half of the total expenditure went towards education and fisheries, thereof 28% towards education and 20% towards fisheries, which is a 5% decrease from the previous year. Expenditure towards the health sector nearly doubled between years and went from 6% to 10% and the same applies to social infrastructure, with expenditure rising from 6% to 11%. Expenditure towards water supply and sanitation increased from 10% to 14% while expenditure towards geothermal energy decreased a slightly, went from 9% to 8%. As of 2009, support towards projects implemented by NGOs is classified in the appropriate sector.

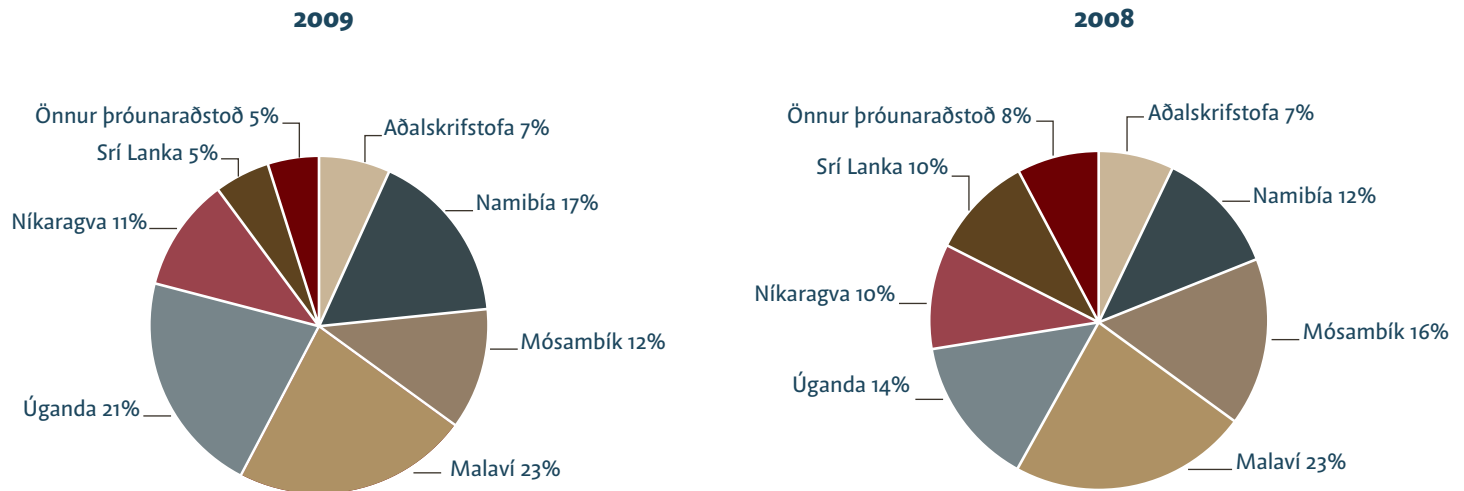
¹ Average exchange rate (mid) for the year 2009; 123,59 ISK/USD as valued by Central Bank of Iceland. Average exchange rate (mid) for the year 2008; 88,07 ISK/USD as valued by Central Bank of Iceland.

Fjármálayfirlit 2009

ÞSSÍ ráðstafaði 1.746,4 milljónum króna til tvíhliða þróunarsamvinnu á árinu 2009 og er það samdráttur um 11% frá árinu 2008. Framlög Íslands til þróunarsamvinnu námu 0,33% af VPT árið 2009 og nam hlutdeild ÞSSÍ 41% af þeirri upphæð.

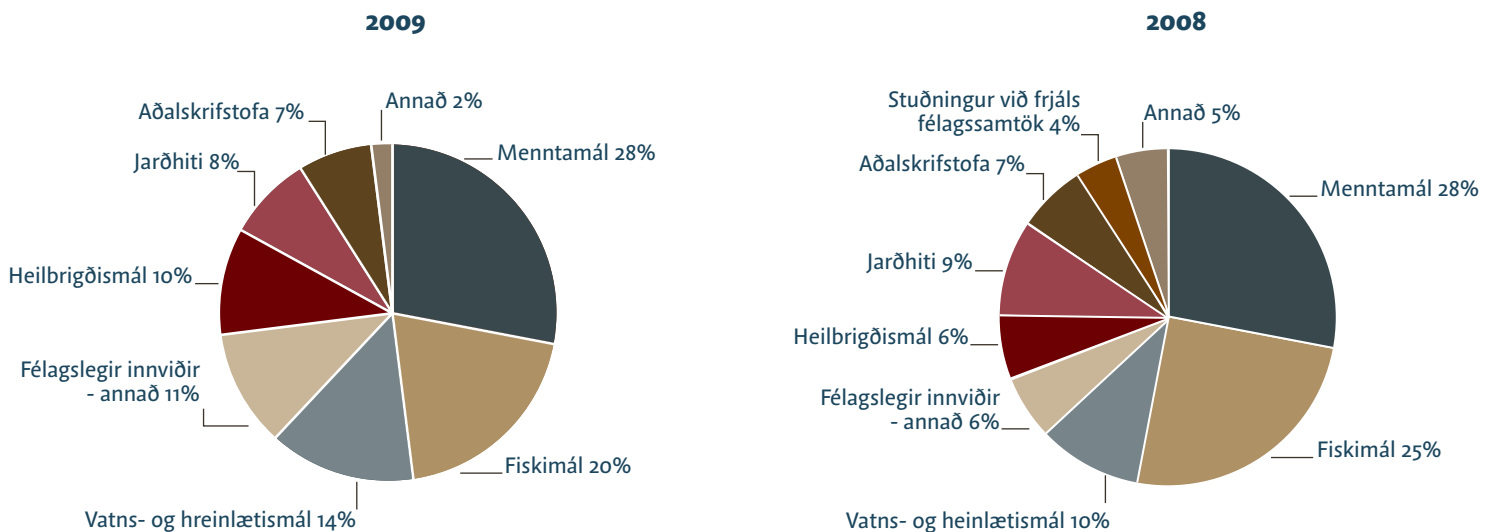
Framlög – skipting eftir löndum

Malaví er enn það samstarfsland ÞSSÍ sem fær mestan stuðning með 23% af heildarframlögum stofnunarinnar eða um 396 milljónir króna. Úganda fylgir næst á eftir með 21% heildarframlaga, eða tæpar 374 milljónir króna. Framlög til Namibíu námu 290 milljónum króna (17%), 203 til Mósambík (12%) og 189 til Níkaragva (11%). Um 5% framlaga, eða 92 milljónir króna fóru til Srí Lanka og 85 milljónir króna fóru til annarrar þróunaraðstoðar (5%). Útgjöld á aðalskrifstofu námu rúmmu 117 milljónum og þar með 7% af heildarframlögum ÞSSÍ.

Framlög – skipting eftir málaflokkum skv. flokkunarkerfi DAC

Milli árána 2008 og 2009 varð ekki veruleg breyting á skiptingu framlaga eftir málaflokkum. Um helmingur framlaganna fór til mennta- og fiskimála, þar af 28% til menntamála og 20% til fiskimála, en framlög til fiskimála drógust saman um 5% frá fyrra ári. Framlög til heilbrigðismála nærri tvöfölduðust milli ára og fóru úr 6% í 10% og sama á við um framlög til verkefna til uppbyggingar félagslegra innviða sem fóru úr 6% í 11%. Framlög til vatns- og hreinlætismála jókst úr 10% í 14% meðan framlög til jarðhitamála drógust örlítið saman og fóru úr 9% í 8%. Frá og með 2009 er verkefnum sem framkvæmd eru af frjálsum félagsamtökum skipt niður á tilheyrandi málaflokka.

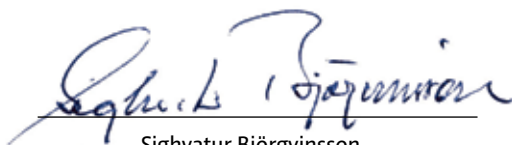
Endorsement of the Annual Accounts

ICEIDA is a government agency subject to the authority of the Foreign Ministry. The Agency operates in accordance with Act No. 121/2008. The Agency has the objective of promoting co-operation between Iceland and the developing countries. The purpose of such co-operation is to support the efforts of the governments of these countries to improve their economies and thereby participate in strengthening their social progress and political independence within the framework of the United Nations Charter. Furthermore, the Agency has the task of promoting mutual understanding and solidarity between Iceland and the developing countries through increased trade and cultural relations.

Revenue balance in 2009 amounted to approximately USD 422 thousand. Year-end assets of the Agency amounted to USD 1,459 thousand and equity amounted to USD 354 thousand.

The Director General and the Finance Manager endorse the Annual Accounts of the Agency for the year 2009 with their signatures.

Reykjavik, 31 May 2010

A handwritten signature in blue ink, reading "Sighvatur Björgvinsson", written over a horizontal line.

Sighvatur Björgvinsson

Director General

A handwritten signature in blue ink, reading "Hannes Hauksson", written over a horizontal line.

Hannes Hauksson

Finance Manager

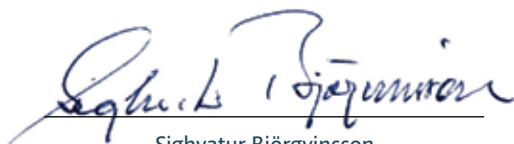
Skýrsla stjórnenda og staðfesting ársreiknings

Þróunarsamvinnustofnun er ríkisstofnun, sem heyrir undir utanríkisráðuneytið. Stofnunin vinnur í samræmi við lög nr.121/2008 um alþjóðlega þróunarsamvinnu Íslands. Stofnunin skal vinna að samstarfi Íslands við þróunarlöndin. Markmið þess samstarfs skal vera að styðja viðleitni stjórnvalda í þessum löndum til að bæta efnahag þeirra og á þann veg eiga þátt í að tryggja félagslegar framfarir og stjórnmalalegt sjálfstæði þeirra á grundvelli sáttmála Sameinuðu þjóðanna. Enn fremur skal að því stefnt með auknum samskiptum, m.a. á sviði menningar og viðskipta, að efla gagnkvæman skilning og samstöðu Íslands og þróunarlandanna.

Á árinu 2009 varð 52,1 m.kr. tekjuafgangur af rekstri stofnunarinnar. Eignir voru um 181,8 m.kr., skuldir 138,4 m.kr. og eigið fé nam 43,4 m.kr. í árslok 2009.

Framkvæmdastjóri og fjármálastjóri staðfesta ársreikning stofnunarinnar fyrir árið 2009 með undirritun sinni.

Reykjavík, 31. maí 2010.

Sighvatur Björgvinsson

framkvæmdastjóri

Hannes Hauksson

fjármálastjóri

Auditor's Report

To the Director General of ICEIDA

We have audited the annual accounts of ICEIDA for the year 2009. The English version of the annual accounts consists of an endorsement of the annual accounts of the Director General and the Finance Manager, the profit and loss account, and the balance sheet.

Management's Responsibility for the Financial Statements

Management is responsible for the preparation and fair presentation of these annual accounts in accordance with law on annual accounts. This responsibility includes designing, implementing and maintaining internal control relevant to the preparation and fair presentation of financial statements that are free from material misstatements. Management's responsibility also includes selecting and applying appropriate accounting standards and policies.

Auditor's Responsibility

Our responsibility is to express an opinion on these annual accounts. The audit was conducted in accordance with proper standards and principles and the law on the National Audit of Office of Iceland. There it is required that we comply with the relevant ethical requirements and plan and perform the audit to obtain reasonable assurance whether the annual accounts are free from material misstatements.

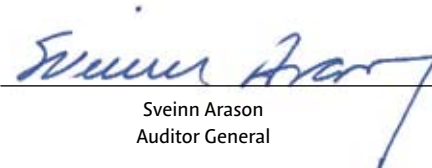
The audit involves performing procedures to verify the amounts and disclosures in the annual accounts. The selected procedures depend on the auditor's judgement, including the assessment of the risk of material misstatement of the annual accounts. The audit also includes evaluation of the appropriateness of accounting principles and estimates used by the management, as well as evaluation of the overall presentation of the annual accounts.

We believe the audit evidence we have obtained is sufficient and appropriate to provide a basis for our opinion.

Opinion

It is our opinion that the annual accounts give a true and fair view of the financial position of ICEIDA on December 31, 2009, the results of its operations and changes in cash in 2009 in accordance with law on governmental financial reporting in Iceland and law on annual accounts.

The National Audit Office of Iceland, 31 May 2010

Sveinn Arason
Auditor General

Áritun endurskoðenda

Til framkvæmdastjóra

Við höfum endurskoðað meðfylgjandi ársreikning þróunarsamvinnustofnunar fyrir árið 2009. Ársreikningurinn hefur að geyma skýrslu stjórnenda, rekstrarreikning, efnahagsreikning, yfirlit um sjóðstreymi, upplýsingar um mikilvægar reikningsskilaaðferðir og aðrar skýringar.

Ábyrgð stjórnenda á ársreikningnum

Stjórnendur eru ábyrgir fyrir gerð og framsetningu ársreikningsins í samræmi við lög um ársreikninga og fjárreiður ríkisins. Samkvæmt því ber þeim að skipuleggja, innleiða og viðhalda innra eftirliti sem varðar gerð og framsetningu ársreiknings þannig að hann sé í meginatriðum án verulegra annmarka. Ábyrgð stjórnenda nær einnig til þess að beitt sé viðeigandi reikningsskilaaðferðum og mati miðað við aðstæður.

Ábyrgð endurskoðenda

Ábyrgð okkar felst í því álit sem við látum í ljós á ársreikningnum á grundvelli endurskoðunarinnar. Endurskoðað var í samræmi við góða endurskoðunarvenju og ákvæði laga um Ríkisendurskoðun. Samkvæmt því ber okkur að fara eftir settum siðareglum og skipuleggja og haga endurskoðuninni þannig að nægjanleg víska fáiast um að ársreikningurinn sé án verulegra annmarka.

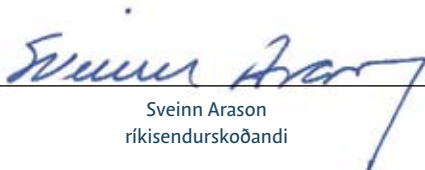
Endurskoðunin felur í sér aðgerðir til að staðfesta fjárhæðir og aðrar upplýsingar í ársreikningnum. Val endurskoðunaraðgerða byggir á faglegu mati endurskoðandans, meðal annars á þeirri áhættu að verulegir annmarkar séu á ársreikningnum. Endurskoðunin felur einnig í sér mat á þeim reikningsskila- og matsaðferðum sem gilda um A-hluta stofnanir og stjórnendur nota við gerð ársreikningsins og framsetningu hans í heild.

Við teljum að við endurskoðunina hafi verið aflað nægjanlegra og viðeigandi gagna til að byggja álit okkar á.

Álit

Það er álit okkar að ársreikningurinn gefi glögga mynd af afkomu þróunarsamvinnustofnunar á árinu 2009, efnahag hennar 31. desember 2009 og breytingu á handbæru fé á árinu 2009, í samræmi við lög um ársreikninga og fjárreiður ríkisins.

Ríkisendurskoðun, 31. maí 2010

Sveinn Arason
ríkisendurskoðandi

Profit and Loss Account for the Year 2009¹

	2009 USD	2008 USD
Income:		
Own income	285,517	25,859
	<u>285,517</u>	<u>25,859</u>
Expenses:		
Head Office	948,101	1,581,376
Namibia	2,347,073	2,634,726
Mozambique	1,643,800	3,573,885
Malawi	3,207,303	5,129,101
Uganda	3,024,305	3,203,677
Nicaragua	1,526,292	2,228,178
Sri Lanka	745,529	2,174,144
Other Development Assistance	688,295	1,724,992
	<u>14,130,698</u>	<u>22,250,079</u>
Deficit before cost of financing	(13,845,181)	(22,224,220)
Interest income, (financial expenses)	<u>107,094</u>	<u>1,260,755</u>
Earnings (deficit) before State appropriation	(13,738,087)	(20,963,465)
State Appropriation	<u>14,159,722</u>	<u>21,395,481</u>
Revenue Balance (deficit)	<u><u>421,635</u></u>	<u><u>432,016</u></u>

Balance Sheet 31 Desember 2009²

	2009 USD	2008 USD
Assets:		
Current assets		
Current debtors	49,040	153,904
Treasury	176,801	9,372
Cash	1,233,413	2,230,840
	<u>1,459,255</u>	<u>2,394,116</u>
Total assets	<u><u>1,459,255</u></u>	<u><u>2,394,116</u></u>
Equity and Liabilities		
Equity		
Balance 1 January	871,535	1,273,917
Change in Final Budget	(906,100)	
Translation gain/(loss)	(33,301)	(834,398)
Revenue balance	421,635	432,016
	<u>353,769</u>	<u>871,535</u>
Equity	<u><u>353,769</u></u>	<u><u>871,535</u></u>
Current liabilities		
Overdraft		
Unpaid expenses	2,363	0
	1,103,123	1,522,581
	<u>1,105,486</u>	<u>1,522,581</u>
Liabilities	<u><u>1,105,486</u></u>	<u><u>1,522,581</u></u>
Equity and Liabilities	<u><u>1,459,255</u></u>	<u><u>2,394,116</u></u>

¹ Average exchange rate (mid) for the year 2009; 123,59 ISK/USD as valuated by Central Bank of Iceland.

Average exchange rate (mid) for the year 2008; 88,07 ISK/USD as valuated by Central Bank of Iceland.

² Exchange rate at year end 2009; 124,6 ISK/USD buying rate and 125,2 ISK/USD selling rate as valuated by Central Bank of Iceland
Exchange rate at year end 2008; 120,58 ISK/USD buying rate and 121,16 ISK/USD selling rate as valuated by Central Bank of Iceland.

Rekstrarreikningur árið 2009

	2009 ISK	2008 ISK
Tekjur		
Tekjur	35.287.087	2.277.370
	<u>35.287.087</u>	<u>2.277.370</u>
Gjöld		
Aðalskrifstofa	117.175.806	139.271.814
Namibía	290.074.806	232.040.341
Mósambík	203.157.253	314.752.075
Malaví	396.390.635	451.719.919
Úganda	373.773.852	282.147.838
Níkaragva	188.634.450	196.235.666
Srí Lanka	92.139.913	191.476.869
Önnur þróunaraðstoð	85.066.370	151.920.089
	<u>1.746.413.085</u>	<u>1.959.564.611</u>
Tekjuafgangur (tekjuhalli) fyrir hreinar fjármunatekjur	(1.711.125.998)	(1.957.287.241)
Fjármunatekjur (fjármagnsgjöld)	<u>13.235.770</u>	<u>111.034.712</u>
Tekjuafgangur (tekjuhalli) fyrir ríkisframlag	(1.697.890.228)	(1.846.252.529)
Ríkisframlag	<u>1.750.000.000</u>	<u>1.884.300.000</u>
Tekjuafgangur (tekjuhalli) ársins	<u><u>52.109.772</u></u>	<u><u>38.047.471</u></u>

Efnahagsreikningur 31. desember 2009

	2009 ISK	2008 ISK
Eignir		
Veltufjármunir		
Viðskiptakröfur	6.110.403	18.557.709
Inneign hjá ríkissjóði	22.029.409	1.130.067
Handbært fé	153.683.262	268.994.659
	<u>181.823.074</u>	<u>288.682.435</u>
Eigið fé og skuldir		
Eigið fé		
Höfuðstóll:		
Höfuðstóll í ársbyrjun	104.206.516	66.159.045
Breyting vegna lokafjárлага	(112.900.000)	
Tekjuafgangur (tekjuhalli) ársins	52.109.772	38.047.471
	<u>43.416.288</u>	<u>104.206.516</u>
Skuldir		
Skammtímaskuldir		
Yfirdráttarskuld	295.826	
Viðskiptaskuldir	138.110.960	184.475.919
	<u>138.406.786</u>	<u>184.475.919</u>
Eigið fé og skuldir	<u><u>181.823.074</u></u>	<u><u>288.682.435</u></u>

Steering Group, Council on International Development Cooperation and Development Cooperation Committee in the year 2009

Steering Group on Development Cooperation:

Article 5 of Regulation No. 894/2009 on the implementation of Icelandic International Development Cooperation stipulates the establishment of a steering group which is to be operated within the Ministry for Foreign Affairs. The group has the task of providing the Permanent Secretary of State with advice on management control, professional procedures, and commitments in the field of development cooperation. It is comprised of the Director General of the Directorate for International Development, the Director of the Department for International Development, the Head of Iceland Crisis Response Unit, Director General of ICEIDA, and the Permanent Secretary of State, who is also the chairman.

Chairman of the Steering Group:

Mr. Einar Gunnarsson, Permanent Secretary of State

Members of the Steering Group:

Mr. Hermann Örn Ingólfsson, Director General of the Directorate for International Development

Mr. Sighvatur Björgvinsson, Director General of ICEIDA

Mr. Þórður Bjarni Guðjónsson, Director of the Department for International Development

Mr. Guðni Bragason, Head of Iceland Crisis Response Unit

Council on International Development Cooperation and Development Cooperation Committee:

Act No. 121/2008 on Icelandic International Development Cooperation stipulates the establishment of a Council on International Development Cooperation. The Council shall be responsible for professional discussion on Icelandic ODA. The Council holds 17 members, thereof chairman, five members from Icelandic aid agencies, two from the academic society, and two from the social partners. The seven remaining seats are filled by members who are appointed by the Parliament and comprise the Development Cooperation Committee, the task of which is to secure the role of the Parliament in policy- and decision-making in regard to international development cooperation in the long term, and to present the Parliament with its comments on a draft parliamentary proposal on the government's plan in this field.

Chairman of the Council:

Ms. Valgerður Sverrisdóttir

Development Cooperation Committee:

Ms. Ásgerður Jóna Flosadóttir

Ms. Drífa Hjartardóttir

Ms. Guðrún Ögmundsdóttir

Mr. Haukur Már Haraldsson

Mr. Hjálmar Jónsson

Ms. Katrín Ásgrímsdóttir

Mr. Sigfús Ólafsson

Alternate members are:

Ms. Anna Þóra Baldursdóttir

Mr. Árni Gunnarsson

Ms. Guðrún Erlingsdóttir

Ms. Helga Sigrún Harðardóttir

Ms. Margrét Sigurgeirsdóttir

Ms. Marianna Traustadóttir

Mr. Pétur Bjarnason

Alternate representative:

Mr. Pétur Reimarsson

Representatives of social partners:

Ms. Guðrún Eyjólfsson, Confederation of Icelandic Employers

Mr. Þorbjörn Guðmundsson, Icelandic Confederation of Labour

Representatives of Icelandic non-governmental organisations:

Mr. Jónas Þ. Þórisson, Icelandic Church Aid

Mr. Ragnar Gunnarsson, Icelandic Lutheran Mission

Ms. Steinunn Gyðu- og Guðjónsdóttir, UNIFEM

Ms. Ulla Magnússon, SOS Children's Villages

Mr. Þórir Guðmundsson, Icelandic Red Cross

Alternate representatives:

Ms. Guðrún Margrét Pálsdóttir

Ms. Petrína Ásgeirsdóttir

Mr. Stefán Stefánsson

Ms. Anna M. Þ. Ólafsdóttir

Ms. Nína Helgadóttir

Representatives of the academic society:

Mr. Geir Gunnlaugsson, Reykjavik University

Mr. Páll Jensson, University of Iceland

Alternate representatives:

Ms. Hafdis Hanna Ægisdóttir

Ms. Jónína Einarsdóttir

Stýrihópur, samstarfsráð um þróunarsamvinnu og þróunarsamvinnunefnd árið 2009

Stýrihópur um þróunarsamvinnu:

Samkvæmt 5. gr. reglugerðar nr. 894/2009 um framkvæmd alþjóðlegrar þróunarsamvinnu Íslands starfar innan utanríkisráðuneytisins sérstakur stýrihópur um þróunarsamvinnu, en hann er ráðuneytisstjóra til ráðgjafar um eftirlit með rekstri, faglegum afgreiðslumálum og skuldbindingum á sviði þróunarsamvinnu. Í stýrihópi sitja sviðsstjóri og yfirmenn deilda þróunarsamvinnusviðs ráðuneytisins, framkvæmdastjóri ÞSSÍ og ráðuneytisstjóri, en hann er jafnframt formaður hópsins.

Formaður stýrihópsins:

Einar Gunnarsson, ráðuneytisstjóri

Meðlimir stýrihópsins:

Hermann Örn Ingólfsson, sviðsstjóri þróunarsamvinnusviðs UTN

Sighvatur Björgvinsson, framkvæmdastjóri ÞSSÍ

Þórður Bjarni Guðjónsson, skrifstofustjóri á skrifstofu þróunarsamvinnu í UTN

Guðni Bragason, skrifstofustjóri á skrifstofu íslensku friðargæslunnar

Samstarfsráð um þróunarsamvinnu og þróunarsamvinnunefnd:

Samkvæmt lögum nr. 121/2008 um alþjóðlega þróunarsamvinnu Íslands starfar sérstakt samstarfsráð um alþjóðlega þróunarsamvinnu. Samstarfsráðið skal ber ábyrgð á faglegri umfjöllun um þróunarsamvinnu Íslands. Ráðið sitja 17 manns, þar af einn formaður, fimm aðilar frá íslenskum mannúðarsamtökum, tveir frá háskólasamfélaginu og tveir frá aðilum vinnumarkaðarins. Hin sjö sætin skipa fulltrúar Alþingis og mynda þróunarsamvinnunefnd. Hlutverk hennar er að tryggja aðkomu fulltrúa þingflokka að stefnumarkandi umræðu og ákvörðunum ráðherra um alþjóðlega þróunarsamvinnu til lengri tíma og veita umsögn til Alþingis um drög að tillögu til þingsályktunar um áætlun stjórnvalda um málaflokkinn.

Formaður samstarfsráðsins:

Valgerður Sverrisdóttir

Þróunarsamvinnunefnd:

Ásgerður Jóna Flosadóttir

Drífa Hjartardóttir

Guðrún Ögmundsdóttir

Haukur Már Haraldsson

Hjálmar Jónsson

Katrín Ásgrímsdóttir

Sigfús Ólafsson

Varamenn eru:

Anna Þóra Baldursdóttir

Árni Gunnarsson

Guðrún Erlingsdóttir

Helga Sigrún Harðardóttir

Margrét Sigurgeirsdóttir

Marianna Traustadóttir

Pétur Bjarnason

Varafulltrúi:

Pétur Reimarsson

Fulltrúar atvinnulífsins:

Guðrún Eyjólfsson, Samtök atvinnulífsins

Þorbjörn Guðmundsson, ASÍ

Fulltrúar íslenskra mannúðarsamtaka:

Jónas Þ. Þórisson, Hjálparstarf kirkjunnar

Ragnar Gunnarsson, SÍK

Steinunn Gyðu- og Guðjónsdóttir, UNIFEM

Ulla Magnússon, SOS barnaþorp

Þórir Guðmundsson, Rauði kross Íslands

Varafulltrúar:

Guðrún Margrét Pálsdóttir

Petrína Ásgeirsdóttir

Stefán Stefánsson

Anna M. Þ. Ólafsdóttir

Nína Helgadóttir

Fulltrúar háskólastigsins:

Geir Gunnlaugsson, Háskóli Reykjavíkur

Páll Jensson, Háskóli Íslands

Varafulltrúar:

Hafdís Hanna Ægisdóttir

Jónína Einarsdóttir

ICEIDA Employees in 2009:

ICEIDA – Head Office

Mr. Sighvatur Björgvinsson, Director General
Ms. Þórdís Sigurðardóttir, Deputy Director General
Ms. Ágústa Gísladóttir, Director of Fisheries Desk
Ms. Erna Pedersen, Office Assistant - Temp, June - September
Mr. Gísli Pálsson, Director of Social and Energy Desk
Mr. Gunnar Salvarsson, Publication and PR Manager
Mr. Hannes Hauksson, Financial Manager
Ms. Lilja Jónsdóttir, Receptionist
Ms. Margrét Einarsdóttir, Senior Advisor, from November
Ms. Valgerður B. Gunnarsdóttir, Head Archivist
Ms. Þorgerður Gunnarsdóttir, Accountant
Ms. Þórarinna Söbech, Publication and PR Officer

ICEIDA – Malawi

Mr. Stefán Jón Hafstein, Country Officer
Mr. Andrew Andsen, Electrician
Ms. Ásdís Bjarnadóttir, Administrative Coordinator
Ms. Bertha Murotho Kathewera, Assistant Accountant, until August
Ms. Catherine Mandala, Office Assistant
Mr. Davie Kumwembe, Driver, until February
Ms. Elsie Dzanja, Secretary
Ms. Emma Namatcha, Custodian
Mr. Geoffrey Perekamoyo, Deputy Field Operation Supervisor
Mr. George Manjolo, Project Officer
Mr. Glúmur Baldvinsson, Project Manager, Water and Sanitation
Ms. Grace Kasoka, Office Assistant
Ms. Hanna Kadzombe, Assistant Accountant, from August
Ms. Harriet Mtambo, Assistant Accountant
Mr. Idrisa Anusa, Driver
Mr. Jo Tore Berg, Project Manager, Social Sector, from May
Mr. Jeffrey Mtonga, Driver
Ms. Jolly Kazembe, Assistant Accountant
Mr. Jonas Salim, Deputy Field Operation Supervisor
Mr. Joseph Izaya, Caretaker
Ms. Kadalela Phiri, Caretaker
Mr. L.G Fulundiwe, Project Officer, Fisheries, until December
Mr. Levi Soko, Project Officer
Ms. Linley Magwira, Chief Accountant
Ms. Mary Makende, Caretaker
Mr. Michael Mpando, Driver
Mr. Mphatso S. Sokosa, Assistant Accountant, from October
Mr. Peter Makungwa, Driver, until December
Mr. Stefán Kristmannsson, Project Manager, Fisheries Sector, until December
Ms. Stella Samúelsdóttir, Project Manager, Social Sector, until May

ICEIDA – Namibia

Mr. Vilhjálmur Wiium, Country Director
Mr. Davíð Bjarnason, Project Manager, Social Sector
Ms. Elizabeth Swartbooi, Office Assistant
Ms. Jenny van der Walt, Administrative Officer
Ms. Lizette Beukes, Project Officer
Ms. Maria Witbooi, Finance Officer
Mr. Rudiger Slinger, Driver

ICEIDA – Mozambique

Mr. Jóhann Pálsson, Country Director
Mr. Albazino Nhoca Manjoge, Driver
Ms. Alda Maria Pico Jorge, Project Officer
Ms. Alda Vina Parrque, Assistant Accountant
Ms. Dulce Maria Domingos Chale Joao Mungoi, Project Officer
Mr. Guðmundur Valur Stefánsson, Project Manager, Fisheries Sector
Ms. Hermenegilda Lopes Antoninho, Administrative Coordinator
Mr. João Martins, Driver
Mr. Jóhann Þorsteinsson, Technical Adviser, until March
Mr. Leonardo Bucucha Savanguane, Driver
Ms. Madalena da Graça Jaime Humbane, Receptionist
Ms. Olinda Tina Manuel, Housekeeper
Mr. Rael Chilale, Accountant

ICEIDA – Uganda

Mr. Árni Helgason, Country Officer
Mr. Ben Twikirize, Project Officer
Ms. Drífa Hrönn Kristjánsdóttir, Project Manager, KDDP
Mr. Geir Oddsson, Project Officer Fisheries and Social Sectors, from August
Ms. Guðrún Birna Jóhannsdóttir, Office Administrator, until June
Mr. Gunnar Þórðarson, Project Manager, Fisheries Sector, until July
Mr. Ivan Kasumbi, Office Assistant
Mr. James Kikyaizzi, Project Officer
Mr. James Sekatawa, Project Manager, QAFMP from July
Ms. Juliette Nagawa, Office Assistant
Mr. Lawrence Kiraza, Driver
Ms. Leah Sepuya, Office Administrator, from November
Ms. Lilian Asaba, Project Officer
Ms. Lilja Dóra Kolbeinsdóttir, Project Manager, Social Sector, until June
Ms. Maria Goreth Nandago Ssenyomo, Senior Project Officer
Ms. Pauline Atai, Accountant, from November
Mr. Peter Baguma, Driver
Mr. Pius Ichariat, Senior Project Officer
Ms. Rosetta Kabahwesa, Housekeeper
Mr. Samuel Lutwama, Engineer
Ms. Sylvia Namuddu, Secretary
Ms. Susan Nakitende, temporary Secretary from September

ICEIDA – Sri Lanka

Mr. Tumi Tómasson, Country Director, until June
Mr. Cyril Weerasinghe, Driver, until June
Ms. Dawn Nichols, Housekeeper, until June
Ms. Leslie Joseph, Fisheries Consultant, until June
Ms. Medhya Jayakodi, Receptionist, until June
Mr. Palitha Mutukuda, Driver, until June
Mr. R. C.Kumara, Driver, until June
Ms. Sandaseeli Pannipitiya, Database Expert, until June
Ms. Thecla Thangartharshini Pillai, Office Administrator, until June

ICEIDA – Nicaragua

Mr. Geir Oddsson, Country Director, until August
Mr. Curzio Castro, Driver, until August
Mr. Ernesto Fuentes, Caretaker, until August
Ms. Gerður Gestsdóttir, Project Manager, Social Sector, until April
Ms. Gioconda Guevara, Project Manager, Energy Sector
Ms. Grethel Garcia, Engineer, until May
Mr. Leonel Taleno, Caretaker, until August
Ms. Sharon Ponder, Administrative Coordinator, until August
Ms. Yamileth Fuentes, Housekeeper, until August

Starfsmenn ÞSSÍ árið 2009:

ÞSSÍ – Aðalskrifstofa

Sighvatur Björgvinsson, framkvæmdastjóri
Þórdís Sigurðardóttir, skrifstofustjóri
Ágústa Gísladóttir, sviðsstjóri fiskimála
Erna Pedersen, afleysing á skrifstofu júní-september
Gísli Pálsson, sviðsstjóri félags- og orkumála
Gunnar Salvarsson, útgáfu- og kynningarstjóri
Hannes Hauksson, fjármálastjóri
Lilja Jónsdóttir, móttökustjóri
Margrét Einarsdóttir, sérfræðingur á skrifstofu, frá nóvember
Valgerður B. Gunnarsdóttir, skjalastjóri
Þorgerður Gunnarsdóttir, bókarí
Þórarinna Söebech, útgáfu- og kynningarfulltrúi

ÞSSÍ – Malaví

Stefán Jón Hafstein, umdæmisstjóri
Andrew Andsen, rafvirki
Ásdís Bjarnadóttir, sérfræðingur á skrifstofu
Bertha Murotho Kathewera, aðstoðarbókari, til ágúst
Catherine Mandala, aðstoð á skrifstofu
Davie Kumwembe, bílstjóri, til febrúar
Elsie Dzanja, ritari
Emma Namatcha, umsjónarmaður
Geoffrey Perekamoyo, umsjónarmaður á vettvangi
George Manjolo, verkefnisfulltrúi
Glúmur Baldvinsson, verkefnisstjóri vatns- og hreinlætismála
Grace Kasoka, aðstoð á skrifstofu
Hanna Kadzombe, aðstoðarbókari, frá ágúst
Harriet Mtambo, aðstoðarbókari
Idrisa Anusa, bílstjóri
Jo Tore Berg, verkefnisstjóri félagslegra verkefna, frá maí
Jeffrey Mtonga, bílstjóri
Jolly Kazembe, aðstoðarbókari
Jonas Salim, umsjónarmaður á vettvangi
Joseph Izaya, umsjónarmaður
Kadalela Phiri, umsjónarmaður
L.G Fulundiwe, verkefnisfulltrúi í fiskimálum, til desember
Levi Soko, verkefnisfulltrúi
Linley Magwira, yfirbókari
Mary Makende, umsjónarmaður
Michael Mpando, bílstjóri
Mphatso S. Sokosa, aðstoðarbókari, frá október
Peter Makungwa, bílstjóri, til desember
Stefán Kristmannsson, verkefnisstjóri fiskimála, til desember
Stella Samúelsdóttir, verkefnisstjóri félagslegra verkefna, til maí

ÞSSÍ – Namibía

Vilhjálmur Wium, umdæmisstjóri
Davíð Bjarnason, verkefnisstjóri félagslegra verkefna
Elizabeth Swartbooi, aðstoð á skrifstofu
Jenny van der Walt, skrifstofustjóri
Lizette Beukes, verkefnisfulltrúi
María Witbooi, fjármálafulltrúi
Rudiger Slinger, bílstjóri

ÞSSÍ – Mósambík

Jóhann Pálsson, umdæmisstjóri
Albazino Nhoca Manjoge, bílstjóri
Alda Maria Pico Jorge, verkefnisfulltrúi
Alda Vina Parrque, aðstoðarbókari
Dulce Maria Domingos Chale Joao Mungoi, verkefnisfulltrúi
Guðmundur Valur Stefánsson, verkefnisstjóri fiskimála
Hermenegilda Lopes Antoninho, skrifstofustjóri
João Martins, bílstjóri
Jóhann Þorsteinsson, tæknilegur ráðgjafi, til mars
Leonardo Bucucha Savanguane, bílstjóri
Madalena da Graça Jaime Humbane, móttökuritari
Olinda Tina Manuel, aðstoð
Rael Chilale, bókarí

ÞSSÍ – Úganda

Árni Helgason, umdæmisstjóri
Ben Twikirize, verkefnisfulltrúi
Drífa Hrönn Kristjánsdóttir, verkefnisstjóri byggðaðrúunarverkefnis
Geir Oddsson, verkefnisstjóri fiski- og fullorðinsfræðslumála, frá ágúst
Guðrún Birna Jóhannsdóttir, skrifstofustjóri í afleysingum, til júní
Gunnar Þórðarson, verkefnisstjóri fiskimála, til júlí
Ivan Kasumbi, aðstoð á skrifstofu
James Kikyaizzi, verkefnisfulltrúi
James Sekatawa, verkefnisstjóri fiskigæðaverkefnis, frá júlí
Juliette Nagawa, aðstoð á skrifstofu
Lawrence Kiraza, bílstjóri
Leah Sepuya, skrifstofustjóri, frá nóvember
Lilian Asaba, verkefnisfulltrúi
Lilja Dóra Kolbeinsdóttir, verkefnisstjóri félagslegra verkefna, til júní
María Goreth Nandago Ssenyomo, yfirverkefnisfulltrúi
Pauline Atai, bókarí, frá nóvember
Peter Baguma, bílstjóri
Pius Ichariat, yfirverkefnisfulltrúi
Rosetta Kabahwesa, umsjónamaður húseigna
Samuel Lutwama, verkfræðingur
Sylvia Namuddu, ritari
Susan Nakitende, ritari í afleysingum, frá september

ÞSSÍ – Srí Lanka

Tumi Tómasson, umdæmisstjóri, til júní
Cyril Weerasinghe, bílstjóri, til júní
Dawn Nichols, aðstoð, til júní
Leslie Joseph, ráðgjafi í fiskimálum, til júní
Medhya Jayakodi, móttökuritari, til júní
Palitha Mutukuda, bílstjóri, til júní
R. C.Kumara, bílstjóri, til júní
Sandaseeli Pannipitiya, gagnagrunnssérfræðingur, til júní
Thecla Thangartharshini Pillai, fulltrúi á skrifstofu, til júní

ÞSSÍ – Níkaragva

Geir Oddsson, umdæmisstjóri, til ágúst
Curzio Castro, bílstjóri, til ágúst
Ernesto Fuentez, umsjónarmaður, til ágúst
Gerður Gestsdóttir, verkefnisstjóri félagslegra verkefna, til apríl
Gioconda Guevara, verkefnisstjóri jarðhitamála
Grethel Garcia, verkfræðingur, til maí
Leonel Taleno, umsjónarmaður, til ágúst
Sharon Ponder, skrifstofustjóri, til ágúst
Yamileth Fuentez, aðstoð, til ágúst

List of Short-term Consultants

Malawi

Mr. Arngrímur Sigurdórsson, Computer Expert from the Ministry for Foreign Affairs, came in May and provided IT services.

Mr. Charles H. Hocutt came in late March–April and made an External review of ICEIDA's Water and Sanitation Project.

Dr. Geir Gunnlaugsson from Reykjavik University, provided consultancy in relation to the ICEIDA supported Monkey Bay Community Hospital Project in April and in December.

Dr. Guðjón Magnússon from Reykjavik University, provided consultancy in relation to the ICEIDA supported Monkey Bay Community Hospital Project in April.

Mr. Guðni M. Eiríksson from the Icelandic Marine Research Institute provided consultancy in relation to ICEIDA's support to the Fisheries Science Department at Bunda College in March.

Mr. Hannes Hauksson, ICEIDA's Financial Manager, came in March for surveillance and consultancy in relation to ICEIDA's accountancy in Malawi.

Namibia

AgriEnviro was in charge of training of water point committees and caretakers for a large part of the year.

AgriFutura was in charge of training of water point committees and caretakers, November–December.

Ms. Árný Guðmundsdóttir, Sign Language Interpreter, came in February and provided consultancy in relation to the Deaf education project.

Ms. Elsa G. Björnsdóttir, trainer for Deaf theatre, came in February and provided consultancy in relation to the Deaf education project.

Ms. Eyrún H. Aradóttir, Sign Language Interpreter, provided training for interpreters in May–June.

Mr. Frank Bockmühl, geologist, managed the drilling of boreholes for a large part of the year.

Mr. Jan Fiurasek, trainer for Deaf theatre, came in February and provided consultancy in relation to the Deaf education project.

Ms. Linda Louw, filmmaker, produced a DVD of Deaf theatre and life stories of the Deaf, in February–March and in September.

Ms. Margrét K. Pétursdóttir, trainer for Deaf theatre, came in February and provided consultancy in relation to the Deaf education project.

Ms. Sandy Rudd, Director of the School of the Arts, came in February and again in May–June and provided consultancy in relation to the Deaf education project.

Ms. Valgerður Stefánsdóttir, Director of Communication Centre for the Deaf and Hard of Hearing in Iceland, provided consultation in the Deaf education project in May–June.

Mozambique

Ms. Ana Maria Menezes provided consultancy in relation to an appraisal on planned programme based approach support to the Ministry of Fisheries in Mozambique in March.

Ms. Ágústa Gísladóttir, Director of Fisheries Desk at ICEIDA's Head Office, came in March–April and provided consultancy in relation to the preparation of the cooperation between ICEIDA and Norway in supporting the Ministry of Fisheries in Mozambique.

Ms. Clarisse Barbosa Fernandes from the Norwegian Embassy in Maputo provided consultancy in relation to an appraisal on planned programme based approach support to the Ministry of Fisheries in Mozambique in March.

Mr. Fion de Vletter Maputo provided consultancy in relation to an appraisal on the planned programme based approach support to the Ministry of Fisheries in Mozambique in March.

Mr. Guðjón Gunnarsson from MATÍS came in March and made an appraisal on the planned programme based approach support to the Ministry of Fisheries in Mozambique.

Mr. Kristoffer Kokvold from the University of Tromsø came in March and made an appraisal on the planned programme based approach support to the Ministry of Fisheries in Mozambique.

Ms. Lilja Dóra Kolbeinsdóttir came in September–October and made a consultancy report on the ICEIDA supported Adult Literacy Programme in Jangamo. She came again in December and presented her findings to the employees of the Country Office.

Mr. Petter Holm from the University of Tromsø came in March and made an appraisal on the planned programme based approach support to the Ministry of Fisheries in Mozambique.

Mr. Reynir Prastarson from Aðalskoðun, Inspection Service came in November to finish the set-up of a database at INIP.

Mr. Rune Castberg from Norad came in March and made an appraisal on the planned programme based approach support to the Ministry of Fisheries in Mozambique.

Mr. Svein Jentoft from the University of Tromsø came in March and made an appraisal on the planned programme based approach support to the Ministry of Fisheries in Mozambique.

Uganda

Mr. Basil Wanzira from Desam Consultants made a Process Review of the KDDP in July–August.

Mr. Dan Opio from Desam Consultants made a Process Review of the KDDP in July–August.

Mr. Daniel Kalibbala from DCM International managed ICT Training for DFR fisheries inspectors in May and November.

Mr. David Katenderi managed Training for BUKOFIA in November–December.

Mr. Godfrey Sentumbwe from LABE did a Baseline Survey and Data Collection for QAFMP in the 9 districts in May–June and came in October–December in relation to the development of BMU Training Materials. He also managed training for the FALP in the BMUs in Kalangala and the training of DRTs for Kalangala and Mukono in Social Literacies in May–June.

Mr. Geoffrey Kugonza, from Pearl Digital, developed a FALP video documentary for Mukono in July–September.

Ms. Gertrude Rose Gamwera gave legal advice on various labour, tax and local government issues during the year.

Mr. Hannes Hauksson, ICEIDA's Financial Manager, came in November for financial monitoring and training.

Ms. Joyce Nairuba from LABE managed refresher training for the District Resource Team for the Functional English for Adults in May–June.

Mr. Mubarak Mabuya made a Terminal Evaluation of the ICEIDA - Mukono FALP in May–June.

Mr. Raphael Magyezi from Desam Consultants made a Process Review of the KDDP in July–August.

Mr. Simon Mukula from LABE did a Baseline Survey and Data Collection for QAFMP in the 9 districts in May–June and came in October–December in relation to the development of BMU Training Materials.

Listi yfir skammtímaráðgjafa

Malaví

Arngrímur Sigurdósson, tölvusérfræðingur í utanríkisráðuneytinu, annaðist þjónustu vegna upplýsingatækni í maí.

Charles H. Hocutt kom í lok mars–apríl og gerði úttekt á vatns- og hreinlætisverkefni ÞSSÍ.

Geir Gunnlaugsson frá Háskólanum í Reykjavík kom í apríl og í desember og veitti ráðgjöf í tengslum við verkefnið Monkey Bay Health Care sem ÞSSÍ fjármagnar.

Guðjón Magnússon frá Háskólanum í Reykjavík kom í apríl og veitti ráðgjöf í tengslum við verkefnið Monkey Bay Health Care sem ÞSSÍ fjármagnar.

Guðni M. Eiríksson frá Hafrannsóknarstofnun Íslands kom í mars og veitti ráðgjöf í tengslum við stuðning ÞSSÍ við sjávarútvegsdeild Bunda-háskóla.

Hannes Hauksson, fjármálastjóri ÞSSÍ, kom í október, framkvæmdi eftirlit og veitti ráðgjöf varðandi fjármál umdæmisskrifstofunnar.

Namibía

AgriFutura hafði umsjón með þjálfun vatnsnefnda og umsjónarmanna nóvember–desember.

AgriEnviro hafði umsjón með þjálfun vatnsnefnda og umsjónarmanna stóran hluta ársins.

Árný Guðmundsdóttir, táknaáskráningur, kom í febrúar og veitti ráðgjöf í tengslum við táknaáskráningu.

Elsa G. Björnsdóttir, leiðbeinandi Döff leikhúss, kom í febrúar og veitti ráðgjöf í tengslum við táknaáskráningu.

Eyrún H. Aradóttir, táknaáskráningur, stýrði tülkanámskeiðum í maí–júní.

Frank Bockmühl, jarðfræðingur, hafði umsjón með vatnsborunum stóran hluta ársins.

Jan Fiurasek, leiðbeinandi Döff leikhúss, kom í febrúar og veitti ráðgjöf í tengslum við táknaáskráningu.

Linda Louw, kvikmyndagerðarkona, vann að heimildarmyndum um Döff leikhús og líf heyrnarlausra í febrúar–mars og í september.

Margrét K. Pétursdóttir, leiðbeinandi Döff leikhúss, kom í febrúar og veitti ráðgjöf í tengslum við táknaáskráningu.

Sandy Rudd, skólastjóri leiklistarskóla Namibíu, kom og veitti ráðgjöf í febrúar og aftur í maí/júní tengslum við táknaáskráningu.

Valgerður Stefánsdóttir, framkvæmdastjóri Samskiptamiðstöðvar heyrnarlausra og heyrnarskertra, veitti ráðgjöf í táknaáskráningu í maí–júní.

Mósambík

Ana Maria Menezes veitti í mars ráðgjöf vegna úttektar á áætlun um verkefnastuðning við sjávarútvegsráðuneytið í Mósambík.

Ágústa Gísladóttir, sviðsstjóri ÞSSÍ í fiskimálum, kom í apríl–maí og veitti ráðgjöf í tengslum við undirbúning á samstarfsverkefni ÞSSÍ og Norðmanna um stuðning við sjávarútvegsráðuneytið í Mósambík.

Clarisse Barbosa Fernandes frá norska sendiráðinu í Mapútó veitti í mars ráðgjöf vegna úttektar á áætlun um verkefnastuðning við sjávarútvegsráðuneytið í Mósambík.

Fion de Vletter veitti í mars ráðgjöf vegna úttektar á áætlun um verkefnastuðning við sjávarútvegsráðuneytið í Mósambík.

Guðjón Gunnarsson frá MATÍS kom í mars og gerði úttekt á áætlun um verkefnastuðning við sjávarútvegsráðuneytið í Mósambík.

Kristoffer Kokvold frá Háskólanum í Tromsø kom í mars og gerði úttekt á áætlun um verkefnastuðning við sjávarútvegsráðuneytið í Mósambík.

Lilja Dóra Kolbeinsdóttir kom í september–október og skoðaði framkvæmd fullorðinsfræðsluverkefnis ÞSSÍ í Jangamo. Hún kom svo aftur í desember og kynnti niðurstöðurnar fyrir starfsfólki umdæmisskrifstofunnar.

Petter Holm frá Háskólanum í Tromsø kom í mars og gerði úttekt á áætlun um verkefnastuðning við sjávarútvegsráðuneytið í Mósambík.

Reynir Þrastarson frá Aðalskoðun kom í nóvember til að klára uppsetningu á gagnagrunni hjá Eftirlitstofnun sjávarafurða (INIP) í Mósambík.

Rune Castberg frá Norad kom í mars og gerði úttekt á áætlun um verkefnastuðning við sjávarútvegsráðuneytið í Mósambík.

Svein Jentoft frá Háskólanum í Tromsø kom í mars og gerði úttekt á áætlun um verkefnastuðning við sjávarútvegsráðuneytið í Mósambík.

Úganda

Basil Wanzira frá Desam Consultants kom í júlí–ágúst og útbjóg framvinduskýrslu vegna byggðapróunarverkefnisins í Kalangala.

Dan Opio frá Desam Consultants kom í júlí–ágúst og útbjóg framvinduskýrslu vegna byggðapróunarverkefnisins í Kalangala.

Daniel Kalibbala frá DCM International kom í maí og nóvember og hafði umsjón með tölvuþjálfun fyrir veiðieftirlitsmenn hjá fiskimálayfirvöldum Úganda.

David Katenderi hafði umsjón með þjálfun fyrir BUKOFIA í nóvember–desember.

Godfrey Sentumbwe frá LABE kom í maí–júní og gerði grunnrannsókn og safnaði gögnum fyrir fiskigæðaverkefnið í héruðunum níu og kom í október–desember í tengslum við þróun á kennslufni fyrir þjálfun veiðistjórnunareininganna (BMUs). Hann hafði einnig umsjón með þjálfun fyrir fullorðinsfræðsluna í veiðistjórnunareiningunum í Kalangala og þjálfun héraðsteymanna í Kalangala og Mokono í félagslegu læsi í maí–júní.

Geofrey Kugonza, frá Pearl Digital, gerði heimildamynd um fullorðinsfræðsluna í Mokono í júlí–september.

Gertrude Rose Gamwera veitti lagalega ráðgjöf í tengslum við ýmis starfsmanna-, skatta- og stjórnunarmál á árinu.

Hannes Hauksson, fjármálastjóri ÞSSÍ, kom í nóvember vegna eftirlits og þjálfunar í tengslum við fjármál.

Joyce Nairuba frá LABE kom í maí–júní og hafði umsjón með endurmenntunarnámskeiði fyrir héraðsteymin vegna enskukennslu.

Mubarak Mabuya kom í maí–júní og gerði úttekt á fullorðinsfræðsluverkefni ÞSSÍ í Mukono.

Raphael Magyezi frá Desam Consultants kom í júlí–ágúst og útbjóg framvinduskýrslu vegna byggðapróunarverkefnisins í Kalangala.

Simon Mukula frá LABE kom í maí–júní og gerði grunnrannsókn og safnaði gögnum fyrir fiskigæðaverkefnið í héruðunum níu og kom í október–desember í tengslum við þróun á kennslufni fyrir þjálfun veiðistjórnunareininganna.

Sveinn Ævarsson, tölvusérfræðingur í utanríkisráðuneytinu, annaðist þjónustu vegna upplýsingatækni í nóvember.

Mr. Sveinn Ægisson, Computer Expert from the Ministry for Foreign Affairs, came in November and provided IT services.

Sri Lanka

Mr. Baldvin R. Baldvinsson came in February-March and worked on the Fishing Vessel Registry.

Mr. Hannes Hauksson, ICEIDA's Financial Manager, came in June and managed the closure of the country office in Colombo.

Nicaragua

Ms. Ana Maria Gonzalez Menjivar, independent environmental specialist from El Salvador, came in November and had meetings with MARENA in an effort to reestablish MARENA's participation in the project.

Ms. Ana Silvia Arévalo, environmental specialist from El Salvador, came in November and had meetings with MARENA in an effort to reestablish MARENA's participation in the project.

Ms. Anette Mortensen, from Iceland Geo Survey (ISOR), came in January and held a course on borehole geology.

Mr. Antonio Rodriguez, from Epsilon 3 in El Salvador, came in May-June as an external consultant for the project and carried out a Mid-Term Evaluation.

Mr. Ari Ingimundarson, from Iceland Geo Survey (ISOR), came in March and provided consultancy in relation to San Jacinto Geothermal project reports.

Mr. Bjarni Richter, from Iceland Geo Survey (ISOR), came in January to attend meetings to plan the activities for 2009 and the following years.

Ms. Ester Eyjólfsson, from Iceland Geo Survey (ISOR), came in November and provided assistance in geochemical data interpretation from Momotombo.

Mr. Gestur Gíslason, from Reykjavik Geothermal, came in November and held a practical course in geological exploration in geothermal areas.

Mr. Gunnlaugur Einarsson, from Iceland Geo Survey (ISOR), came in October and held a workshop in data management and carried out a needs assessment for a data management system for MEM.

Mr. Gylfi Páll Hersir, from Iceland Geo Survey (ISOR), came in June and September and held a workshop on geothermal exploration and reviewed a final report on geological and geophysical issues.

Mr. Halldór Ármannsson, from Iceland Geo Survey (ISOR), came in March and in December and provided consultancy for the Geochemical Laboratory operations and for the EIA methodologies in geothermal areas.

Mr. Hannes Hauksson, ICEIDA's Financial Manager, came in May and provided consultancy in relation to the closure of ICEIDA's country office in Managua.

Mr. Helgi Jensson, from the Icelandic Agency for the Environment, came in November to hold a workshop about classification and ranking of areas with conservation value.

Mr. Jónas Ketilsson, from the National Energy Authority came in October and held a workshop in Data management and carry out a needs assessment for a data management system for MEM.

Mr. Magnús Ólafsson, from Iceland Geo Survey (ISOR), came in June and September and held a workshop on geothermal exploration and reviewed a final report on geological and geophysical issues.

Mr. Marco Garro, from Geotecnología in Costa Rica, came in July and provided training in Arcview, a GIS information system for MEM.

Mr. Roberto Renderos, from LaGEO in El Salvador, came in March and in December to provide consultancy for the geochemical laboratory methodologies and equipment calibration.

Ms. Sigurrós Fríðriksdóttir, from the Icelandic Agency for the Environment, came in November to hold a workshop about classification and ranking of areas with conservation value.

Mr. Sverrir Þórhallsson, from Iceland Geo Survey (ISOR), came in September and held a course in geothermal drilling.

Ms. Sæunn Halldórsdóttir, from Iceland GeoSurvey (ISOR), came in September to participate in meetings on the geothermal exploration final report (geological, geophysical) reviewing and November to hold a course in Management and analyses of reservoir data.

Mr. Þorleifur Finnsson, special advisor for ICEIDA, came in December and attended the last steering committee meeting concerning ICEIDA's geothermal project.

Mr. Þorsteinn Egilson, from Iceland Geo Survey (ISOR), came in November and held a course in management and analyses of reservoir data.

Mr. Þóroddur Þóroddsson, from the Icelandic Planning Agency, came in March and December to hold a workshop and provide consultancy for EIA guidelines and scope of TOR for EIA.

Mr. Þráinn Friðriksson, from Iceland Geo Survey (ISOR), came in January, October and November to attend meetings to plan the activities for 2009 and the following years, and to hold a course on borehole geology, geochemical analysis and geothermal exploration training.

Srí Lanka

Baldvin R. Baldvinsson kom í febrúar-mars og vann að fiskiskipaskrá.

Hannes Hauksson, fjármálastjóri ÞSSÍ, kom í júní og hafði umsjón með lokun umdæmisskrifstofu ÞSSÍ í Colombo.

Níkaragva

Ana Maria Gonzalez Menjívar, umhverfisráðgjafi frá El Salvador kom í nóvember og hélt fundi með umhverfisráðuneytinu í því skyni að endurlífga þátttöku þess í verkefninu.

Ana Silvia Arévalo, umhverfisráðgjafi frá El Salvador, kom í nóvember og hélt fundi með umhverfisráðuneytinu í því skyni að endurlífga þátttöku þess í verkefninu.

Anette Mortesen frá ÍSOR kom í janúar og hélt námskeið um borholujarðfræði.

Antonio Rodriguez, frá ráðgjafafyrirtækinu Epsilon 3 í El Salvador, kom í maí-júní og framkvæmdi áfangaúttekt á verkefninu.

Ari Ingimundarson frá ÍSOR kom í mars og veitti ráðgjöf í tengslum við hönnun orkuvers í San Jacinto.

Bjarni Richter frá ÍSOR kom í janúar og sótti fundi varðandi starfsáætlanir ársins 2009 og komandi ára.

Ester Eyjólfsdóttir frá ÍSOR kom í nóvember og veitti aðstoð við túlkun jarðhitagagna frá Momotombo.

Gestur Gíslason frá Reykjavík Geothermal kom í nóvember og hélt hagnýtt námskeið um rannsóknir á jarðhitasvæðum.

Gunnlaugur Einarsson frá ÍSOR kom í október og hélt námskeið um gagnastjórnun og framkvæmdir þarfagreiningu vegna gagnavörslukerfis fyrir orkumálaráðuneytið.

Gylfi Páll Hersir frá ÍSOR kom í júní og september og hélt námskeið um jarðhitarannsóknir og rýndi lokaskýrslu um jarðfræðilegar og jarðeðlisfræðilegar yfirborðsrannsóknir GEONICA.

Halldór Ármannsson frá ÍSOR kom í mars og desember og veitti ráðgjöf vegna starfsemi jarðefnarannsóknastofunnar og vegna aðferðafræði við mat á umhverfisáhrifum á jarðhitasvæðum.

Hannes Hauksson, fjármálastjóri ÞSSÍ, kom í maí og veitti ráðgjöf í tengslum við lokun umdæmisskrifstofu ÞSSÍ í Managua.

Helgi Jensson frá Umhverfisstofnun kom í nóvember og hélt námskeið um flokkun og röðun svæða sem hafa verndargildi.

Jónas Ketilsson frá Orkustofnun kom í október og hélt námskeið um gagnastjórnun og framkvæmdir þarfagreiningu vegna gagnavörslukerfis fyrir orkumálaráðuneytið.

Magnús Ólafsson frá ÍSOR kom í júní og september og hélt námskeið um jarðhitarannsóknir og rýndi lokaskýrslu um jarðfræðilegar og jarðeðlisfræðilegar yfirborðsrannsóknir GEONICA.

Marco Garro frá Jarðtækni Kosta Ríka (Geotecnología de Costa Rica) kom í júlí og veitti þjálfun í Arcview, sem er landupplýsingakerfi fyrir orkumálaráðuneytið (MEM).

Roberto Rendaros, frá LaGEO í El Salvador, kom í mars og desember og veitti ráðgjöf vegna efnagreiningaraðferða fyrir jarðhitasýni og kvörðunar á tækjabúnaði.

Sigurros Friðriksdóttir frá Umhverfisstofnun kom í nóvember og hélt námskeið um flokkun og röðun svæða sem hafa verndargildi.

Sverrir Þórhallsson frá ÍSOR kom í september og hélt námskeið í borun eftir jarðhita.

Sæunn Halldórsdóttir frá ÍSOR kom í september og tók þátt í fundum vegna lokaskýrslu um jarðfræðileg og jarðeðlisfræðileg atriði og í nóvember og hélt námskeið í stjórnun og greiningu forðagagna.

Þorleifur Finnsson, ráðgjafi ÞSSÍ kom í desember og sótti síðasta stýrihópsfundinn í tengslum við jarðhitaverkefni ÞSSÍ.

Þorsteinn Egilson frá ÍSOR kom í nóvember og hélt námskeið í stjórnun og greiningu forðagagna.

Þóroddur Þóroddsson frá Skipulagsstofnun kom í mars og desember og hélt námskeið og veitti ráðgjöf í tengslum við aðferðafræði við mat á umhverfisáhrifum jarðhitanýtingar og lágmarkskröfur vegna mats á umhverfisáhrifum.

Þráinn Friðriksson frá ÍSOR kom í janúar, október og nóvember og sótti fundi varðandi starfsáætlanir ársins 2009 og komandi ára og hélt námskeið í borholujarfræði, efnagreiningu og þjálfun fyrir vettvangsrannsóknir.

Abbreviations / Skammstafanir

AIDS	Acquired Immune Deficiency Syndrome	LRA	Lords Resistance Army, Uganda
ALBA	Bolivarian Alternative for the Americas	LTTE	Liberation Tigers of Tamil Eelam, Sri Lanka
ALP	Adult Literacy Programme Malawi	MAAIF	Ministry of Agriculture, Animal Industry and Fisheries
AMNLAE	Movimiento de Mujeres Nicaragüenses “Luisa Amanda Espinoza” Movement of Nicaraguan Women “Luisa Amanda Espinoza”	MARENA	Ministry of the Environment and Natural Resources
ARGeo	African Rift Geothermal Development Program	MATÍS	Icelandic Food Research
ARV	Anti-Retroviral	MBCH	Monkey Bay Community Hospital
BMU	Beach Management Unit	MDBs	Multi Day Boats
BuKofia	Buvuma and Koome FALP Instructors Association, Uganda	MDGs	Millennium Development Goals
CBO	Community Based Organisation	MDHS	Malawi Demographic and Health Survey
CCDS	Centre for Communication and Deaf Studies	MDM	Movimento Democrático de Moçambique
CD	Country Director	MEC	Ministry of Education and Culture, Mozambique
CHOGM	Commonwealth Heads of Government Meeting	MEM	Ministry of Energy and Mines, Nicaragua
CLaSH	Association for Children with Language, Speech and Hearing Impairments of Namibia	MEMD	Ministry of Energy and Mineral Development, Uganda
CLF	Candle Light Foundation, Uganda	MFAR	Ministry of Fisheries and Aquatic Resources Sri Lanka
CM	Casas Maternas	MGECW	Ministry of Gender Equality and Child Welfare, Namibia
CNE	Comissão Nacional de Eleições, Mozambique	MGLSD	Ministry of Gender, Labour and Development, Uganda
COSDEC	Community Skills Development Centre	MMAS	Ministry of Women and Social Affairs, Mozambique
COSDEF	Communtiy Skills Development Foundation	MoU	Memorandum of Understanding
CVM	Cruz Vermelha de Moçambique Mozambican Red Cross	NACA	Network for Aquaculture Centres in Asia Pacific
DBS	Direct Budget Support	NAI	Nordisk Afrika Institute
DFAR	Department of Fisheries and Aquatic Resources, Sri Lanka	NAMCOL	Namibia College for Open Learning
DFR	Department of Fisheries in Uganda	NARA	National Aquatic Research and Development Agency, Sri Lanka
DFO	District Fisheries Officer	NBP	Basic Pedagogic Nucleus (Núcleos Pedagógicos de Base), Mozambique
DINAEA	Department of the National Directorate of Literacy and Adult Education, Mozambique	NDF	Nordic Development Fund
DPMAS	Provincial Directorates of Women’s Affairs and Social Welfare, Mozambique	NGO	Non-Governmental Organisation
DRT	District Resource Team	NRM	National Resistance Movement, Uganda
DVV	International Institute of the German Adult Education Association	NSL	Namibian Sign Language
ECD	Early Childhood Development	ODA	Official Development Assistance
EIA	Environmental Impact Assessment	OVG	Organic Vegetable Gardening
ETP	Enterpreneurship Training Programs	PARPA	Plano de Acção para a Redução da Pobreza Poverty Reduction Strategy Paper, Mozambique
ETSIP	Education and Training Sector Improvement Programme	PBA	Programme Based Approach
FALP	Functional Adult Literacy Program, Uganda	PDS	Paris Declaration Survey
FAO	Food and Agriculture Organizations of the United Nations	PEAP	Poverty Eradiacation Action Plan, Uganda
FALP	Functional Adult Literacy Programme	PID	Project Identification Document
FRELIMO	Frente de Libertação de Moçambique	PLC	Partido Liberal Constitucionalista, Constitutionalist Liberal Party, Nicaragua
FSLN	Frente Sandinista de Liberación Nacional, The Sandinista National Liberation Front, Nicaragua	PPP	Purchasing Power Parity
FVR	Fishing Vessel Registry	PRSP	Poverty Reduction Strategy Plan
GCBP	Geothermal Capacity Building Program, Nicaragua	QAFMP	Quality Assurance for Fish Marketing Project, Uganda
GDP	Gross Domestic Product	RAAS	Región Autónoma Atlántico Sur South Atlantic Autonomus Region, Nicaragua
CHOGM	Commonwealth Heads of Government Meeting	RDP	Rally for Democracy and Progress, Malawi
GNI	Gross National Income	REFLECT	Regenerated Freirean Literacy through Empowering Community Techniques
GOM	Government of Malawi	RENAMO	Resistência Nacional Moçambicana Mozambican National Resistance
GoSL	Government of Sri Lanka	SACCO	Savings and Credit Cooperation
GTZ	The Deutsche Gesellschaft für Technische Zusammenarbeit	SADC	Southern African Development Community
HDI	Human Development Index	SBM	Small Business Management
HIPC	Heavily Indebted Poor Countries	SDEJT	Jangamo District Service of Education, Youth and Technology
HIV	Human Immunodeficiency Virus	SHH	Samskiptamiðstöð heyrnarlausra og heyrnarskertra The Icelandic Communication Centre for the Deaf and Hard of Hearing
HRD	Human Resources Department of MMAS, Mozambique	SMEs	Small and Medium-size Enterprises
HRM	Holistic Rangeland Management	SOFTDP	Small-Scale Offshore Fishery Technology Development Project, Malawi
ICEIDA	Icelandic International Development Agency	SWAPO	South-West Africa People’s Organisation
IDF	Icelandic Directorate of Fisheries	UNAN	National Autonomous University of Nicaragua
IDP	Internally Displaced People	UNDP	United Nations Development Programme
IMF	International Monetary Fund	UNESCO	United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization
INEA	National Institute of Adult Education, Mozambique	UNU/GTP	United Nations University Geothermal Training Programme
INIP	Instituto Nacional de Inspeção de Pescado National Institute for Fisheries Inspections, Mozambique	UNU/FTP	United Nations University Fisheries Training Programme
IRC	Icelandic Red Cross	VHT	Village Health Team
IRDNC	Integrated Rural Development and Nature Conservation	WIMSA	Working Group for Indigenous Minorities og Southern Africa
ÍSOR	Íslenskar Orkurannsóknir - Iceland GeoSurvey		
KAFIA	Kalangala FAL Instructors’ Association, Uganda		
KDDP	Kalangala District Development Programme		
LABE	Literacy and Adult Basic Education, Uganda		
LAE	Literacy and Adult Education		
LCC	Low-cost Construction		

Address list:

ICEIDA-Iceland

P.O. Box 5330, IS-125 Reykjavík,
Thverholt 14
IS - 105 Reykjavík
Iceland
Tel.: +354 545 8980
Fax.: +354 545 8985
e-mail: iceida@iceida.is

ICEIDA-Malawi

Private Bag B-466, City Centre
Lilongwe 3
Plot. No. 13/13 Samala House, Lilongwe,
Malawi
Tel.: +265 1771 141 382
Fax.: + 265 177 0514 382
e-mail: malawi@iceida.is

ICEIDA-Mozambique

P.O. Box 2676, Maputo
Ave. do Zimbabwe No. 1694, Maputo,
Mozambique
Tel.: +258 21 483 509
Fax.: + 258 21 483 511
e-mail: maputo@iceida.is

ICEIDA-Namibia

Private Bag 13266, Windhoek
Sanlam Center, 4th floor, Windhoek,
Namibia
Tel.: + 264 61 229 722
Fax.: + 264 61 229 755
e-mail: namibia@iceida.is

ICEIDA-Uganda

P.O. Box 7592, Kampala
EADB Building, 4 Nile Avenue, Kampala,
Uganda
Tel.: + 256 414 230 984/992
Fax.: + 256 414 341 079
e-mail: uganda@iceida.is

ICEIDA-Nicaragua

Edificio el centro 2do Piso
Avenida de las Naciones Unidas
Rotonda el Gueguense 600 mts al Sur
Managua, Nicaragua
Tel.: + 505 227 81311
e-mail: nicaragua@iceida.is

Heimilisföng:

ICEIDA-Ísland

P.O. Box 5330, 125 Reykjavík,
Þverholt 14
105 Reykjavík
Ísland
Sími: +354 545 8980
Bréfasími: +354 545 8985
Netfang: iceida@iceida.is

ICEIDA-Malawi

Private Bag B-466, City Centre
Lilongwe 3
Plot. No. 13/13 Samala House, Lilongwe,
Malawi
Sími: +265 1771 141 382
Bréfasími: + 265 177 0514 382
Netfang: malawi@iceida.is

ICEIDA-Mozambique

P.O. Box 2676, Maputo
Ave. do Zimbabwe No. 1694, Maputo,
Mozambique
Sími: +258 21 483 509
Bréfasími: + 258 21 483 511
Netfang: maputo@iceida.is

ICEIDA-Namibia

Private Bag 13266, Windhoek
Sanlam Center, 4th floor, Windhoek,
Namibia
Sími: + 264 61 229 722
Bréfasími: + 264 61 229 755
Netfang: namibia@iceida.is

ICEIDA-Uganda

P.O. Box 7592, Kampala
EADB Building, 4 Nile Avenue, Kampala,
Uganda
Sími: + 256 414 230 984/992
Bréfasími: + 256 414 341 079
Netfang: uganda@iceida.is

ICEIDA-Nicaragua

Edificio el centro 2do Piso
Avenida de las Naciones Unidas
Rotonda el Gueguense 600 mts al Sur
Managua, Nicaragua
Sími: + 505 227 81311
Netfang: nicaragua@iceida.is

